

Sprawozdanie Zarządu z działalności PFR S.A. i Grupy Kapitałowej PFR za rok 2020

Rozdział 1: Dane wstępne

Charakterystyka Grupy Kapitałowej PFR	5
1. Profil działalności i kluczowe wskaźniki.....	5
2. Najważniejsze wydarzenia w 2020 roku.....	6
3. Wartości i normy etyczne.....	8
4. Udział w stowarzyszeniach międzynarodowych.....	9
Otoczenie zewnętrzne	10
1. Otoczenie makroekonomiczne.....	10
2. Otoczenie branżowe.....	11
3. Otoczenie regulacyjne.....	12
4. Czynniki wpływające na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej PFR w 2021 roku.....	13
Struktura Grupy Kapitałowej PFR	16
1. Informacje o podmiocie dominującym – PFR.....	16
2. Informacje o podmiotach zależnych.....	20
Informacje o pozostałych podmiotach podporządkowanych	24
Sytuacja kadrowo-płacowa	25
1. Zatrudnienie średnioroczne i stan zatrudnienia na koniec roku.....	25
2. Przedsięwzięcie z zakresu zmiany zatrudnienia i jego struktury.....	25
Ład korporacyjny	26
1. Zasady ładu korporacyjnego.....	26
2. Firma audytorska uprawniona do badania sprawozdań finansowych.....	26
3. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.....	26
4. Rada Nadzorcza.....	27
5. Sprawozdanie z działalności Zarządu jako organu.....	28
6. Prokura.....	31
7. Opis istotnych postępowań toczących się przed sądem.....	31
8. Sprawozdanie Zarządu ze stosowania dobrych praktyk.....	31
Systemy zarządzania ryzykiem i zgodnością	32
1. System zarządzania ryzykiem.....	32
2. System zarządzania zgodnością.....	34

Charakterystyka Grupy Kapitałowej PFR

1. PROFIL DZIAŁALNOŚCI I KLUCZOWE WSKAŹNIKI

Grupa Kapitałowa Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. („**Grupa Kapitałowa PFR**” lub „**GK PFR**”) jest grupą spółek finansowych i doradczych dla przedsiębiorców, samorządów i osób prywatnych inwestującą w zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy kraju.

W jej skład wchodzi:

- Polski Fundusz Rozwoju S.A. („**PFR**” lub „**Spółka**”),
- PFR Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. („**PFR TFI**” lub „**Towarzystwo**”),

- PFR Ventures sp. z o.o. („**PFR Ventures**”),
- PFR Nieruchomości S.A. („**PFR Nieruchomości**” lub „**PFRN**”),
- PFR Portal PPK sp. z o.o. („**PFR Portal PPK**”),
- PFR Operacje sp. z o.o. („**PFR Operacje**” lub „**PFR O**”),
- PPP Venture sp. z o.o. („**PPP Venture**”).

Priorytetami GK PFR są: inwestycje infrastrukturalne, innowacje, rozwój przedsiębiorczości, eksport i ekspansja zagraniczna polskich przedsiębiorstw, wsparcie samorządów, realizacja programu Pracowniczych Planów Kapitałowych oraz obsługa inwestycji zagranicznych.

61 mld zł

wartość pomocy udzielonej przedsiębiorstwom w ramach Tarczy finansowej dla MŚP

2,5 mld zł

wartość pomocy udzielonej przedsiębiorstwom w ramach Tarczy finansowej dla dużych firm oraz Programu wsparcia dla LOT w 2020 r.

348 000

liczba firm, które otrzymały subwencje w ramach Tarczy finansowej dla MŚP

Blisko 150

nowe inwestycje w spółki technologiczne (VC) zarządzane przez PFR Ventures

3,2 mln pracowników

tyle osób zatrudniają firmy, które otrzymały wsparcie w ramach Tarczy finansowej dla MŚP

Ponad 10 mld zł

wartość inwestycji PFR we wszystkie projekty od 2016 r.

65,4 mld zł

wartość obligacji wyemitowanych przez PFR w 2020 r.

Ponad 2,0 mln

liczba uczestników Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK) i PPE po III etapie programu

15,5 tys.

liczba uczestników programów rozwojowych PFR, których absolwenci zebrali 131 mln zł na realizację swoich startupowych przedsięwzięć

2. NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA W 2020 ROKU

26.02.2020 r.

Inauguracja programu „PFR dla Miast”, skierowanego do innowacyjnych samorządów.

25.03.2020 r.

Sześć polskich szpitali otrzymało od Fundacji PFR łącznie 6 mln zł na walkę z epidemią COVID-19.

13.03.2020 r.

Premier Mateusz Morawiecki wprowadził stan zagrożenia epidemicznego na terenie kraju. W ślad za tym większość zespołu GK PFR otrzymała polecenie świadczenia pracy zdalnej.

2.04.2020 r.

PFR Ventures rozszerzył działalność o inwestycje w fundusze typu *private equity* (PE). Do końca 2022 r. przeznaczy na ten cel ponad 600 mln zł.

styczeń

luty

marzec

kwiecień

maj

8.04.2020 r.

PFR w ramach rządowej Tarczy Antykryzysowej rozpoczął prace nad Tarczą finansową dla MŚP oraz Tarczą finansową dla dużych firm.

6.05.2020 r.

Operator Chmury Krajowej zawarł umowę partnerską z firmą Microsoft, która uruchomi w Polsce swój pierwszy w Europie Środkowo-Wschodniej region przetwarzania danych.

27.04.2020 r.

PFR dokonał pierwszej emisji obligacji o wartości 16,3 mld zł, z której środki posłużyły do realizacji Tarczy finansowej dla MŚP. Debiut obligacji PFR na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych na rynku ASO Catalyst odbył się 28 maja 2020 r. Przez cały rok 2020 PFR wyemitował obligacje o łącznej wartości 65,4 mld zł.

20.05.2020 r.

Rada Grupy PFR, składająca się z przedstawicieli sześciu instytucji rozwoju, w tym PFR, przyjęła Strategię Grupy PFR na lata 2020-25. Dokument wskazuje 10 podstawowych kierunków strategicznych działalności Grupy PFR oraz jeden będący odpowiedzią na kryzys gospodarczy spowodowany pandemią COVID-19.

4.06.2020 r.

Centrum Doradztwa PFR w Chełmie rozpoczęło działalność. Zadaniem jednostki jest obsługa informacyjna flagowych programów PFR.

6.10.2020 r.

Zawiązanie spółki PFR Operacje, której 100% udziałów posiada PFR. Zadaniem spółki jest świadczenie usług związanych z IT i bezpieczeństwem na rzecz podmiotów Grupy Kapitałowej PFR.

5.10.2020 r.

Rozpoczęcie budowy osiedla 320 mieszkań w Toruniu, będącego pierwszą inwestycją PFR Nieruchomości realizowaną przy użyciu nowoczesnych prefabrykatów.

10.11.2020 r.

Zakończenie wdrażania Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK) w firmach zatrudniających od 20 do 49 osób oraz od 50 do 249 osób. Decyzję pracowników o pozostaniu w PPK wsparła kampania reklamowa w TV, radiu i Internecie pod hasłem „Ja zostaję!”

czerwiec-sierpień

wrzesień

październik

listopad

grudzień

3.12.2020 r.

Totalizator Sportowy, PFR Ventures i NCBR utworzyły „Tech & Gaming”, nowy fundusz corporate venture capital.

23.12.2020 r.

Komisja Europejska zatwierdziła Tarczę finansową dla MŚP 2.0, która wsparła mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa z 54 branż najbardziej dotkniętych obostrzeniami zwalczającymi pandemię COVID-19.

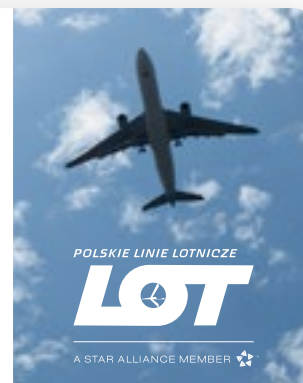
18.12.2020 r.

PFR dołączył do grona instytucji działających w United Nations Global Compact. Jest to największa na świecie inicjatywa skupiająca biznes działający na rzecz zrównoważonego rozwoju, działająca pod egidą sekretarza ONZ.

31.12.2020 r.

PFR wypłacił na rzecz PLL LOT 900 mln zł pierwszej transzy pożyczki, w ramach Programu wsparcia PLL LOT zakładającego 1,8 mld zł pożyczki z PFR.

3. WARTOŚCI I NORMY ETYCZNE

PFR został utworzony i działa na podstawie Kodeksu spółek handlowych (Dz.U. 2020, poz. 1526 t.j.) („KSH”) jako spółka akcyjna. Dodatkowo, pewne aspekty działalności PFR objęte są zakresem Ustawy z 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju (Dz.U. 2020, poz. 2011) („Ustawa o SIR”). Na sposób, w jaki PFR wypełnienia miejsce stworzone dla niego przez ustawodawcę, wpływają również misja i wizja oraz wartości PFR. To one w dużej mierze określają sposób prowadzenia działalności i definiują jaką organizacją ma być Grupa Kapitałowa PFR oraz stoją za kluczowymi decyzjami podejmowanymi w GK PFR.

Wszystkie te elementy zostały odzwierciedlone w Kodeksie Etyki Grupy Kapitałowej PFR, który przedstawia zasady i podejście do etyki biznesowej obowiązujące pracowników wszystkich spółek Grupy Kapitałowej PFR.

Misja i wartości PFR oraz bezpośrednio do nich nawiązujący Kodeks Etyki Grupy Kapitałowej PFR odegrały bardzo ważną rolę podczas sytuacji kryzysowej, jaką niewątpliwie było przejście przez PFR na system pracy zdalnej oraz równoległe rozpoczęcie prac nad rozwiązaniami wspierającymi przedsiębiorców w walce z następstwami pandemii COVID-19. Praca zdalna w warunkach olbrzymiego obciążenia dodatkowymi zadaniami wynikającymi z tych projektów mogła potencjalnie zagrozić ich skutecznemu uruchomieniu.

Pierwszy program pomocowy został uruchomiony po ok. trzech tygodniach od rozpoczęcia prac. W opinii przedstawicieli kadry zarządczej PFR, stało za tym przede wszystkim olbrzymie zaangażowanie pracowników w prace nad projektem, profesjonalne podejście, nacisk na współpracę oraz poczucie odpowiedzialności za sytuację polskich przedsiębiorstw. Ta postawa była powszechna w PFR, a jej korzeni należy doszukiwać się bezpośrednio w misji i wartościach Grupy Kapitałowej PFR. Ponadto, powszechnie było poczucie realizacji patriotycznego obowiązku i płynące z niego poczucie misji.

Aby dodatkowo utrzymać ten stan, podjęto działania zmierzające do wzmocnienia znaczenia oraz roli wartości PFR i Kodeksu Etyki Grupy Kapitałowej PFR w codziennej pracy zespołu firmy. Szczegóły dotyczące kampanii promującej Kodeks Etyki zostały opisane w punkcie „Filary Zgodności PFR” niniejszego raportu.

Niezależnie od działań promujących etyczną i transparentną postawę, zespół specjalistów prowadził także nieprzerwane działania zmierzające do zwiększenia świadomości pracowników w zakresie wymogów regulacji wewnętrznych, jak i standardów panujących w PFR. Przykładem takich działań są cykliczne szkolenia dla nowo przyjętych pracowników, służące minimalizacji prawdopodobieństwa wystąpienia nieprawidłowości w trakcie wykonywania obowiązków służbowych w warunkach pracy zdalnej oraz bieżące doradztwo i monitorowanie zgodności działań podejmowanych przez PFR.

Wartości PFR

Profesjonalizm

Konsekwentnie dążymy do realizacji celów, dostarczając naszym klientom produkty i usługi najwyższej jakości.

Jesteśmy zawsze przygotowani, a sprawy doprowadzamy do końca.

Odpowiedzialność

Analizujemy i rozumiemy otaczającą nas rzeczywistość, potrafimy powiązać własne zadania z celami zespołu i firmy, tak aby osiągać zamierzone rezultaty, a we wszystkich działaniach mamy na uwadze dobro Polski.

Wyciągamy wnioski ze swoich sukcesów i porażek oraz podejmujemy konieczne ryzyko. Realizujemy to, co zadeklarowaliśmy, w sposób konsekwentny.

Rozwój

Tworzymy nowe idee, usługi oraz rozwiązania przez co wspieramy rozwój polskiej gospodarki i społeczeństwa.

Śledzimy najnowsze trendy i wykraczamy poza utarte schematy myślenia i działania.

Przekraczamy granicę, osiągając niezwykle i nowe rezultaty.

Partnerstwo i współpraca

Traktujemy innych w swojej pracy tak samo, jak chcielibyśmy być traktowani.

Szanujemy i doceniamy pracę innych, wsłuchując się w ich potrzeby.

Współpracując, dzielimy się doświadczeniem i informacjami, aby zaufanie było fundamentem rozwoju polskiego społeczeństwa i gospodarki.

4. UDZIAŁ W STOWARZYSZENIACH MIĘDZYNARODOWYCH

PFR angażuje się również w działalność organizacji i stowarzyszeń międzynarodowych. W ten sposób prowadzona jest wymiana doświadczeń i najlepszych praktyk pomiędzy podmiotami prowadzącymi działania na podobnych płaszczyznach. Tego typu współ-

praca służy również pozyskaniu wiedzy i uruchamianiu wspólnych inicjatyw, które pozwalają mówić całemu środowisku jednym głosem w istotnych dla jego funkcjonowania sprawach.

D20-LTIC / D20 Long-Term Investors Club

D20-LTIC jest stowarzyszeniem zrzeszającym wiodące światowe instytucje rozwoju, przede wszystkim z państw należących do grupy G20. Jego celem jest zachęcanie do współpracy i tworzenie warunków sprzyjających długoterminowym inwestycjom, które wspierają zrównoważony wzrost gospodarczy. Klub powstał w 2009 r. z inicjatywy francuskiego CDC, włoskiego CDP, niemieckiego KfW oraz Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Obecnie w skład D20-LTIC wchodzi 21 podmiotów, które dysponują łączną sumą bilansową przekraczającą 5,4 bln dolarów. PFR dołączył do organizacji w czerwcu 2018 r.

UNGC / United Nations Global Compact

UNGC jest największą na świecie inicjatywą skupiającą biznes działający na rzecz zrównoważonego rozwoju, w której uczestniczy 13 000 firm i interesariuszy ze 170 państw. Pakt zobowiązuje firmy do dostosowania ich strategii i działalności do dziesięciu zasad odnoszących się do: praw człowieka, standardów pracy, środowiska naturalnego i przeciwdziałania korupcji oraz podejmowania inicjatyw wspierających realizację „Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ”. PFR przystąpił do UNGC w grudniu 2020 r.

Invest Europe

Invest Europe (znany dawniej jako EVCA) to największe stowarzyszenie na świecie, reprezentujące europejskie fundusze private equity PE, venture capital i infrastrukturalne oraz ich inwestorów, w tym część największych funduszy emerytalnych i ubezpieczycieli w Europie. Invest Europe jest zaangażowany w tworzenie i opiniowanie regulacji oraz ustaw z obszaru inwestycji, dostarczanie analiz dot. roli swoich członków w gospodarce i badania dot. trendów i zmian w branży. Stowarzyszenie publikuje również Professional Standards Handbook, stanowiący zestaw norm i wytycznych dla branży PE. PFR stał się członkiem organizacji w styczniu 2018 r.

ILPA / Institutional Limited Partners Association

ILPA jest stowarzyszeniem branżowym z siedzibami w Waszyngtonie i Toronto, skupiającym komandytariuszy instytucjonalnych (tzw. LPs) w klasie aktywów PE. Do organizacji należy ponad 500 instytucji zarządzających łącznie 2 bln dolarów, co stanowi ok. 50% wszystkich aktywów PE na świecie. Stowarzyszenie jest jedyną globalną organizacją zajmującą się wyłącznie ochroną interesów LPs i ich beneficjentów poprzez edukację, występowanie w ich imieniu i organizację wydarzeń. Polski Fundusz Rozwoju jest członkiem ILPA od maja 2018 r.

Otoczenie zewnętrzne

Jednym z zadań PFR jest łagodzenie wahań koniunktury. Rok 2020 przyniósł Polsce pierwszą od czasów transformacji ustrojowej recesję gospodarczą. Zmiana sytuacji makroekonomicznej wynikała przede wszystkim z obostrzeń nałożonych na przedsiębiorstwa w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2. Na wzrost roli Spółki wpłynęło również ustawodawstwo służące walce z pandemią COVID-19.

1. OTOCZENIE MAKROEKONOMICZNE

Pandemia COVID-19 negatywnie odbiła się na gospodarce Polski. Według wstępnego szacunku produkt krajowy brutto w 2020 r. zmniejszył się realnie o 2,8%, wobec wzrostu o 4,5% w 2019 r. Jest to pierwszy spadek PKB Polski od 1991 r. (wykres 1).

Na tle innych krajów Unii Europejskiej spadek był relatywnie niski – zgodnie z wstępnymi szacunkami PKB Niemiec zmniejszył się o 5,0%, Francji o 8,3%, a Hiszpanii o 11,3%.

Ceny w 2020 r. były średnio o 3,4% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu w 2019 r. o 2,3%). Wzrost inflacji napędzany był głównie cenami administrowanymi – od marca 2020 r. wszystkie miary inflacji bazowej, za wyłączeniem miary odzwierciedlającej wpływ na inflację cen urzędowych, spadły (wykres 2).

Wzrost inflacji nie był tendencją ogólnoeuropejską – w strefie euro odnotowano deflację, natomiast w Stanach Zjednoczonych inflacja była na niższym poziomie niż rok wcześniej.

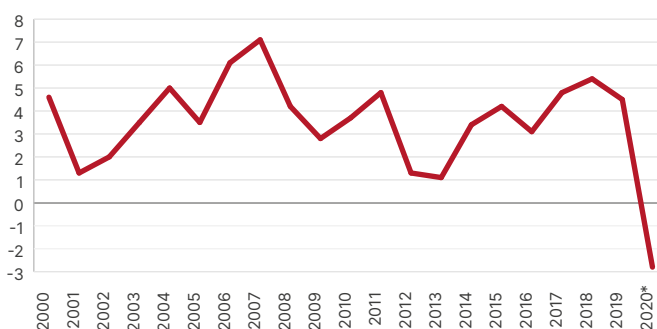
Na deflację w strefie euro wpływ miał m.in. spadek cen usług związanych z turystyką i transportem oraz obniżenie wzrostu cen żywności. Z kolei w Stanach Zjednoczonych na wzrost CPI wpłynęło częściowe odbicie cen towarów i usług, które najbardziej ucierpiały w trakcie początkowej fazy pandemii (m.in. samochody).

Pandemia miała negatywny wpływ na rynek pracy, jednakże dzięki szybko wprowadzonym pakietom stymulacyjnym udało się ograniczyć skalę wzrostu bezrobocia. Według danych z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, liczba pracujących w końcu III kwartału 2020 r. (najbardziej aktualne dane) była nieznacznie niższa niż rok wcześniej (o 0,6%) i ukształtowała się na poziomie 16 512 tys. osób. Stopa bezrobocia według BAEL wzrosła pod koniec III kwartału ubiegłego roku do 3,0%, wobec 2,9% w analogicznym okresie 2019 r. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2020 r. wzrosło w skali roku o 4,7% (w 2019 r. wzrost ukształtował się na poziomie 6,5%).

Stopy procentowe NBP w 2020 r. trzykrotnie ulegały obniżce – w marcu, kwietniu i maju. W odpowiedzi na trwającą pandemię COVID-19 i jej wpływ na gospodarkę Rada Polityki Pieniężnej obniżyła stopy procentowe odpowiednio do 1,0%, 0,5% i 0,1%. Obecna wysokość stóp jest najniższym poziomem stóp procentowych po transformacji ustrojowej (wykres 3).

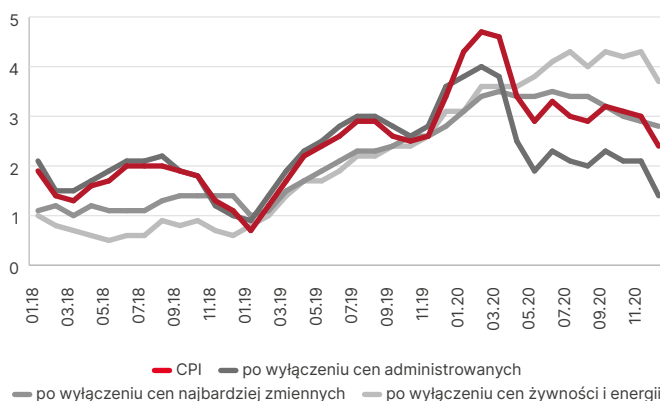
Obniżenie aktywności gospodarczej z powodu pandemii niekorzystnie wpłynęło na wyniki handlu zagranicznego Polski, choć w przypadku eksportu udało się zniwelować spadki z pierwszej fazy pandemii i wypracować nieznaczny wzrost. Dane za okres styczeń-listopad (najbardziej aktualne) wskazują, że eksport towarów i usług wyniósł 1 040 mld zł, a import 1 129 mld zł. W porównaniu do ana-

Wykres 1. Dynamika PKB Polski w latach 2000-2020 (%)

Źródło: Główny Urząd Statystyczny / * - wstępne szacunki

Wykres 2. Inflacja bazowa na tle inflacji ogółem (%), r/r

Źródło: Narodowy Bank Polski

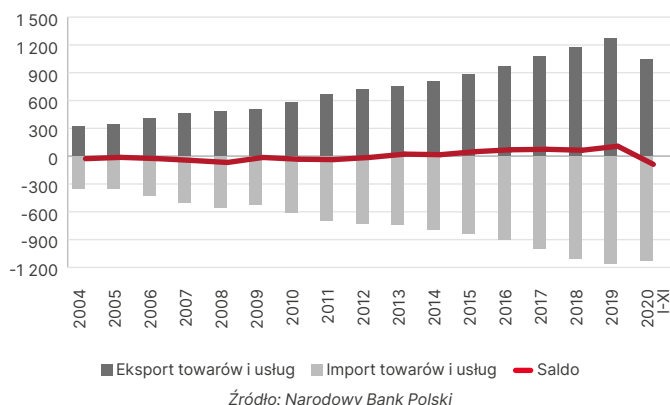
Wykres 3. Stopa referencyjna NBP (%)

Źródło: Narodowy Bank Polski

Wykres 4. Obroty handlu zagranicznego Polski (mld zł)

Źródło: Narodowy Bank Polski

logicznego okresu roku ubiegłego eksport wzrósł o 0,4%, a import był o 4,0% mniejszy (wykres 4).

Zarówno handel towarowy i usługowy rozpoczęły rok od wzrostów, które drastycznie wyhamowały w okresie marzec-maj. Od tego okresu handel towarowy wrócił do wzrostów, natomiast handel usługowy pozostał pod kreską (wykresy 5 i 6).

Z dostępnych danych GUS dotyczących wyników przedsiębiorstw niefinansowych wynika, że wynik finansowy netto przedsiębiorstw w okresie styczeń-wrzesień 2020 r. był o 11,4% niższy niż rok wcześniej.

Wedle szacunkowych danych o wykonaniu budżetu państwa w okresie styczeń-listopad 2020 r. dochody budżetu ukształtowały się na poziomie 382 487,5 mln zł, wydatki natomiast wyniosły 395 692,3 mln zł. Saldo budżetu było więc ujemne i wyniosło -13 204,8 mln zł.

Trwająca pandemia niezwykle mocno obniżyła wskaźniki koniunktury, zarówno wśród konsumentów jak i przedsiębiorców. W przypadku przemysłu doszło do pierwszego spadku średniorocznego wskaźnika koniunktury od 2013 roku, z kolei konsumenci negatywnie ocenili swoją sytuację finansową po raz pierwszy od 2016 roku (wykres 7).

2. OTOCZENIE BRANŻOWE

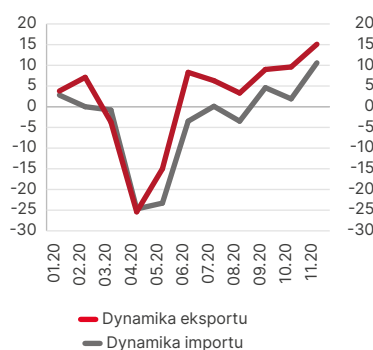
Otoczenie makroekonomiczne, a w szczególności pandemia COVID-19, trwające niepokoje związane z brexitem i wojną handlową na linii USA-Chiny nie sprzyjały inwestycjom finansowym w gospodarkach rozwijających się (tzw. emerging markets). W rezultacie kapitalizacja warszawskiej giełdy w porównaniu do 2019 r. obniżyła się o 3,2%. Kredyt bankowy dla firm również uległ zmniejszeniu, o 4,8% (wykres 8).

Na koniec 2020 r. wartość aktywów w funduszach inwestycyjnych wyniosła 280,5 mld zł, wobec 268,0 mld zł rok wcześniej (+4,7%). Wartość aktywów stanowi około 12% PKB, co jest cały czas proporcją istotnie niższą niż w państwach strefy euro, gdzie proporcja aktywów funduszy inwestycyjnych do PKB przekracza 90% (wykres 9).

Według danych opublikowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego wynik netto wypracowany przez Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych (TFI) w trzecim kwartale 2020 r. (najbardziej aktualne dane) wyniósł 589,3 mln zł, tj. o 16,8% mniej niż w analogicznym kwartale roku poprzedniego.

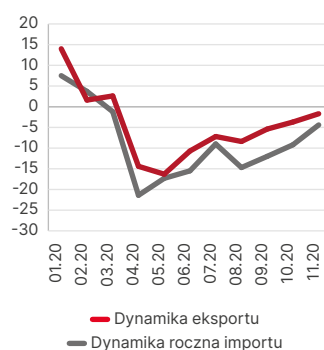
Fundusze zdefiniowanej daty w ramach Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK) były najszybciej rosnącą grupą funduszy pod

Wykres 5. Dynamiki obrotów towarowych w poszczególnych miesiącach 2020 r. (% r/r)

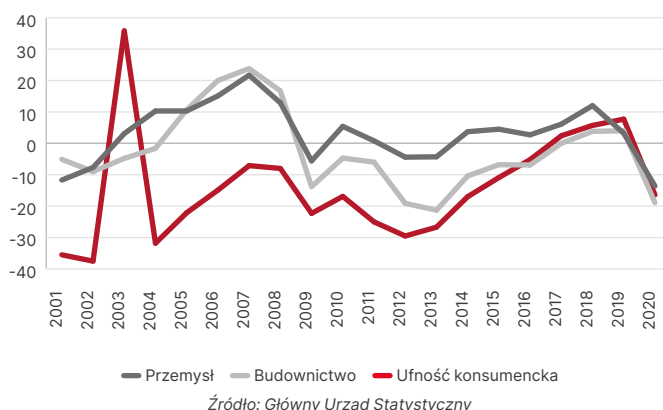

Źródło: Narodowy Bank Polski

Wykres 6. Dynamiki obrotów usługowych w poszczególnych miesiącach 2020 r. (% r/r)

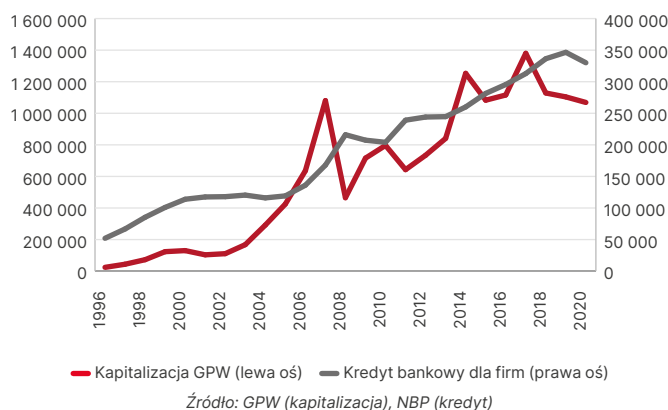

Wykres 7. Średnioroczna wartość wskaźnika ogólnego klimatu koniunktury oraz ufności konsumenckiej

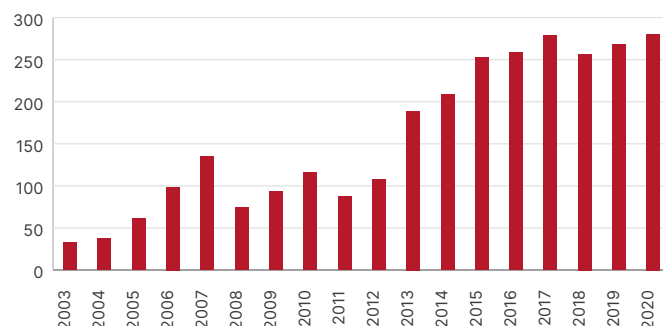
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 8. Kapitalizacja giełdy i kredyt bankowy dla przedsiębiorstw niefinansowych (mln zł)

Źródło: GPW (kapitalizacja), NBP (kredyt)

Wykres 9. Wartość aktywów w funduszach inwestycyjnych (mld zł)

Źródło: Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami

względem procentowym. Miało to związek ze startem PPK w drugiej połowie 2019 roku. Na koniec 2020 r. wartość aktywów netto funduszy zdefiniowanej daty wyniosła 2 818,1 mln zł, w porównaniu do 84,7 mln zł na koniec 2019 r. (wykres 10).

Wartość aktywów netto w OFE zmniejszyła się. Na koniec 2020 r. aktywa OFE warte były 148,6 mld zł, czyli o 4,0% mniej niż przed rokiem (wykres 11).

3. OTOCZENIE REGULACYJNE

Szczególnie istotne dla PFR oraz prowadzonej przez Spółkę działalności są przepisy KSH oraz Ustawy o SIR. Przepisy Ustawy o SIR określają m.in. rolę PFR jako uczestnika zintegrowanego systemu polskich instytucji rozwoju – Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju („Grupa PFR”), realizującej w sposób skoordynowany działania w obszarze wsparcia lub usług świadczonych przedsiębiorcom.

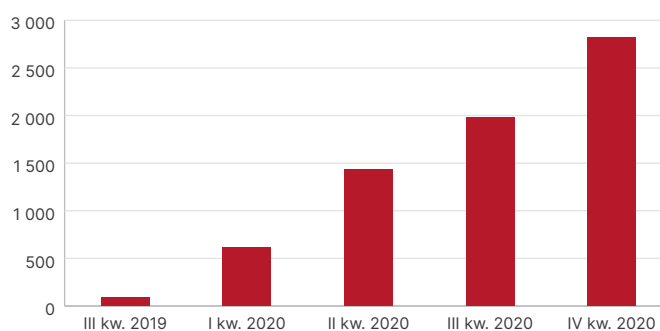
Stan zagrożenia epidemicznego związanego z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, wprowadzony na obszarze Polski Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r., a następnie stan epidemii, wprowadzony na obszarze Polski Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. oraz działania podejmowane w celu zapobieżenia skutkom epidemii, stały się przyczyną wprowadzenia w przepisach prawa istotnych zmian, mających bezpośredni wpływ na działalność PFR.

Ustawodawstwo służące walce z pandemią COVID-19, w tym w szczególności zmiany w Ustawie o SIR, przełożyły się na wzrost roli Spółki poprzez stworzenie ram prawnych umożliwiających PFR podejmowanie działań służących zapobieganiu lub łagodzeniu skutków sytuacji kryzysowych w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1398 oraz z 2020 r. poz. 148, 284, 374 i 695), w tym skutków rozprzestrzeniania się COVID-19. Przyjęte rozwiązania umożliwiły w szczególności powierzenie PFR przez Radę Ministrów realizacji

rządowych programów udzielania przedsiębiorcom wsparcia finansowego w związku ze skutkami COVID-19.

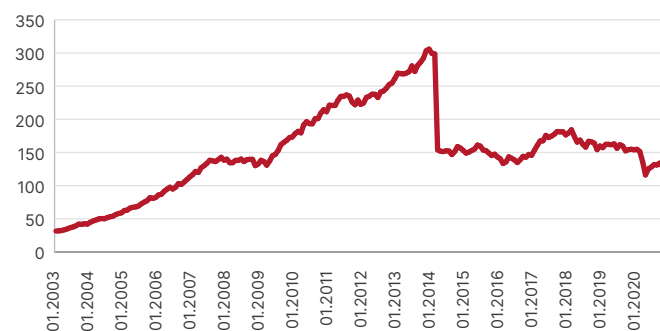
Rada Ministrów, działając na podstawie art. 21a ust. 1 znowelizowanej Ustawy o SIR, przyjęła programy rządowe mające na celu udzie-

Wykres 10. Wartość aktywów netto funduszy zdefiniowanej daty (mln zł)

Źródło: Komisja Nadzoru Finansowego

Wykres 11. Wartość aktywów netto OFE (mld zł)

Źródło: Komisja Nadzoru Finansowego

lenie przedsiębiorcom wsparcia finansowego w związku ze skutkami COVID-19, tj.:

- „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla małych i średnich firm” („**Tarcza finansowa dla MŚP**”),
- „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla dużych firm” („**Tarcza finansowa dla dużych firm**”),
- „Tarcza finansowa 2.0 Polskiego Funduszu Rozwoju dla mikro, małych i średnich firm” („**Tarcza finansowa dla MŚP 2.0**”),
- „Program wsparcia Polskich Linii Lotniczych LOT S.A.” („**Program wsparcia PLL LOT**”),

(dalej łącznie „**Programy**” lub „**Tarcza finansowa PFR**”)

powierzając PFR realizację Programów.

Stan epidemii oraz powierzenie Spółce realizacji Tarczy finansowej PFR znacząco wpłynęły na funkcjonowanie Spółki poprzez konieczność utworzenia nowych jednostek organizacyjnych, budowę procesów i aktualizację wewnętrznej struktury organizacyjnej Spółki. Wdrożone m.in. zostały dwa projekty dostosowujące Spółkę do zmieniennego otoczenia:

- przegląd i aktualizacja wszystkich regulacji wewnętrznych w oparciu o monitoring otoczenia prawnego – przegląd 137 regulacji i aktualizacja 64% wszystkich dokumentów, dla pozostałych opracowano harmonogram zmian;
- klasyfikacja dokumentów Programów, gdzie zweryfikowano:
  - 18 dedykowanych regulacji wewnętrznych opisujących funkcjonowanie procesu wewnątrz Spółki;
  - 35 dokumentów związanych z obsługą Programów (w tym instrukcje, regulaminy, prospekty emisyjne);
  - 140 umów (podpisane z podmiotami trzecimi: instytucjami państwowymi, bankami, firmami informatycznymi).

Oprócz działań realizowanych w trybie projektowym, Spółka zajmowała się bieżącą obsługą procesów stałych. Miało to wpływ na przygotowanie oraz wydanie kolejnych 31 regulacji wewnętrznych.

4. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA WYNIKI FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ PFR W 2021 ROKU

Główne czynniki kształtujące otoczenie, w jakim funkcjonuje GK PFR i które będą miały wpływ w 2021 roku na jej działalność, można podzielić na dwie kategorie: bezpośrednie i pośrednie, w tym makroekonomiczne.

Sytuacja gospodarcza spowodowana pandemią COVID-19 oraz działania podjęte przez organy nadzorcze, w szczególności Radę Polityki Pieniężnej oraz Komisję Nadzoru Finansowego, będą w dalszym ciągu w sposób bezpośredni wpływały na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej PFR w 2021 r.

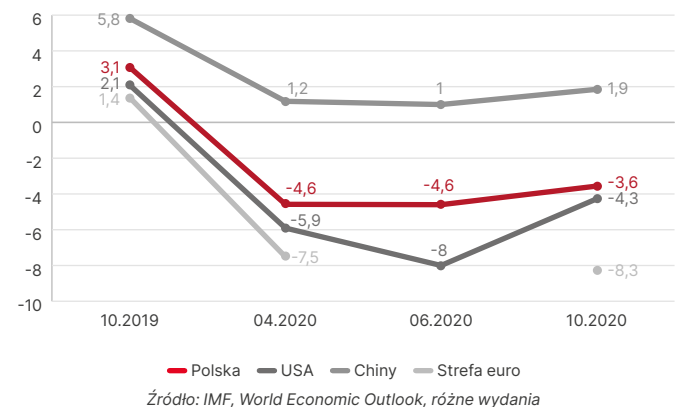
Decyzje podjęte przez RPP w 2020 r. o pierwszych od pięciu lat obniżkach stóp procentowych w Polsce przełożyły się na niższe przychody finansowe wszystkich spółek Grupy. Wynik finansowy Grupy Kapitałowej PFR w 2020 r. obniżył się o 6,4 mln zł w porównaniu do 2019 r. Efekty tych decyzji będą nadal odczuwalne w 2021 r.

Rekomendacja KNF z wiosny 2020 r. o wstrzymaniu wypłat dywidendy przez banki i ubezpieczycieli celem wzmocnienia bazy kapita-

łowej instytucji finansowych również miała negatywne przełożenie na wyniki osiągnięte przez GK PFR. W efekcie PFR nie otrzymał w 2020 r. dywidendy wynikającej z posiadania pakietu akcji Banku Pekao S.A. – w 2019 r. wpływ z tego tytułu wyniósł 221,7 mln zł. W grudniu 2020 r. Komisja Nadzoru Finansowego podtrzymała swoją rekomendację dot. wstrzymania wypłat dywidend przez banki komercyjne w pierwszej połowie 2021 r. (tj. z zysków za 2020 rok). Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej banków komercyjnych w drugiej połowie 2021 r. będzie przedstawione odrębnie po dokonaniu analizy sytuacji finansowej sektora bankowego w pierwszym półroczu 2021 r.

Z perspektywy makroekonomicznej, najistotniejszym czynnikiem mającym wpływ na warunki funkcjonowania i wyniki Grupy Kapitałowej PFR będzie podwyższona niepewność. Prognozy na rok 2020 podlegały wielokrotnym zmianom, co sugeruje, że podwyższona niepewność dotyczyć będzie także prognoz na rok 2021 oraz formułowanych obecnie prognoz wieloletnich (*wykres 12*).

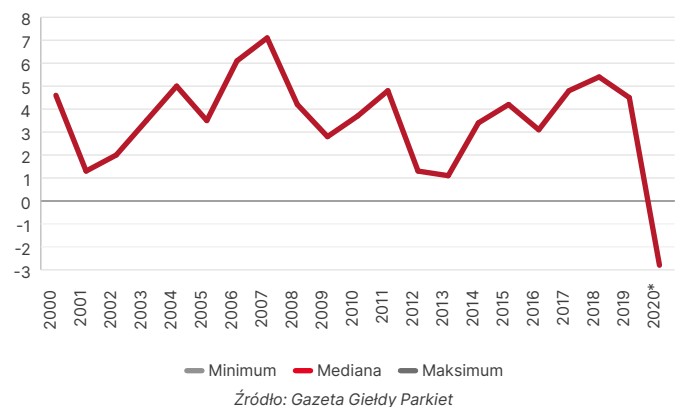
Wykres 12. Prognozy dynamiki PKB na 2020 r. przygotowane między 10.2019 r. a 10.2020 r. (% , r/r)

Zmienne oczekiwania głównych parametrów gospodarczych tworzą podwyższone ryzyko zmiany strategii i bieżących planów operacyjnych w trakcie roku. Może mieć to istotny i nieprzewidywalny wpływ na wyniki finansowe.

Prognozy dynamiki PKB na 2021 r. dostępne na przełomie stycznia i lutego 2021 r. wykazywały wysoki rozrzut. Zestawienie krajowych zespołów prognostycznych przygotowane przez gazetę Parkiet daje prognozy wzrostu PKB od 2,0% do 5,8% z medianą 4,2% (*wykres 13*).

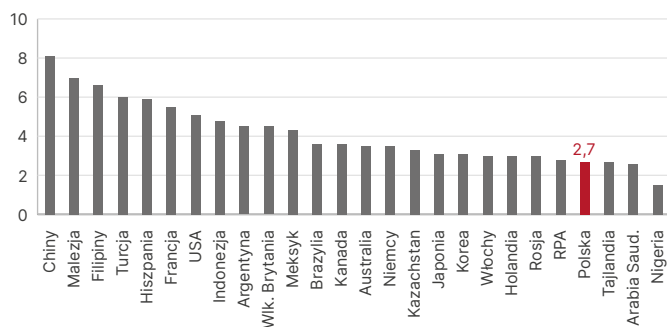
Wykres 13. PKB w cenach stałych – konsensus z 22 zespołów (% , r/r)

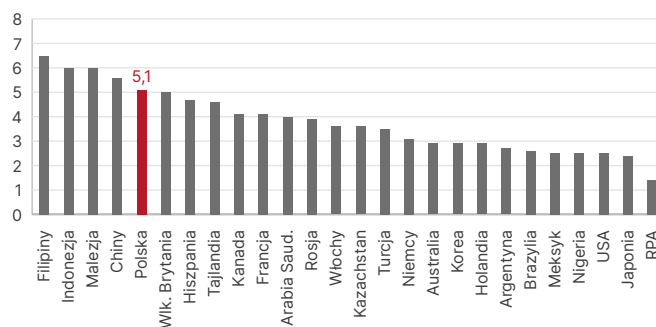

Wykres 14. Prognoza PKB na 2021 r. (%)

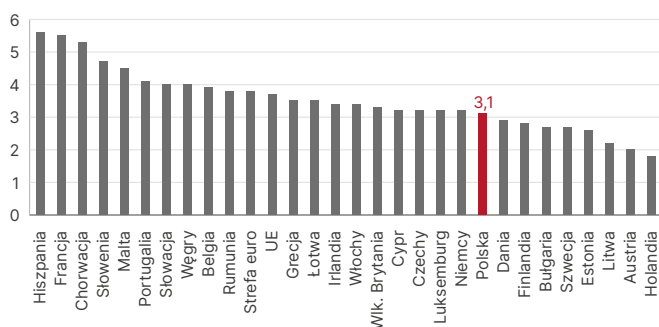

Wykres 15. Prognoza PKB na 2022 r. (%)

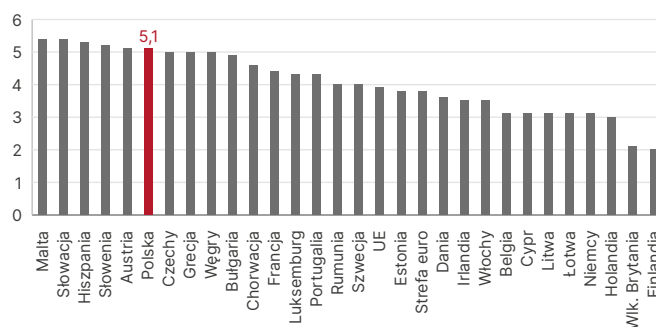

Źródło: IMF, World Economic Outlook, January 2021 update

Wykres 16. Prognoza PKB na 2021 r. (%)

Wykres 17. Prognoza PKB na 2022 r. (%)

Źródło: Komisja UE, Winter 2021 European Economic Forecast

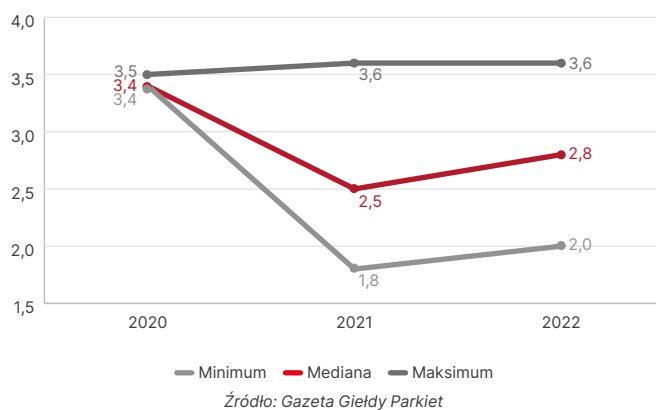
Najnowsze prognozy PKB autorstwa Międzynarodowego Funduszu Walutowego (IMF) ze stycznia 2021 r. są bliskie minimum z zestawienia prognoz krajowych zespołów prognostycznych i zakładają dla Polski relatywnie słaby rok 2021 oraz lepszy rok 2022 (wykresy 14 i 15).

Podobnie, w najnowszej prognozie PKB Komisji UE opublikowanej w lutym 2021 r. szacunki wzrostu PKB w Polsce były słabsze dla roku 2021 i lepsze dla roku 2022 (wykresy 16 i 17).

Konsensus zespołów analityków ekonomicznych opracowany przez gazetę Parkiet wskazuje na podobną do opartej na modelu NECMOD projekcji Narodowego Banku Polskiego możliwą ścieżkę inflacji w Polsce, ze spadkiem mediany prognoz do 2,5% w 2021 roku oraz wzrostem mediany prognoz do 2,8% w 2022 roku (wykres 18).

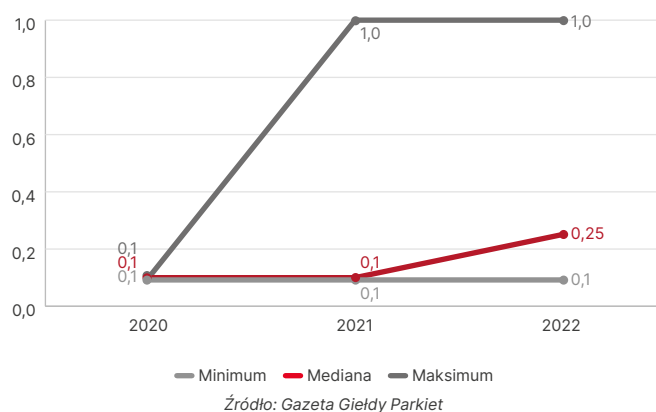
Zapowiedzi polskich i zagranicznych banków centralnych oraz wypowiedzi analityków zajmujących się polityką pieniężną wskazują, że w najbliższych miesiącach stopy pozostaną niskie. Jednakże, gdyby wzrost PKB zaczął się szybko odbijać, rosnąć będzie prawdopodobieństwo wzrostu stóp procentowych. Zestawienie prognoz stóp procentowych w Polsce przez gazetę Parkiet sugeruje utrzymanie stóp procentowych na niskim, niezmiennym poziomie w 2021 roku i tylko lekki ich wzrost w 2022 roku (wykres 19).

Wykres 18. CPI w ujęciu średniorocznym – konsensus z 22 zespołów (% r/r)

Źródło: Gazeta Giełdy Parkiet

Wykres 19. Stopa referencyjna NBP na koniec roku – konsensus z 21 zespołów (%)

Źródło: Gazeta Giełdy Parkiet

**Bank
Gospodarstwa
Krajowego**
0,3% udziałów

**Skarb
Państwa**
99,7% udziałów

PFR
Polski Fundusz Rozwoju

PFR TFI
100,0% udziałów

PFR Ventures
100,0% udziałów

PFR Nieruchomości
100,0% udziałów

PFR Portal PPK
100,0% udziałów

PFR Operacje
100,0% udziałów

**PPP
VENTURE**
90,0% udziałów

Struktura Grupy Kapitałowej PFR

1. INFORMACJE O PODMIOCIE DOMINUJĄCYM – PFR

PFR z siedzibą w Warszawie jest polską instytucją rozwoju o statusie spółki akcyjnej, której większościowym akcjonariuszem jest Skarb Państwa. Została ona zawieszona 28 grudnia 2012 r. przez Ministerstwo Skarbu Państwa i do 13 kwietnia 2016 r. działała pod nazwą Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A.

Celem PFR jest prowadzenie działalności gospodarczej we własnym imieniu i na własny rachunek, zgodnie z zasadami dobrej praktyki handlowej, dążąc w długim terminie do osiągnięcia rynkowej stopy zwrotu z zainwestowanego kapitału. Spółka kładzie najsilniejszy nacisk na: inwestycje infrastrukturalne, innowacje, rozwój przedsiębiorczości, eksport i ekspansję zagraniczną polskich przedsiębiorstw, wsparcie samorządów, realizację programu Pracowniczych Planów Kapitałowych oraz obsługę inwestycji zagranicznych. Misja PFR brzmi „Inwestycje dla Polski”.

Siedziba PFR mieści się w biurowcu Cedet przy ul. Kruczej 50 w Warszawie.

Spółka realizuje swoje cele poprzez działające w ramach Grupy Kapitałowej PFR wyspecjalizowane centra kompetencji:

- PFR TFI – inwestycje kapitałowe, ekspansja zagraniczna, zarządzanie PPK;
- PFR Ventures – inwestycje w formule funduszu funduszy;
- PFR Nieruchomości – inwestycje mieszkaniowe;
- PFR Portal PPK – obsługa Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK);
- PFR Operacje – usługi IT i cyberbezpieczeństwa dla Grupy Kapitałowej PFR;
- PPP Venture – budowa i prowadzenie domów studenckich w Krakowie w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

Ponadto, poprzez spółkę Operator Chmury Krajowej sp. z o.o. („**Operator Chmury Krajowej**”, „**OChK**” lub „**Chmura Krajowa**”), w której PFR posiada 50% udziałów, PFR jest zaangażowany w przyspieszanie cyfryzacji polskiej gospodarki. Za pośrednictwem spółki stowarzyszonej – Polska Agencja Ratingowa S.A. („**PAR**”), PFR realizuje cele z obszaru rozwoju rynku kapitałowego w Polsce.

Częścią ekosystemu GK PFR jest również Fundacja PFR („**Fundacja**”), której Spółka jest fundatorem. Za jej pośrednictwem prowadzone są działania na rzecz pozytywnych zmian w otoczeniu społecznym Grupy.

Na mocy Ustawy o SIR PFR tworzy także zintegrowany system instytucji rozwoju nazwany Grupą PFR. Działa ona na podstawie spójnej strategii zgodnej z polityką gospodarczą Rady Ministrów. W skład Grupy PFR wchodzi następujące instytucje wraz ze swoimi jednostkami zależnymi:

- Polski Fundusz Rozwoju,
- Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. („**ARP**”),
- Bank Gospodarstwa Krajowego („**BGK**”),
- Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. („**KUKE**”),
- Polska Agencja Inwestycji i Handlu („**PAIH**”),
- Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości („**PARP**”).

Zgodnie ze wspólną strategią Grupa PFR skupia się na sześciu najważniejszych obszarach działalności. W każdym z nich wyznaczona została instytucja wiodąca. W inwestycjach tę rolę pełni PFR, w bankowości – BGK, w ubezpieczeniach eksportowych – KUKE, w handlu zagranicznym – PAIH, w przemyśle – ARP i w rozwoju przedsiębiorczości – PARP. Ustawa umożliwia zacieśnienie współpracy, lepszą koordynację działań oraz stałą wymianę informacji i wiedzy pomiędzy instytucjami Grupy.

Zawarte w Ustawie o SIR przepisy umożliwiają również podwyższenie kapitału zakładowego PFR poprzez przekazanie skarbowych papierów wartościowych, jak również pozwalają na udzielanie w imieniu Skarbu Państwa poręczeń lub gwarancji spłaty zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów lub obligacji wyemitowanych przez PFR. Ponadto, zgodnie z przepisami Ustawy o SIR, w celu uzyskania środków na realizację Programów, PFR mógł wyemitować obligacje na rynku krajowym i na rynkach zagranicznych. Zobowiązania PFR z tego tytułu, są objęte gwarancją Skarbu Państwa. To ostatnie rozwiązanie było kluczowe dla pozyskania środków na realizację Programów, które okazały się kluczowe z punktu widzenia osłony polskich przedsiębiorstw przed skutkami zamrożenia gospodarki wynikającego z walki z pandemią COVID-19.

Nadzór nad Grupą PFR sprawuje Rada Grupy. Stanowi ona platformę koordynacji współpracy sześciu instytucji rozwoju. W jej skład wchodzi prezesi ww. instytucji, a jej przewodniczącym jest Prezes Zarządu PFR.

1.1. RYS HISTORYCZNY

PFR, prowadząc działalność inwestycyjną, dokonywał inwestycji bezpośrednio i/lub za pośrednictwem funduszy inwestycyjnych, których częścią portfela inwestycyjnego zarządza.

Tabela 1. Udział akcjonariuszy w kapitale podstawowym i w ogólnej liczbie głosów na walnych zgromadzeniach na dzień bilansowy

Akcyonariusze	Liczba akcji	Liczba głosów	Wartość nominalna akcji	Udział w kapitale podstawowym	Udział (%)
Skarb Państwa	4 938 252 553	4 938 552 553	4 938 252 553	99,70%	99,70%
BGK	15 000 000	15 000 000	15 000 000	0,30%	0,30%
Razem	4 953 252 553	4 953 552 553	4 953 252 553	100,00%	100,00%

1.2. AKCJONARIAT I KAPITAŁ AKCYJNY

Akcyonariuszami PFR na dzień bilansowy byli:

(i) Skarb Państwa, który posiadał:

1. akcje Serii A o numerach od A 1 do A 300 000 opłacone w całości w wysokości 300 000,00 zł,
2. akcje Serii C o numerach od C 1 do C 1 143 062 525 opłacone w całości w wysokości 1 143 062 525,00 zł,
3. akcje Serii D o numerach od D 1 do D 1 294 964 028 opłacone w całości w wysokości 1 294 964 028,00 zł,
4. akcje serii E o numerach od E 1 do E 2 499 926 000 pokryte wkładem niepieniężnym o wartości 2 499 926 000,00 zł,

(ii) Bank Gospodarstwa Krajowego, który posiadał akcje Serii B o numerach od B 1 do B 15 000 000 opłacone w całości w wysokości 15 000 000,00 zł (*tabela 1*).

Do dnia sporządzenia niniejszego Raportu powyższe nie uległo zmianie.

SZCZEGÓLNE UPRAWNIENIA SKARBU PAŃSTWA

Każda akcja Serii A jest uprzywilejowana w ten sposób, że na jedną akcję przypadają dwa głosy. Wszystkie akcje imienne Serii A zostały objęte przez Skarb Państwa.

OGRANICZENIA W WYKONYWANIU PRAWA GŁOSU NA WALNYM ZGROMADZENIU

Prawo głosowania akcjonariuszy zostało ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na walnym zgromadzeniu więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w PFR w dniu odbywania walnego zgromadzenia, z zastrzeżeniem, że ograniczenie nie znajduje zastosowania do akcjonariusza uprawnionego z wszystkich akcji Serii A.

Kapitał zakładowy PFR na dzień bilansowy wynosił 4 953 252 553,00 zł i dzielił się na:

- 300 000 akcji imiennych uprzywilejowanych o wartości nominalnej 1 zł każda, którymi są akcje serii A o numerach od A 1 do A 300 000,
- 15 000 000 akcji imiennych zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda, którymi są akcje serii B o numerach od B 1 do B 15 000 000,
- 1 143 062 525 akcji imiennych zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda, którymi są akcje serii C o numerach od C 1 do C 1 143 062 525,
- 1 294 964 028 akcji imiennych zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda, którymi są akcje serii D o numerach od D 1 do D 1 294 964 028,

- 2 499 926 000 akcji imiennych zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda, którymi są akcje serii E o numerach od E 1 do E 2 499 926 000.

Akcje serii A zostały objęte i opłacone przez Skarb Państwa przed zarejestrowaniem PFR.

Akcje serii B zostały objęte i opłacone wkładem pieniężnym przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Akcje serii C zostały objęte i pokryte wkładem niepieniężnym przez Skarb Państwa.

Akcje serii D zostały objęte i opłacone wkładem pieniężnym przez Skarb Państwa.

Akcje serii E zostały objęte i pokryte wkładem niepieniężnym przez Skarb Państwa.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania kapitał zakładowy PFR wynosi 4 953 252 553,00 zł i został pokryty w całości.

1.3. PFR NA RYNKU KAPITAŁOWYM

W związku z powierzeniem PFR na mocy umowy wykonania Programów, Spółka realizuje program emisji obligacji o łącznej wartości do 100 mld zł.

Środki pozyskane w wyniku emisji zostały przeznaczone na sfinansowanie Programów i tym samym na wsparcie przedsiębiorstw dotkniętych pandemią COVID-19. W ramach Programów do mikrofirm ma trafić łącznie 25 mld zł, do małych i średnich przedsiębiorstw 50 mld zł, a do dużych przedsiębiorstw 25 mld zł.

Otrzymałe wsparcie pomaga firmom utrzymać płynność i stabilność finansową oraz zachować miejsca pracy w okresie poważnych zakłóceń gospodarczych, spowodowanych pandemią COVID-19. Powierzenie PFR wiodącej roli w przeciwdziałaniu negatywnym skutkom COVID-19 w obszarze polskiej gospodarki zostało powiązane z wprowadzeniem rozwiązań legislacyjnych umożliwiających pełne zaangażowanie Spółki w działania antykryzysowe.

Podstawę programu emisji obligacji PFR stanowi art. 21 aa ust. 1 Ustawy o SIR w zw. z art. 39p – 39w ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz Krajowym Funduszu Drogowym. Emisja obligacji następuje seriami, przy czym wszystkie emitowane przez PFR obligacje z mocy ustawy są objęte gwarancją Skarbu Państwa.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. Spółka wyemitowała obligacje na łączną kwotę 65,4 mld zł. Dodatkowo w 2021 roku na potrzeby Programów PFR wyemitował po dniu bilansowym obligacje na łączną kwotę 8,5 mld zł.

28 maja 2020 roku na publicznym rynku obligacji ASO Catalyst zadebiutowały pierwsze obligacje wyemitowane przez PFR. Zgodnie ze stanem na koniec 2020 r. na rynku ASO Catalyst notowane

Tabela 2. Podstawowe parametry obligacji PFR notowanych na rynku Catalist na koniec 2020 r.

Seria i kod ISIN obligacji	Informacje podstawowe		
	Wielkość emisji	Rodzaj i oprocentowanie w stosunku rocznym	Data wykupu
PFR0324 (ISIN: PLPFR0000019)	16 325 mln zł	stałe, 1,375%	29 marca 2024 r.
PFR0325 (ISIN: PLPFR0000027)	18 500 mln zł	stałe, 1,625%	31 marca 2025 r.
PFR0925 (ISIN: PLPFR0000035)	15 175 mln zł	stałe, 1,625%	22 września 2025 r.
PFR0627 (ISIN: PLPFR0000043)	10 000 mln zł	stałe, 1,750%	7 czerwca 2027 r.

były cztery serie obligacji PFR: PFR0324, PFR0325, PFR0925 oraz PFR0627 (tabela 2).

Szczegółowy opis dotyczący wyemitowanych obligacji został zawarty w punkcie „Finansowanie programów pomocowych” niniejszego raportu.

2. INFORMACJE O PODMIOTACH ZALEŻNYCH

Do podmiotów zależnych w których PFR posiada 100% akcji lub udziałów należą następujące spółki: PFR TFI, PFR Ventures, PFR Nieruchomości, PFR Portal PPK i PFR Operacje. Ponadto, Spółka posiada 90% udziałów w PPP Venture.

PFR TFI

2.1. PFR TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

PFR TFI zajmuje się zarządzaniem funduszami inwestycyjnymi zamkniętymi aktywów niepublicznych i reprezentowaniem ich wobec osób trzecich oraz zarządzaniem otwartymi funduszami zdefiniowanej daty. Działalność PFR TFI koncentruje się na trzech obszarach:

- zarządzaniu funduszami inwestycyjnymi zamkniętymi, które inwestują w polską gospodarkę i rozwój polskich przedsiębiorstw,
- ekspansji zagranicznej oraz,
- zarządzaniu otwartym funduszem inwestycyjnym w ramach Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK).

Na koniec 2020 r. PFR TFI zarządzało 16 funduszami.

Fundusze inwestycyjne zamknięte:

- Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN
- Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN
- PFR Starter FIZ
- PFR BIZNEST FIZ
- PFR KOFFI FIZ
- PFR Otwarte Innowacje FIZ
- PFR NCBR CVC FIZ AN
- Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN

- Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZ AN
- Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZ AN
- Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy FIZAN
- Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych FIZAN – Dłużny w likwidacji¹
- PFR Inwestycje FIZ
- PFR Fundusz Funduszy FIZ
- FIZAN Spółek ARP

Fundusze inwestycyjne otwarte:

- PFR PPK Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty z wydzielonymi subfunduszami: PFR PPK 2025, PFR PPK 2030, PFR PPK 2035, PFR PPK 2040, PFR PPK 2045, PFR PPK 2050, PFR PPK 2055, PFR PPK 2060, PFR PPK 2065

Zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2020 r. Towarzystwo samodzielnie zarządzało portfelem inwestycyjnym Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZ AN, FIZAN Spółek ARP i PFR PPK SFIO, a zarządzanie częścią portfela inwestycyjnego niektórych funduszy powierzyło profesjonalnym podmiotom zewnętrznym:

- PFR Nieruchomości zarządza Funduszem Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN i Funduszem Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN,
- PFR zarządza Funduszem Inwestycji Samorządowych FIZ AN, Funduszem Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZ AN, Funduszem Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy FIZAN i Funduszem PFR Inwestycje FIZ,
- PFR Ventures zarządza funduszami PFR Starter FIZ, PFR BIZNEST FIZ, PFR Otwarte Innowacje FIZ, PFR KOFFI FIZ, PFR NCBR CVC FIZ AN, PFR Fundusz Funduszy FIZ.

W ostatnich czterech latach wartość zarządzanych przez PFR TFI aktywów wzrosła ponad trzykrotnie i na koniec 2020 r. przekroczyła 9 mld zł².

W skład Zarządu spółki wchodzi:

- Ewa Małyżko – Prezes Zarządu,
- Piotr Kuba – Członek Zarządu ds. Inwestycyjnych,
- Tomasz Orlik – Członek Zarządu ds. Operacyjnych.

1 21 stycznia 2021 r. fundusz został wykreślony z Rejestru Funduszy Inwestycyjnych.

2 Dane za 2020 r. na podstawie ostatnich dostępnych wycen funduszy. Dane finansowe z rocznych sprawozdań finansowych funduszy inwestycyjnych będą dostępne do końca kwietnia 2021 r.

PFR Ventures

2.2. PFR VENTURES

PFR Ventures zarządza funduszami funduszy dedykowanymi dla venture capital (VC) i private equity (PE), będąc największym podmiotem tego typu w Europie Środkowo-Wschodniej. Fundusze służą zwiększeniu finansowania innowacji w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw (start-upów), a także zapewniają kapitał dla dojrzałych spółek. Inwestycje są realizowane przez pośredników finansowych (zespoły zarządzające funduszami VC i PE). Środki, którymi dysponuje PFR Ventures, pochodzą z: Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014 – 2020, Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007 – 2013, Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, Ministerstwa Gospodarki i Polskiego Funduszu Rozwoju, i wynoszą łącznie 2,5 mld zł.

Obecnie na polskim rynku działają 34 fundusze VC zasilone kapitałem z PFR Ventures. Posiadają one ponad 2,8 mld zł na inwestycje w innowacyjne, młode przedsiębiorstwa. Do tej pory, zainwestowały one 0,7 mld zł w 142 spółki. 18 funduszy VC z portfela PFR Ventures znajduje się na etapie wyjść z transakcji (tzw. exitów). Średni wskaźnik cash-on-cash (CoC) dla wyjść dokonanych z 86 na 212 spółek wynosi 1,4x. Dziesięć najlepszych wyjść waha się od 2,8x do 34,8x. 7 funduszy PE, w które zainwestował PFR Ventures posiada na inwestycje blisko 7 mld zł. Do tej pory sfinansowały one rozwój 27 firm.

PFR Ventures zarządza 7 funduszami funduszy. Każdy z nich pobudza inny segment rynku: koinwestycje, aniołów biznesu czy też tworzenie funduszy z korporacjami (Corporate Venture Capital).

Środki alokowane zostały już do ponad 50 zespołów, które zainwestowały w ponad 350 spółek. Wśród nich znajdują się takie marki jak: Audioteka, Booksy, Brainly, Brand24, Frisco.pl, iTaxi czy Oshee. Fundusze PFR Ventures sfinansowały rozwój 6 z 10 największych, polskich start-upów.

W skład Zarządu spółki wchodzi:

- Maciej Ćwikiewicz – Prezes Zarządu,
- Aleksander Mokrzycki – Wiceprezes Zarządu.

PFR Nieruchomości

2.3. PFR NIERUCHOMOŚCI

PFR Nieruchomości jest liderem rynku najmu instytucjonalnego w Polsce i oferuje profesjonalne wsparcie w zakresie inwestowania w projekty mieszkaniowe na terenie całego kraju. Poprzez budowę i zakup mieszkań na wynajem na zasadach komercyjnych, PFRN poszerza polski rynek, tworząc alternatywę dla zakupu mieszkania na kredyt. Podmiot kieruje swoją ofertą zarówno do osób na początku kariery zawodowej, jak i młodych rodzin. W orbicie zainteresowań PFRN są również Polacy bez zdolności kredytowej lub z innych powodów niezainteresowani kupnem własnego mieszkania.

PFR Nieruchomości został utworzony w 2013 roku przez Bank Gospodarstwa Krajowego i do września 2018 r. funkcjonowała pod nazwą BGK Nieruchomości S.A.

Nowe fundusze VC wspierane przez PFR Ventures

Blisko 3 mld zł na inwestycje w innowacje

Spółka w ramach swojej działalności zarządza aktywami dwóch zamkniętych funduszy inwestycyjnych:

- Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN („FSMnW”),
- Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN („FSMdR”).

W ramach pierwszego z nich oferuje stabilny i długoterminowy komercyjny najem instytucjonalny mieszkań o wysokim standardzie w atrakcyjnych lokalizacjach dużych polskich miast. Oferta FSMnW to mieszkania wykończone „pod klucz”, z w pełni wyposażonymi kuchniami i łazienkami, w budynkach z garażami, lokalami usługowymi i komórkami lokatorskimi. W portfelu FSMnW jest 1969 mieszkań w 16 inwestycjach w największych miastach w Polsce: Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Gdańsku, Katowicach i Poznaniu. Wiosną 2021 r. Fundusz udostępnił do wynajęcia 80 mieszkań przy ul. Wspólnej w Łodzi.

Drugi z funduszy prowadzi rynkowe działania wpisujące się w Narodowy Program Mieszkaniowy. Misją FSMdR jest budowa dostępnych cenowo mieszkań na wynajem, także w najmie instytucjonalnym z dojściem do własności. Inwestycje – realizowane na zasadach rynkowych – powstają głównie we współpracy z samorządami, ale także ze spółkami Skarbu Państwa i podmiotami prywatnymi. Fundusz dysponuje 1017 mieszkaniami w takich miejscowościach jak: Wałbrzych, Gdynia, Kępno, Kępice i gmina Jarocin. Poziom ich wynajęcia wynosi 99%. Na koniec 2020 r. w budowie pozostawało kolejne 2451 mieszkań w Krakowie, Katowicach, Dębicy, Radomiu, Nowym

Targu, Oławie, Mińsku Mazowieckim, Łowiczu, Zamościu, Świdniku i Wrześni. Fundusz dysponuje 6 mld zł, które pozwolą na realizację ok. 15 tys. kolejnych mieszkań.

W skład Zarządu spółki wchodzi:

- Wojciech Caruk – Prezes Zarządu,
- Krystyna Wąchała-Malik – Członek Zarządu,
- Krzysztof Pniewski – Członek Zarządu.

PFR Portal PPK

2.4. PFR PORTAL PPK

PFR Portal PPK jest spółką odpowiedzialną za gromadzenie i udzielenie informacji o Pracowniczych Planach Kapitałowych (PPK) zgodnie z treścią artykułu 77. Ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1342 z późn. zm.) („Ustawa o PPK”). Do celów i zadań podmiotu należą przede wszystkim propagowanie programu prywatnych oszczędności emerytalnych pracowników zatrudnionych w Polsce w ramach PPK oraz prowadzenie portalu informacyjnego dedykowanego programowi.

W skład Zarządu spółki wchodzi:

- Robert Zapotoczny – Prezes Zarządu,
- Małgorzata Smółkowska – Członek Zarządu.

Główne kierunki działania spółki PFR Portal PPK

Działalność informacyjno-edukacyjna: portal internetowy mojeppk.pl

Portal mojeppk.pl jest jedynym oficjalnym źródłem informacji o Pracowniczych Planach Kapitałowych. Poza tym publikuje poradniki, odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania, podcasty, filmy, wzory dokumentów, akty prawne, kalkulatory wpłat, oszczędności, podatków i kosztów zarządzania, oferty instytucji finansowych, a także e-booki poświęcone zagadnieniom prawnym i przepisom kadrowo-płacowym. Materiały dotyczące PPK publikowane są nie tylko po polsku, ale także po: angielsku, ukraińsku, białorusku, czy wietnamsku.

Działalność edukacyjno-szkoleniowa

Działalność edukacyjno-informacyjna spółki polega na prowadzeniu w całym kraju szkoleń i konferencji dla pracodawców i pracowników, zapewniając wiedzę i umiejętności w zakresie wdrożenia programu PPK. Przedstawiciele spółki biorą również udział w wydarzeniach zewnętrznych, zapewniając obsługę merytoryczną, a także świadczą konsultacje indywidualne dla największych firm w Polsce.

Działalność redakcyjno-prawna

Do głównych zadań spółki należy także interpretacja i harmonizowanie przepisów z zakresu prawa pracy, systemu ubezpieczeń społecznych, kodeksu, a także publikacja poradników niezbędnych w procesie wdrażania PPK. Spółka zajmuje się współpracą międzyresortową i wypracowywaniem cywilnego stanowisk w zakresie stosowania przepisów ustawy o PPK w konsultacji z właściwymi instytucjami, m.in. z Komisją Nadzoru Finansowego, Ministerstwem Finansów oraz innymi uczestnikami rynku.

Domy studenckie przy ul. Badurskiego w Krakowie

PFR Operacje

2.5. PFR OPERACJE

PFR Operacje jest najmłodszym podmiotem w Grupie Kapitałowej PFR. Podstawowym zadaniem tej zawiązanej 6 października 2020 r. spółki jest świadczenie usług w zakresie technologii IT oraz cyberbezpieczeństwa oraz ich centralizacja w Grupie Kapitałowej PFR celem dalszej profesjonalizacji obu obszarów.

PFRO blisko współpracuje z Operatorem Chmury Krajowej jako strategicznym partnerem, z którym wspólnie wdraża nowe rozwiązania oraz migruje istniejące systemy i operacje do nowoczesnych rozwiązań opartych na technologiach „chmurowych”.

Do zadań PFR Operacje świadczonych na rzecz spółek wchodzących w skład GK PFR należą:

- świadczenie usług IT,
- świadczenie usług telekomunikacyjnych,
- wsparcie użytkowników,
- usługi utrzymania i rozwoju dla systemów teleinformatycznych użytkowanych w GK PFR,
- monitorowanie infrastruktury GK PFR, w zakresie podatności, rejestrowania i obsługi zdarzeń naruszających bezpieczeństwo infrastruktury GK,
- aktywne reagowanie na incydenty bezpieczeństwa infrastruktury teleinformatycznej,
- badanie trendów w zakresie cyberbezpieczeństwa,

- pozyskiwanie informacji oraz współpraca z innymi zespołami CERT/CSIRT/SOC w Polsce,
- rozwijanie własnych narzędzi do wykrywania, monitorowania, analizy i korelacji zagrożeń,
- rozbudowa działań informacyjno-edukacyjnych, zmierzających do wzrostu świadomości w zakresie bezpieczeństwa teleinformatycznego,
- tworzenie, planowanie i testowanie planów ciągłości działania GK PFR.

W skład Zarządu spółki wchodzi:

- Radosław Hoc – Członek Zarządu.

2.6. PPP VENTURE

Spółka PPP Venture została zawiązana 22 września 2011 r. PFR posiada 90% udziałów w jej kapitale zakładowym.

Podmiot realizuje projekt na podstawie umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym („PPP”) z 14 października 2013 r., następnie zmienionej, zawartej z Uniwersytetem Jagiellońskim – Collegium Medicum dotyczącej zaprojektowania, przebudowania, finansowania i utrzymania domów studenckich przy ulicy Badurskiego w Krakowie.

W skład Zarządu wchodzi:

- Zbigniew Karwowski – Członek Zarządu,
- Jan Woźniak – Członek Zarządu.

Informacje o pozostałych podmiotach podporządkowanych

Do pozostałych podmiotów podporządkowanych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej PFR zaliczają się także: Operator Chmury Krajowej, w którym PFR posiada 50% udziałów, PAR, w której PFR kontroluje 35,9% akcji oraz SKB Drive Tech S.A. („**SKB Drive Tech**”), w której PFR Ventures (podmiot zależny PFR) posiada udział w wysokości 23,1%.

OPERATOR CHMURY KRAJOWEJ

Operator Chmury Krajowej jest spółką technologiczną utworzoną w 2018 r. z inicjatywy PKO Banku Polskiego i PFR w celu zapewnienia dostępu do zaawansowanych usług chmury obliczeniowej polskim firmom i instytucjom publicznym. Podmiot jest dziś najbardziej wyspecjalizowanym dostawcą rozwiązań chmurowych na polskim rynku.

Działając w modelu multicloud, OChK oferuje zarówno własne produkty i usługi w ramach Platformy Chmury Krajowej, jak i rozwiązania swoich strategicznych partnerów, globalnych dostawców chmury publicznej: Google i Microsoft.

W skład Zarządu spółki wchodzi:

- Michał Potoczek – Prezes Zarządu,
- Dariusz Śliwowski – Wiceprezes Zarządu.

POLSKA AGENCJA RATINGOWA

Polska Agencja Ratingowa została utworzona umową spółki w formie aktu notarialnego z dnia 20 czerwca 2014 r. i powołana w celu

prowadzenia działalności ratingowej oraz analitycznej. Głównym przedmiotem działalności podmiotu są analizy oceny ryzyka kredytowego podmiotów oraz indywidualnych instrumentów dłużnych.

5 lipca 2018 r. została zawarta umowa inwestycyjna pomiędzy PFR, Giełdą Papierów Wartościowych S.A. oraz Biurem Informacji Kredytowej S.A. W wyniku poczynionych ustaleń każdy z akcjonariuszy stał się posiadaczem 33% akcji spółki. Wskutek podniesienia kapitału spółki w 2020 r., struktura udziałowców zmieniła się i obecnie przedstawia się następująco: BIK S.A. – 28,28%, GPW S.A. – 35,86% i PFR – 35,86%.

W skład Zarządu spółki wchodzi:

- Piotr Kowalski – Członek Rady Nadzorczej delegowany do czasowego pełnienia funkcji Prezesa Zarządu.

SKB DRIVE TECH

SKB Drive Tech to podmiot z ponad stuletnim doświadczeniem w branży konstrukcyjnej, oferujący rozwiązania w zakresie produkcji i montażu układów przeniesienia napędu dla sektora przemysłowego. W wyniku udzielonego w 2016 r. finansowania w postaci wejścia kapitałowego w kwocie 12 mln zł, PFR Ventures posiada w spółce akcje w wysokości 23,1%.

W skład Zarządu wchodzi:

- Jacek Lis – Prezes Zarządu,
- Marek Wodziszłowski – Wiceprezes Zarządu.

Operator Chmury Krajowej: kompleksowa oferta usług chmurowych

Platformy

Produkty

Infrastruktura

Nowoczesne stanowisko pracy

Kopie zapasowe

Platforma kontenerowa

Rozwiązania Data & AI

Usługi i IP

Transformacja cyfrowa

Usługi zarządzania

Oprogramowanie (SaaS)

Edukacja

- Partnerstwa strategiczne: z Google i Microsoft
- Multicloud: miks usług świadczonych za pośrednictwem Platformy Chmury Krajowej i rozwiązań globalnych dostawców chmury publicznej
- Transformacja: wsparcie przedsiębiorstw i instytucji w realizacji cyfrowych strategii doświadczenia do chmury
- Bezpieczeństwo: mechanizmy bezpieczeństwa oparte na uznanych normach i najwyższych standardach: ISO 27001, ISO 22301, ISO 27017, ISO 27018 oraz CSA STAR
- Zespół: ponad stu wysokiej klasy ekspertów
- Sprawność i szybkość działania w tworzeniu specjalistycznego oprogramowania (np. Doradca online PKO BP; Teleporadca i e-Rejestracja Centrum e-Zdrowia)

Sytuacja kadrowo-płacowa

1. ZATRUDNIENIE ŚREDNIOROCZNE I STAN ZATRUDNIENIA NA KONIEC ROKU

	Średnioroczne zatrudnienie		Stan na 31.12.2020	
	W osobach	W etatach	W osobach	W etatach
PFR	174	170,7	219	213,5
PFR TFI	75	73,9	86	83,6
PFR Ventures	50	49,1	51	50,3
PFR Nieruchomości	216	213,4	203	200,4
PFR Portal PPK	44	42,1	46	42,2
PFR Operacje	n.d.	n.d.	3	1,3
Fundacja PFR	5	4,5	8	7,1

PPP Venture jako spółka celowa nie zatrudnia pracowników.

2. PRZEDSIĘWZIĘCIE Z ZAKRESU ZMIANY ZATRUDNIENIA I JEGO STRUKTURY

Stan zatrudnienia w PFR na 31 grudnia 2020 r. wyniósł 219 osób. W stosunku do stanu z końca 2019 r. zatrudnienie było wyższe o 82 osoby, tj. o 60%. Zatrudnienie średnioroczne wyniosło 170,66 etatu lub 174 osoby.

Zatrudnienie w Grupie Kapitałowej PFR na koniec 2020 r. wzrosło o 24% w porównaniu z 2019 r. i wyniosło 608 osób.

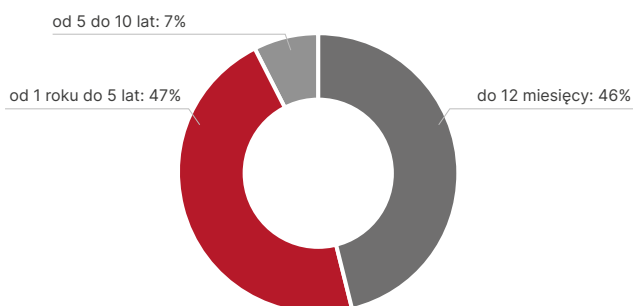
Nowe projekty i zaangażowanie PFR w szeroki zakres zadań antykryzysowych wymusiły na Spółce znaczny wzrost zatrudnienia. Wynikał on przede wszystkim z obsługi kilkuset tys. zapytań i wniosków od przedsiębiorców w ramach Programów. W obszarach niezbędnych do realizacji tych działań zapotrzebowanie na dodatkowych

pracowników było szczególnie wysokie – dotyczyło to m.in. nowo utworzonego centrum obsługi przedsiębiorców w Chełmie oraz pionów operacji i inwestycji.

PFR realizuje politykę wynagradzania, której założenia są zgodne ze strategią i wartościami Grupy Kapitałowej. Podstawowymi regulacjami wewnętrznymi w tym zakresie są: „Polityka wynagradzania pracowników PFR” oraz „Regulamin premiowania pracowników PFR”, które określają warunki wynagradzania pracowników oraz przyznawania pozostałych świadczeń związanych z pracą. PFR stosuje zasady wspierające różnorodność w zatrudnianiu swoich pracowników. Zgodnie z przyjętym w PFR Regulaminie Pracy pracownicy są równo traktowani w zakresie nawiązywania i rozwiązywania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansów oraz dostępu do szkoleń w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

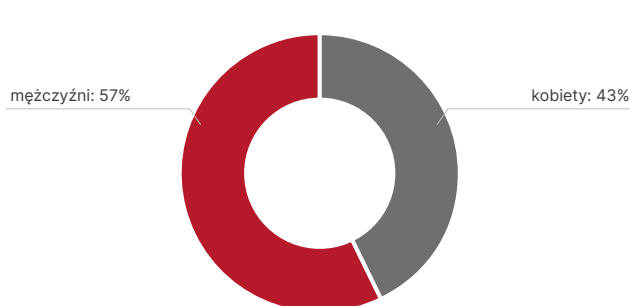
Struktura zatrudnienia w PFR według stażu pracy w Spółce

	do 12 miesięcy	od 1 roku do 5 lat	od 5 do 10 lat
Kadra kierownicza	3	18	2
Pozostali pracownicy	98	84	14
Razem	101	102	16

Struktura zatrudnienia w PFR według płci

	kobiety	mężczyźni
Kadra kierownicza	13	10
Pozostali pracownicy	81	115
Razem	94	125

Ład korporacyjny

Zasady ładu korporacyjnego w PFR określają najważniejsze wytyczne dotyczące zarządzania Spółką oraz relacje pomiędzy jej organami. W związku z przeprowadzoną przez Spółkę emisją obligacji i wprowadzeniem ich do alternatywnego systemu obrotu na ASO Catalyst, prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Spółka została objęta właściwymi obowiązkami informacyjnymi emitentów obligacji.

1. ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO

PFR jest spółką prawa handlowego, której 99,70% akcji należy do Skarbu Państwa. W swojej działalności przykłada ogromną wagę do transparentności działań oraz procesów decyzyjnych, które są wykonywane zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i najlepszymi praktykami rynkowymi.

Zasady funkcjonowania PFR określone zostały w dokumentach korporacyjnych, których wdrożenie i przestrzeganie zapewnia właściwe i zgodne z obowiązującymi przepisami prawa zarządzanie Spółką.

Spółka prowadzi działalność zgodnie ze swoim Statutem.

W celu zapewnienia właściwego działania organów Spółki, uchwalone zostały regulaminy określające organizację i sposób wykonywania poszczególnych czynności przez te organy tj. Regulamin Zarządu Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. oraz Regulamin Rady Nadzorczej Polskiego Funduszu Rozwoju S.A.

Podmiotem prowadzącym rejestr akcjonariuszy Spółki jest Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Biuro Maklerskie w Warszawie z siedzibą w Warszawie.

W Spółce wdrożone zostały też liczne regulacje wewnętrzne regulujące działania pracowników w zgodzie z zasadami przez nią przyjętymi i przestrzeganymi. Wśród nich należy w szczególności wskazać: „Politykę zapobiegania i zarządzania konfliktami interesów”, „Procedurę przeciwdziałania korupcji”, „Dobre praktyki w mediach społecznościowych” czy Kodeks Etyki Grupy Kapitałowej PFR.

2. FIRMA AUDYTORSKA UPRAWNIONA DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Rada Nadzorcza PFR dokonała wyboru PKF Consult sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Warszawie do badania sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PFR za rok 2019 i 2020.

PKF Consult sp. z o.o. sp. k. jest również audytorem sprawozdań finansowych pozostałych spółek z Grupy Kapitałowej PFR.

3. WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY

Kompetencje i przebieg Walnych Zgromadzeń PFR określają szczegółowo Statut PFR i Stały Regulamin Walnego Zgromadzenia.

Uchwały mogą być przyjęte, mimo braku formalnego zwołania Walnego Zgromadzenia, jeżeli cały kapitał zakładowy jest reprezentowany, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego odbycia Walnego Zgromadzenia lub wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad.

Walne Zgromadzenie jest ważne, o ile reprezentowanych jest na nim co najmniej 50% akcji plus jedna, z zastrzeżeniem bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa. Wszystkie sprawy wnoszone na Walne Zgromadzenie na wniosek Zarządu powinny być uprzednio przedstawione Radzie Nadzorczej do zaopiniowania.

Uchwały Walnego Zgromadzenia muszą być powzięte kwalifikowaną większością 2/3 (dwóch trzecich) oddanych głosów, chyba że przepisy prawa lub postanowienia statutu przewidują surowsze wymogi dla powzięcia danej uchwały.

Zdjęcie z porządku obrad lub zaniechanie rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad na wniosek akcjonariuszy wymaga podjęcia przez Walne Zgromadzenie uchwały kwalifikowaną większością 3/4 (trzech czwartych) oddanych głosów.

Uchwały Walnego Zgromadzenia wymagają sprawy zastrzeżone przepisami prawa, w tym w szczególności „Kodeksu spółek handlowych” lub postanowieniami Statutu. Do kompetencji Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, oprócz innych spraw zastrzeżonych przepisami prawa, w tym w szczególności Kodeksu spółek handlowych, należą:

1. rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania z działalności oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy,
2. podjęcie uchwały o podziale zysku lub pokryciu straty,
3. rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej,
4. udzielenie członkom Rady Nadzorczej i Zarządu absolutorium z wykonania przez nich obowiązków,
5. określenie dnia dywidendy oraz terminu wypłaty dywidendy,
6. zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
7. zmiana Statutu,
8. podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego,
9. emisja obligacji, obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa objęcia akcji oraz emisja warrantów subskrypcyjnych,
10. umorzenie akcji i określenie warunków tego umorzenia,
11. połączenie, podział lub likwidacja,

12. zawiązanie i połączenie ze spółką europejską,
13. tworzenie i znoszenie funduszy specjalnych,
14. powoływanie i odwoływanie członków Rady Nadzorczej,
15. ustalanie zasad wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej,
16. ustalanie zasad i wysokości wynagrodzenia członków Zarządu, w tym Prezesa Zarządu,
17. wyrażenie zgody na rozporządzenie składnikami aktywów trwałych w rozumieniu ustawy o rachunkowości, w przypadkach i na zasadach określonych przez Statut PFR;
18. wyrażenie zgody na nabycie składników trwałych w rozumieniu ustawy o rachunkowości, o wartości przekraczającej: (a) 100.000.000 złotych lub (b) 5% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego;
19. wyrażenie zgody na objęcie albo nabycie akcji bądź udziałów innej spółki o wartości przekraczającej: (a) 100 000 000 zł lub (b) 10% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego;
20. wyrażenie zgody na zbycie akcji bądź udziałów innej spółki o wartości przekraczającej: (a) 100 000 000 zł lub (b) 10% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego,
21. nabycie i zbycie nieruchomości, użytkownika wieczystego lub udziału w nieruchomości nie wymagają uchwały walnego zgromadzenia z zastrzeżeniem punktów 17-18 powyżej.

Ustawa z 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 737) wyłączyła obowiązywanie wymogów, o których mowa w punktach 17-20 powyżej, w zakresie związanym z realizacją przez PFR zadań określonych w art. 21a Ustawy o SIR.

4. RADA NADZORCZA

Rada Nadzorcza PFR działa na podstawie Statutu PFR oraz szczegółowych zasad funkcjonowania Rady Nadzorczej – Regulaminu Rady Nadzorczej PFR. Określa on również sposób procedowania i zakres kompetencji Rady Nadzorczej PFR.

Rada Nadzorcza może liczyć od trzech do siedmiu członków, powoływanych i odwoływanych na pięcioletnią wspólną kadencję przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Członkowie Rady Nadzorczej wykonują swoje prawa i obowiązki osobiście. Rada Nadzorcza wybiera ze swego grona Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego i Sekretarza Rady Nadzorczej w przypadku, w którym nie dokona tego Walne Zgromadzenie w uchwale o powołaniu danego członka Rady Nadzorczej. Tak długo, jak w skład Rady Nadzorczej wchodzi przynajmniej trzech członków, Rada Nadzorcza jest zdolna do podejmowania wszelkich czynności przewidzianych przez prawo oraz Statut.

W ramach Rady Nadzorczej funkcjonują dwa Komitety powołane spośród członków Rady, pełniące stałe funkcje konsultacyjno-doradcze i opiniodawcze wobec Rady Nadzorczej PFR.

Od 16 września 2014 roku w ramach Rady funkcjonuje Komitet Audytu, wykonujący zadania w zakresie następujących dziedzin funkcjonowania PFR:

- sprawozdawczości finansowej w Spółce,
- planowania finansowego rocznego oraz realizacji planów finansowych,
- badania sprawozdań finansowych przez biegłego rewidenta,
- systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego,
- relacji PFR z podmiotami powiązаныmi w rozumieniu ustawy o rachunkowości i przepisów kodeksu spółek handlowych.

27 lipca 2017 roku Rada Nadzorcza powołała spośród swoich członków Komitet Strategii.

Do zadań Komitetu Strategii należy w szczególności opiniowanie i rekomendowanie Radzie Nadzorczej planów i projektów strategicznych, przedstawianych przez Zarząd oraz uwag Rady Nadzorczej do tych planów, a w szczególności do najważniejszych scenariuszy strategicznych. Komitet ponadto prowadzi prace i przygotowuje rekomendacje dla Rady Nadzorczej w zakresie projektów strategicznych związanych z rozwojem Grupy Kapitałowej PFR, monitorowania zmian w relacjach branżowych w Grupie Kapitałowej PFR i projektów obejmujących umowy strategiczne Grupy Kapitałowej PFR, które mogą być konsultowane z Komitetem. W szczególności Komitet zajmuje się:

- umowami strategicznymi, akwizycjami i wspólnymi przedsięwzięciami, w tym aspektami strategicznego partnerstwa z udziałem podmiotów z Grupy Kapitałowej PFR;
- znaczącymi zakupami i sprzedażą majątku, w zakresie spraw objętych obowiązkiem uzyskania zgody Rady Nadzorczej na podstawie postanowień Statutu PFR,

jeżeli sprawy te są przedmiotem obrad Rady Nadzorczej.

Na dzień 1 stycznia 2020 roku skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

- Magdalena Piłat – Przewodnicząca Rady Nadzorczej,
- Piotr Szwarc – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Kamila Majcher-Zalewska – Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Izabela Antos – Członek Rady Nadzorczej,
- Tomasz Dudek – Członek Rady Nadzorczej,
- Anna Miazek – Członek Rady Nadzorczej,
- Aneta Ptak-Chmielewska – Członek Rady Nadzorczej.

W trakcie trwania roku obrotowego, rezygnację z funkcji Członka Rady Nadzorczej Spółki z dniem 31 stycznia 2020 r. złożyła Aneta Ptak-Chmielewska. W związku z wygaśnięciem mandatu wynikającego z indywidualnej kadencji, 30 czerwca 2020 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie ponownie powołało w skład Rady Nadzorczej na I wspólną kadencję Magdalенę Piłat. 27 lipca 2020 r. Rada Nadzorcza wybrała Magdalенę Piłat do pełnienia funkcji Przewodniczącej Rady Nadzorczej.

30 lipca 2020 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie odwołało ze składu Rady Nadzorczej, a następnie powołało na I wspólną kadencję: Izabelę Antos, Kamilę Majcher-Zalewską, Tomasza Dudka, Piotra Szwarca oraz Annę Miazek. 30 listopada 2020 r. Rada Nadzorcza wybrała Izabelę Antos do pełnienia funkcji Wiceprzewodniczącej Rady Nadzorczej oraz Kamilę Majcher-Zalewską do pełnienia funkcji Sekretarza Rady Nadzorczej.

Na 31 grudnia 2020 r. skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

- Magdalena Piłat – Przewodnicząca Rady Nadzorczej,
- Izabela Antos – Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej,
- Kamila Majcher-Zalewska – Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Tomasz Dudek – Członek Rady Nadzorczej,
- Piotr Szwarc – Członek Rady Nadzorczej,
- Anna Miazek – Członek Rady Nadzorczej.

5. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU JAKO ORGANU

KADENCJA I ZMIANY W SKŁADZIE ZARZĄDU, DATA POWOŁANIA I SKŁAD OSOBOWY ZARZĄDU W BIEŻĄCEJ KADENCJI

Zgodnie z postanowieniami Statutu PFR, Zarząd PFR może liczyć od jednego do pięciu członków.

W skład Zarządu mogą wchodzić: Prezes Zarządu oraz pozostali członkowie Zarządu jako Wiceprezesi Zarządu wybierani na okres wspólnej kadencji, przy czym w każdym czasie w skład Zarządu powinien wchodzić Prezes Zarządu. Powołanie na członka Zarządu następuje po przeprowadzeniu przez Radę Nadzorczą postępowania kwalifikacyjnego, którego celem jest sprawdzenie i ocena kwalifikacji kandydatów oraz wyłonienie najlepszego kandydata na członka Zarządu. W trakcie postępowania sprawdza się w szczególności spełnianie przez kandydatów na członków Zarządu warunków określonych w Ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 735 z późn. zm.) („**Ustawa o zzmp**”), implementowanych do Statutu PFR. Kadencja Zarządu wynosi pięć lat. Liczbę członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza PFR.

1 stycznia 2020 r. skład Zarządu drugiej kadencji przedstawiał się następująco:

- Paweł Borys – Prezes Zarządu powołany przez Radę Nadzorczą z dniem 1 maja 2016 roku (z dniem 30 czerwca 2018 roku ponownie powołany na drugą kadencję),
- Bartłomiej Pawlak – Wiceprezes Zarządu powołany przez Radę Nadzorczą z dniem 16 października 2017 roku (z dniem 30 czerwca 2018 roku ponownie powołany na drugą kadencję),
- Tomasz Fill – Wiceprezes Zarządu powołany przez Radę Nadzorczą z dniem 30 czerwca 2018 roku,
- Bartosz Marcuk – Wiceprezes Zarządu powołany przez Radę Nadzorczą z dniem 19 listopada 2018 roku.

Skład Zarządu w ciągu roku obrotowego nie uległ zmianie i 31 grudnia 2020 r. przedstawiał się jak wyżej.

WEWNĘTRZNY PODZIAŁ ZADAŃ I PEŁNIONE FUNKCJE PRZEZ CZŁONKÓW ZARZĄDU

Zarząd PFR działa na podstawie Statutu PFR i Regulaminu Zarządu PFR.

Zarząd prowadzi sprawy PFR i reprezentuje PFR na zewnątrz. Zarząd jest uprawniony do prowadzenia wszystkich spraw PFR niezastrzeżonych do kompetencji Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej.

Obowiązkiem Zarządu jest opracowywanie rocznych planów działalności, rocznych planów finansowych oraz wieloletniej strategii rozwoju PFR.

Obowiązkiem Zarządu jest składanie Radzie Nadzorczej, co najmniej kwartalnych sprawozdań, dotyczących istotnych zdarzeń w działalności PFR. Każde sprawozdanie obejmuje również sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym PFR.

Obowiązkiem Zarządu jest sporządzenie i przedstawienie Walnemu Zgromadzeniu rocznego sprawozdania o wydatkach reprezentacyjnych, wydatkach na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi związane z zarządzaniem a także sprawozdania ze stosowania dobrych praktyk, o których mowa w art. 7 ust. 3 pkt 2 Ustawy o zzmp.

Obowiązujący w PFR 1 stycznia 2020 r. podział kompetencji członków Zarządu został zatwierdzony przez Radę Nadzorczą PFR 30 maja 2019 r. W trakcie roku obrotowego podział kompetencji był jednokrotnie zmieniony i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą w dniu 28 maja 2020 r.

Paweł Borys

Prezes Zarządu PFR

Jest absolwentem wydziału Finansów i Bankowości Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie o specjalności międzynarodowych rynków finansowych.

Pracę rozpoczął w 2000 roku jako główny ekonomista w Grupie Erste Bank w Polsce. Zajmował się prognozami makroekonomicznymi dla polskiej gospodarki oraz analizami rynków finansowych.

Od 2001 roku szef działu analiz, zarządzający funduszami, a następnie Dyrektor Departamentu Inwestycji w ramach funduszy inwestycyjnych w Grupie Deutsche Bank – Deutsche Asset Management oraz w DWS - drugiej największej firmie zarządzania aktywami na świecie. Zarządzał programami emerytalnymi dla wiodących polskich instytucji finansowych, takich jak Narodowy Bank Polski oraz GPW w Warszawie. Dwukrotnie otrzymał nagrodę za najlepsze wyniki inwestycyjne funduszy na polskim rynku.

Od sierpnia 2005 do kwietnia 2010 roku współtworzył polską firmę specjalizującą się w inwestycjach na rynku private equity i venture capital, pełniąc funkcję Wiceprezesa spółki inwestycyjnej i doradczej AKJ Capital S.A. oraz Prezesa Zarządu spółki AKJ Investment TFI.

Od maja 2010 do kwietnia 2016 roku Dyrektor Zarządzający w PKO Banku Polskim S.A., odpowiadający za obszar analiz ekonomicznych, strategię i rozwój grupy kapitałowej oraz relacje inwestorskie.

Uczestniczył w opracowaniu i wdrożeniu dwóch strategii rozwoju PKO BP S.A., w efekcie których znacząco umocnił on swoją pozycję lidera rynku bankowego w Polsce. Prowadził m.in. zakończony sukcesem proces restrukturyzacji Kredobank na Ukrainie, wdrożenie aliansu strategicznego pomiędzy amerykańską firmą płatniczą EVO Payments International, a eService S.A., przejęcie i integrację Nordea Bank Polska S.A., wdrożenie nowego modelu sprzedaży ubezpieczeń w PKO BP S.A.

Od maja 2016 roku Prezes Zarządu PFR wdrożył reformę systemu polskich instytucji rozwojowych w ramach Grupy PFR oraz program Pracowniczych Planów Kapitałowych. Odpowiedzialny za opracowanie i wdrożenie działań antykryzysowych przeciwdziałających skutkom pandemii COVID-19, w tym Tarczy finansowej PFR.

Od 2016 roku Przewodniczący Rady Nadzorczej Banku Gospodarstwa Krajowego. Od 2018 roku Przewodniczący Rady Naukowej Polskiego Instytutu Ekonomicznego.

Posiada szerokie kontakty z międzynarodowymi inwestorami i instytucjami finansowymi oraz rozległe doświadczenie korporacyjne, zdobyte podczas pracy w 18 radach nadzorczych spółek w Polsce i zagranicą, w tym trzech banków, zakładu ubezpieczeń oraz TFI.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. do zakresu działania Prezesa Zarządu należało kierowanie pracą Zarządu i bieżącą działalnością PFR, w tym nadzór nad:

- pracą obszaru strategii i organizacji,
  - organizacją zarządzania i pracą biura zarządu,
  - przeprowadzaniem analiz,
  - realizacją strategii,
  - zarządzaniem zasobami ludzkimi,
  - obsługą prawną z wyłączeniem sprawowania nadzoru właścicielskiego nad spółkami, w których PFR zaangażowany jest kapitałowo,
  - zapewnieniem zgodności,
  - zarządzaniem ryzykiem,
  - realizacją programów rozwoju innowacji,
  - bezpieczeństwem,
  - audytem wewnętrznym w zakresie administracyjnym,
  - zapewnieniem ochrony danych osobowych,
  - realizacją przez PFR zadań powierzonych, w tym nad organizacją i wdrożeniem Programów,
  - pracą pionu inwestycji,
  - pracą obszaru inwestycji,
- a także
- udziałem w procesach inwestycyjnych PFR zgodnie ze Strategią PFR oraz Procedurą podejmowania decyzji inwestycyjnych,
  - pozyskiwaniem projektów inwestycyjnych,
  - realizacją inwestycji infrastrukturalnych,
  - realizacją inwestycji kapitałowych i dłużnych,
  - zarządzaniem portfelem inwestycyjnym,
  - obsługą prawną inwestycji.

Bartłomiej Pawlak

Wiceprezes Zarządu PFR

Jest absolwentem Uniwersytetu Warszawskiego, Executive Studies in Finance i Advanced Management Program na IESE Business School. Stypendysta Herbert Hoover Institute i Woodrow Wilson Center for Scholars.

Przed objęciem funkcji w PFR był członkiem zarządu BGK Nieruchomości. Wcześniej jako prezes BOŚ Eko Profit S.A. stworzył narzędzia kompleksowego wspierania inwestycji, oparte na zasadach *one-stop-shop*.

Był również związany z Grupą PKO BP S.A., gdzie odpowiadał m.in. za restrukturyzację i stworzenie nowego modelu zarządzania operacyjnego, oraz z PGNiG S.A., gdzie wdrożył strategię w obszarze konsolidacji działalności handlowej i upstreamu zagranicznego.

Pełnił też funkcję menedżera w międzynarodowych firmach doradczych (Arthur Andersen i Ernst & Young), gdzie był odpowiedzialny m.in. za usługi dla polskich przedsiębiorców.

Do zakresu obowiązków Wiceprezesa Zarządu właściwego dla obszaru finansów i rozwoju należał nadzór nad:

- pracą obszaru finansów i rozwoju,
- realizacją programów sektorowych,
- realizacją inwestycji samorządowych, w tym udział w procesach inwestycyjnych PFR zgodnie z Procedurą podejmowania decyzji inwestycyjnych dla inwestycji samorządowych,
- sprawozdawczością finansową PFR oraz kontrolingiem,
- przygotowaniem i weryfikacją wykonania rocznych i długoterminowych planów i prognoz finansowych PFR,
- kwestiami finansowania działalności PFR oraz kwestiami finansowania programów powierzonych do realizacji Spółce, w tym pozyskania finansowania do realizacji Tarczy finansowej PFR,
- zarządzaniem płynnością oraz relacjami PFR z podmiotami zabezpieczającymi jej usługi finansowe oraz usługi związane z dłużnymi papierami wartościowymi emitowanymi przez Spółkę,
- biurem administracji i zakupów.

Tomasz Fill

Wiceprezes Zarządu PFR

Jest absolwentem Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Ukończył także podyplomowe studia z zakresu ubezpieczeń na Akademii Finansów w Warszawie oraz program Executive MBA we Francuskim Instytucie Zarządzania.

Pracował w największych polskich firmach, w tym notowanych na warszawskiej giełdzie, w branżach: finansowej, energetycznej i telekomunikacyjnej. Zarządzał zespołami komunikacji, marketingu i relacji inwestorskich. Odpowiadał także za komunikację strategiczną spółek na rynkach zagranicznych, w tym w Czechach, na Litwie i w Niemczech. W latach 2016-2017 pracował w PFR, gdzie odpowiadał za komunikację i marketing oraz koordynację współpracy podmiotów z Grupy PFR. W kwietniu 2018 r. powołany w skład Zarządu PFR, z dniem 30 czerwca 2018 r.

Do zakresu obowiązków Wiceprezesa Zarządu właściwego dla obszaru marketingu i technologii należał nadzór nad:

- pracą obszaru komunikacji, marketingu i technologii,
- komunikacją zewnętrzną i wewnętrzną oraz promocją działalności PFR oraz programów realizowanych przez PFR, w szczególności nad realizacją kampanii informacyjnych i mediowych dotyczących Pracowniczych Planów Kapitałowych i Tarczy finansowej PFR,
- utrzymaniem i rozwojem systemów teleinformatycznych,
- wykonywaniem obowiązków wynikających ze sprawowania nadzoru właścicielskiego nad spółkami, w których PFR zaangażowany jest kapitałowo.

Bartosz Marczuk

Wiceprezes Zarządu PFR

Ukończył socjologię na Uniwersytecie Warszawskim, studia doktoranckie z ekonomii w Instytucie Pracy i Spraw Socjalnych oraz podyplomowe studia w zakresie stosunków międzynarodowych na UW i Akademii Obrony Narodowej.

Pracę zawodową rozpoczął w jednym z OFE, później pracował w Urzędzie Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi. Następnie został dziennikarzem w Gazecie Prawnej zajmującym się polityką społeczną, gdzie kierował również działem Praca.

W swojej karierze był także szefem działu w Dzienniku Gazecie Prawnej, zastępcą redaktora naczelnego dziennika Rzeczpospolita oraz tygodnika Wprost. Prowadził w Telewizji Republika program „Ekonomia raport”.

W 2015 r. został powołany na podsekretarza stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, gdzie odpowiadał za politykę rodzinną oraz cyfryzację. Z powodzeniem wdrożył m.in.: Program 500+, Program Dobry Start. Jest także współautorem digitalizacji procesu składania wniosków o świadczenia na rzecz rodzin.

W trakcie pracy w Ministerstwie był członkiem Komitetu ds. Europejskich, Rady Mieszkalnictwa (program Mieszkanie+) oraz zespołu ds. opracowania „Polityki imigracyjnej RP”.

ODBYTE POSIEDZENIA ZARZĄDU I PODJĘTE UCHWAŁY

W roku obrotowym 2020 Zarząd PFR odbył 76 posiedzeń, podczas których podjął 874 uchwały, w tym 47 w trybie obiegowym, za pomocą środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Posiedzenia Zarządu były protokołowane, a protokoły przechowywane są w siedzibie PFR.

INFORMACJA O ODBITYCH WALNYCH ZGROMADZENIACH ORAZ REALIZACJI UCHWAŁ WALNYCH ZGROMADZEŃ ORAZ ZALECEŃ PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO WYKONYWANIA PRAW Z AKCJI NALEŻĄCYCH DO SKARBU PAŃSTWA

W roku 2020 odbyło się 11 Walnych Zgromadzeń PFR. PFR zrealizował uchwały podjęte przez Walne Zgromadzenie w 2020 roku.

6. PROKURA

W roku obrotowym 2020 PFR miał jednego prokurenta. 4 czerwca 2019 r., prokury łącznej do wykonywania wszystkich czynności sądowych i pozasądowych, jakie są związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa PFR udzielono Joannie Dynysiuk (wcześniej Błaszczyk) – radcy prawnemu i Dyrektorowi Departamentu Prawnego.

Do zakresu obowiązków Wiceprezesa Zarządu właściwego dla obszaru programów rozwojowych należał nadzór nad:

- pracą obszaru programów rozwojowych, w tym w szczególności w zakresie związanym z realizacją PPK,
- wdrożeniem systemu ewidencji i rozliczeń systemu PPK,
- funkcjonowaniem systemu ewidencji i rozliczeń systemu PPK,
- wdrożeniem systemu szkoleń oraz opracowanie materiałów dot.: (i) systemu PPK we współpracy ze spółką PFR Portal PPK, lub (ii) wybranych programów rozwojowych realizowanych w ramach obszaru programów rozwojowych,
- wsparciem kampanii informacyjnej na temat systemu PPK, realizowanej przez obszar marketingu i technologii oraz spółkę PFR Portal PPK,
- wsparciem funkcjonowania call center na potrzeby: (i) systemu PPK, wdrażanego przez obszar marketingu i technologii we współpracy ze spółką PFR Portal PPK, lub (ii) wybranych programów rozwojowych realizowanych w ramach obszaru programów rozwojowych,
- wsparciem i obsługą klienta,
- działalnością operacyjną i realizacją zadań spółki PFR Portal PPK,
- wdrożeniem systemu przyznawania i rozliczania subwencji w ramach Tarczy finansowej dla MŚP oraz Tarczy finansowej dla MŚP 2.0.

7. OPIS ISTOTNYCH POSTĘPOWAŃ TOCZĄCYCH SIĘ PRZED SĄDEM

Zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2020 r. brak było postępowań sądowych, prowadzonych z udziałem PFR, które mogłyby istotnie rzutować na działalność Spółki. W szczególności PFR nie uczestniczył w postępowaniach sądowych, które generowałyby istotne potencjalne ryzyko negatywnego wpływu na sytuację finansową, perspektywę, wyniki z działalności operacyjnej bądź zdolność do wypełniania zobowiązań.

8. SPRAWOZDANIE ZARZĄDU ZE STOSOWANIA DOBRZYCH PRAKTYK

Zgodnie z art. 7 ust. 3 pkt 2 Ustawy o zszmp z dnia 16 grudnia 2016 r., Prezes Rady Ministrów może określić dobre praktyki w szczególności w zakresie ładu korporacyjnego, społecznej odpowiedzialności biznesu oraz sponsoringu, skierowane do spółek z udziałem Skarbu Państwa. Zgodnie ze Statutem PFR, Zarząd Spółki jest zobowiązany sporządzić i przedstawić Walnemu Zgromadzeniu PFR sprawozdanie ze stosowania ww. praktyk.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania dobre praktyki w wyżej wymienionym zakresie nie zostały określone.

Systemy zarządzania ryzykiem i zgodnością

1. SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Głównym celem procesu zarządzania ryzykiem jest zapewnienie, że istotne ryzyka towarzyszące działalności Spółki są identyfikowane, odpowiednio mierzone, raportowane i kontrolowane.

Mając na uwadze działalność PFR na podstawie KSH i Ustawy o SIR, a także zaangażowanie Spółki w obsługę Programów, PFR jest narażony na prawdopodobieństwo materializacji opisanych poniżej czynników ryzyka. Dokładając należytej staranności w zakresie zarządzania ryzykiem, PFR implementuje na zasadzie proporcjonalności i adekwatności rozwiązania zmierzające do efektywnej minimalizacji ich materializacji, zgodnie z najlepszymi praktykami obowiązującymi na rynku.

Proces zarządzania ryzykiem w ramach Spółki zorganizowany został w ramach trzech, niezależnych, wzajemnie się uzupełniających linii obrony.

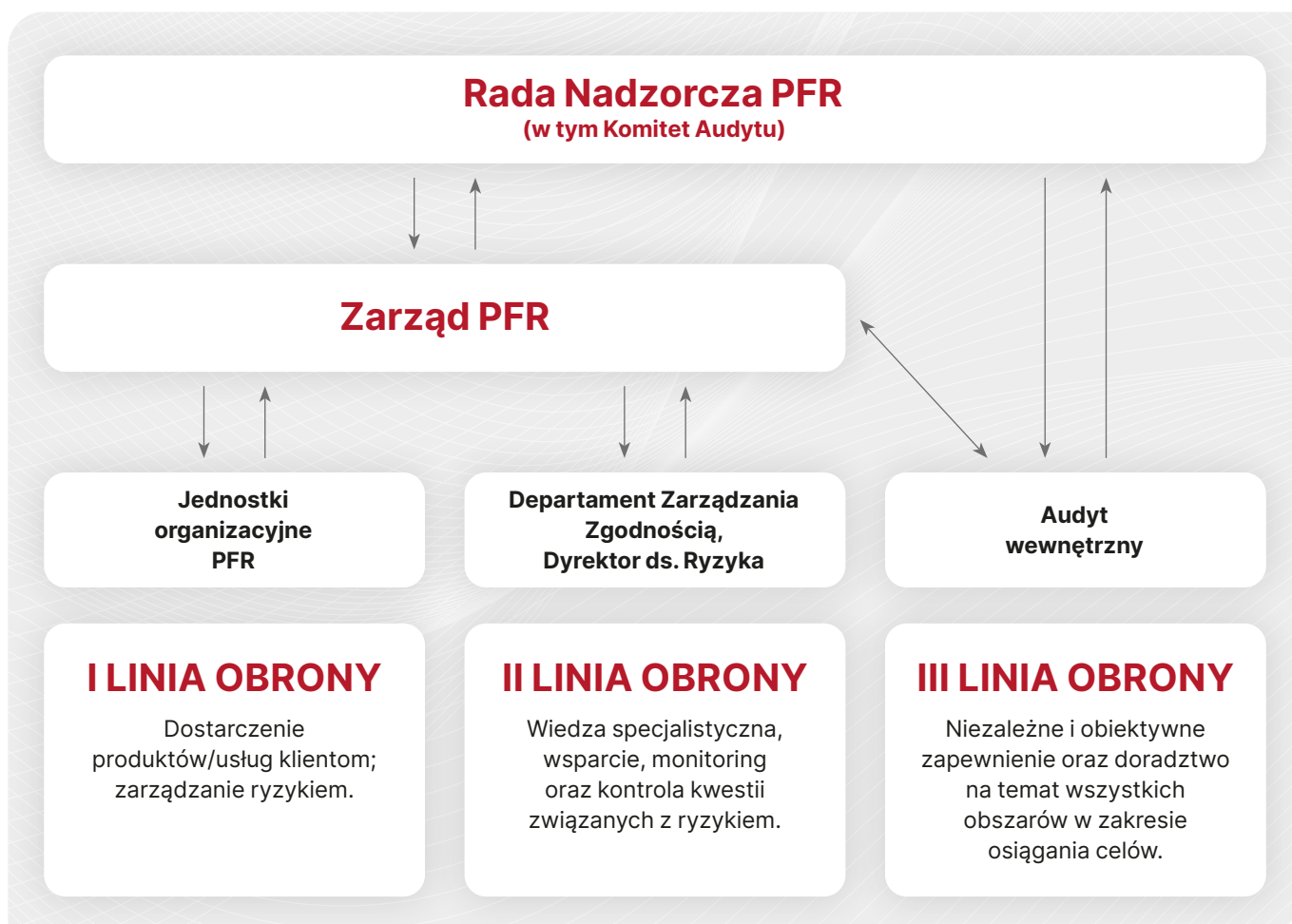
W ramach pierwszej linii obrony znajdują się wszystkie jednostki organizacyjne zarządzające poszczególnymi ryzykami, wynikającymi z realizowanych zadań, zgodnie z powszechnie obowiązującymi

przepisami prawa oraz Regulaminem Organizacyjnym obowiązującym w PFR. Osoby kierujące jednostkami raportują bezpośrednio do Członków Zarządu, odpowiedzialnych za poszczególne obszary.

Drugą linię obrony stanowią jednostki wspierające, odpowiedzialne za proces koordynacji i zarządzania tj. Dyrektor ds. Ryzyka odpowiedzialny za koordynację zarządzania portfelem ryzyk Spółki oraz Departament Zarządzania Zgodnością zarządzający ryzykiem braku zgodności. Jednostki te przedstawiają Zarządowi kwartalne podsumowania.

Role trzeciej linii obrony, którą w Spółce sprawuje Biuro Audytu Wewnętrznego, jest zapewnienie weryfikacji procesu zarządzania ryzykiem i ocena efektywności systemu kontroli wewnętrznej. Zadanie realizowane jest zgodnie z zatwierdzonym przez Komitet Audytu planem kontroli. Wyniki poszczególnych audytów prezentowane są na posiedzeniach Zarządu oraz w ramach niezależnego Komitetu Audytu.

Wszystkie trzy linie obrony stosują odpowiednio mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują ich przestrzeganie.

1.1. RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe to ryzyko nieoczekiwanego niewykonania, wykonania w części lub opóźnienia wykonania zobowiązania (w tym finansowego) przez kontrahenta. Bardzo istotne jest w tym przypadku badanie i ocena kontrahenta, a także bieżące monitorowanie spłat należności, szczególnie pod względem terminowości. Ważne jest także zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń zagwarantowanych umownie. W przypadku niespełniania obowiązków wynikających z umowy pojawia się ryzyko poniesienia straty finansowej przez Spółkę. Ryzyko kredytowe występuje zarówno bezpośrednio w PFR i dotyczy umów inwestycyjnych podpisanych przez Spółkę we własnym imieniu, jak i pośrednio poprzez certyfikaty inwestycyjne, za którymi stoi portfel inwestycji dokonywanych przez Spółkę w imieniu i na rzecz funduszy, w których PFR jest inwestorem. Ryzyko jest związane przede wszystkim z dłużnymi instrumentami finansowymi. Celem zarządzania ryzykiem jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela wierzycielności z tytułu udzielonych pożyczek oraz innych inwestycji w dłużne instrumenty finansowe. Ograniczenie tego ryzyka jest możliwe dzięki zachowaniu odpowiedniej strukturyzacji transakcji.

1.2. RYZYKO PŁYNNOŚCI

Ryzyko płynności jest rozumiane jako brak możliwości regulowania zobowiązań finansowych w momencie ich wymagalności w ramach prowadzonej przez PFR działalności spowodowany niewłaściwym planowaniem przepływów finansowych, a także brak możliwości pozyskiwania kapitału na rozwój lub dalsze prowadzenie działalności. Spółka na bieżąco monitoruje przepływy pieniężne oraz wykonuje prognozy płynności i zapewnia środki pieniężne w kwocie wystarczającej na pokrycie oczekiwanych wydatków operacyjnych i bieżących oraz długoterminowych zobowiązań inwestycyjnych, utrzymując odpowiednie kwoty na lokatach bankowych w strukturze czasowej dopasowanej do struktury zobowiązań, przy zachowaniu buforów elastyczności.

1.3. RYZYKO RYNKOWE

Ryzyko rynkowe polega na tym, że zmiany cen rynkowych, takich jak: kursy walutowe, stopy procentowe, płynność rynków kapitałowych będą wpływać na wyniki Spółki, wartość posiadanych instrumentów finansowych oraz możliwości wyjścia z inwestycji. Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest utrzymanie i kontrolowanie stopnia narażenia Spółki na ryzyko rynkowe w akceptowalnych granicach, przy jednoczesnym dążeniu do optymalizacji stopy zwrotu z inwestycji. Spółka zarządza tym ryzykiem zarówno w stosunku do umów inwestycyjnych zawartych bezpośrednio przez Spółkę, jak również w stosunku do umów inwestycyjnych zawieranych przez Spółkę w imieniu i na rzecz funduszy, w których PFR jest inwestorem.

RYZYKO WALUTOWE

W chwili obecnej Spółka nie jest w materialny sposób narażona na ryzyko walutowe. Inwestycje, zarówno te dokonane bezpośrednio przez Spółkę, jak i te dokonane pośrednio poprzez fundusze, w których PFR jest inwestorem, są dokonane w złotych polskich, planowane przyszłe przepływy pieniężne planowane są również w złotych polskich. W przypadku projektów charakteryzujących się generowaniem części przepływów w walucie obcej, Spółka minimalizuje ryzyko walutowe poprzez odpowiednią strukturyzację transakcji oraz uwzględnianie ryzyka walutowego w modelach będących podstawą oceny projektów inwestycyjnych.

RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

Działalność Spółki, zarówno w przypadku inwestycji dokonywanych bezpośrednio przez Spółkę, jak i tych dokonywanych pośrednio poprzez fundusze, w których PFR jest inwestorem, gdyż te wpływają na wartość posiadanych przez Spółkę certyfikatów inwestycyjnych,

jest nierozdzielnie związana z długoterminowymi inwestycjami, z których część jest w naturalny sposób narażona na ryzyko stopy procentowej, poprzez ustalenie stałej stopy zwrotu z inwestycji. Ryzyko to może się materializować poprzez nieosiągnięcie zakładanej premii za ryzyko w stosunku do stopy wolnej od ryzyka. Spółka dąży do ograniczenia tego ryzyka poprzez uwzględnianie tego ryzyka w strukturze transakcji lub odpowiednich klauzulach pozwalających na renegecowanie zwrotu z inwestycji w przypadku zaistnienia określonych przesłanek.

Ryzyko stopy procentowej może również zmaterializować się poprzez wzrost kosztów odsetkowych wynikający z pożyczki udzielonej przez PKO BP opartej o zmienne oprocentowanie. Ryzyko to częściowo kompensowane jest poprzez odpowiednią dywersyfikację lokat oraz zarządzanie terminami zakładanych lokat. Dodatkowo w przypadku istnienia przesłanek do podwyżki stóp procentowych lokaty zakładane są na krótsze terminy.

1.4. RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI

Ryzyko braku zgodności jest tożsame z ryzykiem poniesienia sankcji prawnych, utraty reputacji lub wiarygodności wskutek niestosowania się przez Spółkę lub jej pracowników do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych Spółki, przyjętych standardów postępowania (w tym zasad etycznych) i/lub kodeksów dobrych praktyk rynkowych. Materializacja ryzyka braku zgodności może prowadzić do materializacji ryzyka operacyjnego.

1.5. RYZYKO OPERACYJNE

Rozumiane jako ryzyko wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, które mogą zakłócić prawidłowe funkcjonowanie PFR. Do kategorii tej należy także ryzyko związane z bezpieczeństwem informacji i ciągłością działania oraz ryzyko nadużyć.

1.6. RYZYKO INWESTYCYJNE

Rozumiane jako ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanej stopy zwrotu z inwestycji w założonym czasie lub poniesienia straty związanej z inwestycją. PFR monitoruje inwestycje własne i określa procedury wyjścia z inwestycji, w przypadku inwestycji dokonywanych na rachunek własny powołuje przedstawicieli do organów podmiotu, w który dokonano inwestycji. Wprowadzane są limity inwestycyjne w zakresie działalności dotyczącej zarządzania portfelem lub częścią portfela funduszy. W celu prowadzenia skutecznego nadzoru dąży do wprowadzenia przedstawiciela funduszu do organów spółek portfelowych.

1.7. RYZYKO POLITYCZNE

Wynika głównie z nieprzewidywalnych zmian politycznych lub niestabilności politycznej w danym kraju. Może dotyczyć między innymi zmiany rządu lub zmian na innych wysokich stanowiskach państwowych, decyzji rządu co do uwarunkowań prawnych funkcjonowania przedsiębiorstw i gospodarki jako całości, np. zmiany podatków, wydatków rządowych. Aby zminimalizować ryzyko polityczne Spółka na bieżąco monitoruje rządowe plany rozwoju gospodarczego, zmiany rządowej strategii oraz projekty lub proponowane zmiany do obowiązujących przepisów prawa z punktu widzenia wpływu na działalność prowadzoną przez PFR. Spółka aktywnie uczestniczy w konsultacjach publicznych i opiniowaniu w ramach rządowego procesu legislacyjnego, w szczególności w zakresie zmian mających potencjalny wpływ na działalność PFR.

1.8. RYZYKO PROJEKTOWE

Rozumiane jako nieoczekiwane opóźnienia w projekcie lub nieprzewidziane zdarzenia uniemożliwiające realizację części lub całości projektu, które mogą skutkować wystąpieniem dodatkowych kosztów

lub strat. System do zarządzania projektami działa w pełni operacyjnie, wspierając przebieg projektów realizowanych zgodnie z przyjętą metodyką zarządzania projektami. PFR monitoruje realizację projektów, w szczególności bada wykonanie założonego budżetu oraz terminowość podejmowanych działań w ramach realizacji każdego z projektów.

1.9. RYZYKO STRATEGICZNE

Spowodowane niewłaściwymi decyzjami dotyczącymi strategii rozwoju Grupy Kapitałowej PFR, nieodpowiednią lub niepełną realizacją przyjętej strategii oraz brakiem podejmowania działań lub niewłaściwą reakcją na zmiany w otoczeniu Spółki. PFR dokonuje analizy otoczenia rynkowego i gospodarczego oraz regularnie weryfikuje wykonanie założonych planów, monitorując aktualność założonych celów i działań przyjętych w strategii.

1.10. RYZYKO UTRATY REPUTACJI

Ryzyko utraty reputacji należy rozumieć jako negatywny odbiór wizerunku PFR przez klientów, kontrahentów, inwestorów, regulatorów, nadzór i/lub opinię publiczną. Ryzyko to może być pochodną każdego z pozostałych rodzajów ryzyka. Spółka poprzez działania różnych jednostek organizacyjnych oraz określoną strategię komunikacji zewnętrznej podejmuje szereg aktywności zmierzających do minimalizowania materializacji tego ryzyka.

1.11. RYZYKO PRAWNE

Ryzyko prawne identyfikowane przez Spółkę w ramach prowadzonej działalności związane jest przede wszystkim ze zmianami w powszechnie obowiązujących przepisach prawa i orzecznictwie lub też brakiem odpowiednich przepisów, w obszarach mających wpływ na funkcjonowanie i działalność Spółki. Wskazane zmiany w przepisach lub brak przepisów w odpowiednich obszarach, mogą mieć niekorzystny wpływ na działania Spółki. Mogą też spowodować brak możliwości sprawnej i efektywnej ich realizacji.

Dodatkową kategorią ryzyka prawnego, mogącą mieć wpływ na prowadzenie przez PFR działalności, jest ryzyko niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub organów administracji publicznej rozstrzygających sprawy sporne PFR z innymi podmiotami. W Spółce w celu minimalizacji ryzyka prawnego wskazanego wyżej wdrożone zostały odpowiednie procesy opiniowania umów, regulacji, procedur wewnętrznych i innych dokumentów. W ramach pracy wewnętrznego Departamentu Prawnego, PFR zapewnia odpowiednią obsługę prawną, natomiast w przypadku złożonych transakcji lub projektów korzysta z zewnętrznych, doświadczonych doradców prawnych. Spółka prowadzi też stały monitoring zmian w przepisach prawa i na bieżąco ocenia ich wpływ na działalność PFR.

2. SYSTEM ZARZĄDZANIA ZGODNOŚCIĄ

2.1. FILARY ZGODNOŚCI PFR

W związku z charakterem działalności prowadzonej przez PFR, obowiązującymi Spółkę przepisami prawnymi oraz najnowszymi standardami rynkowymi, w Spółce obowiązuje dedykowany system zarządzania zgodnością. Jest on oparty o tzw. Filary Zgodności PFR i zarządzany przez wyspecjalizowaną jednostkę organizacyjną w ramach Spółki – Departament Zarządzania Zgodnością. W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu niezależności kierujący Departamentu podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu PFR.

ZGODNOŚĆ Z POWSZECHNIE OBOWIĄZUJĄCYM PRAWEM

Mając na uwadze działalność PFR na podstawie KSH i Ustawy o SIR, a także zaangażowanie Spółki w obsługę Programów, PFR dokłada wszelkiej staranności, aby w ramach prowadzonej działalności

zachowywać zgodność z powszechnie obowiązującymi wymogami prawnymi.

ZGODNOŚĆ Z REGULACJAMI WEWNĘTRZNYMI

Jednym z elementów umacniających właściwą organizację w Spółce jest hierarchiczny system regulacji wewnętrznych.

Na zasadzie najlepszych praktyk rynkowych w PFR stosuje się politykę „Poznaj Swojego Klienta” (ang. Know Your Customer, KYC). Ze względu na specyfikę działalności Spółki, wykorzystuje się ją zarówno w obszarze inwestycji, jak i zakupów. Dzięki danym z wywiadowni gospodarczych klienci i kontrahenci są identyfikowani pod kątem rezydencji podatkowej oraz potencjalnego występowania na listach restrykcyjnych lub sankcyjnych. Na bazie tak zagregowanych informacji wypełniany jest formularz KYC, umożliwiający analizę przedsiębiorcy oraz ocenę ryzyka współpracy.

W PFR chronieni są tzw. sygnaliści oraz funkcjonuje proces umożliwiający zgłaszanie nadużyć (ang. whistleblowing). Jest to system komunikacji mający na celu wspieranie możliwości anonimowego i poufnego zgłaszania nieprawidłowości zarówno w formie wiadomości elektronicznej wysyłanej na dedykowany adres e-mail, jak i tradycyjnej wiadomości papierowej umieszczonej w dedykowanych skrzynkach rozmieszczonych w głównej siedzibie PFR.

Realizując zadania wynikające z Ustawy o SIR oraz Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, PFR angażuje się w zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego, jako warunków koniecznych dla rozwoju kraju. Spółka nie toleruje korupcji pod żadną postacią i aktywnie jej przeciwdziała – w tym celu wprowadzono wewnętrzne regulacje, które obowiązują wszystkich pracowników PFR oraz określają zasady współpracy z odpowiednimi organami państwa.

Ponadto, ze względu na charakter oraz skalę Tarczy finansowej PFR, Spółka na wniosek Prezesa Zarządu została objęta tzw. Tarczą Antykorupcyjną, tj. szeregiem działań operacyjnych i wspierających realizowanych przez uprawnione podmioty w celu ochrony interesu ekonomicznego Polski.

Ze względu na charakter, skalę oraz wartość środków publicznych zaangażowanych w realizację Programów, PFR wystąpił w dniu 17 kwietnia 2021 r. do Centralnego Biura Antykorupcyjnego („CBA”) o objęcie wszystkich Programów (w dwóch etapach, początkowo tarczą CBA był objęty program Tarczy finansowej dla MŚP oraz program Tarczy dla dużych firm, w okresie późniejszym, niezwłocznie po jego uruchomieniu, dołączył do tej grupy program Tarczy finansowej dla MŚP 2.0) działaniami mającymi na celu ograniczenie ryzyka wystąpienia nieprawidłowości lub nadużyć. W odpowiedzi na przesłane pismo, CBA zadeklarowało podjęcie działań wspierających PFR w realizacji wspomnianych Programów. Ochroną zostali objęci zarówno pracownicy PFR realizujący Programy, doradcy wspierający PFR w jego realizacji oraz poszczególne podmioty, które ubiegały się o wsparcie oraz takie które wsparcie otrzymały. Jednocześnie zostali wyznaczeni koordynatorzy ds. współpracy zarówno po stronie CBA, jak i PFR (wyznaczone osoby w ramach Departamentu Zarządzania Zgodnością). W oparciu o przekazane przez CBA podstawy prawne do gromadzenia i przetwarzania przez CBA danych osobowych, PFR rozpoczął prace związane ze stworzeniem dedykowanego zasobu informatycznego przeznaczonego do przekazywania CBA określonych informacji, co skutkowało uruchomieniem w dniu 24 kwietnia 2021 r. dostępu do ww. zasobu dla wyznaczonych pracowników po stronie CBA i PFR. Jednocześnie rozpoczęto prace mające na celu podpisanie stosownych umów pomiędzy CBA a PFR dotyczących przekazywania informacji, co skutkowało podpi-

Filary zgodności PFR

**Zgodność
z powszechnie
obowiązującym
prawem**

**Zgodność
z regulacjami
wewnętrznymi**

**Zgodność
z rekomendacjami
i standardami
rynkowymi**

**Zgodność
z etycznymi zasadami
prowadzenia
działalności –
Kodeks Etyki**

saniem w dniu 14 września 2021 r. umowy udostępniania informacji, aneksowanej następnie w dniu 8 marca 2021 r.

Zgodnie z ustaleniami z CBA, na wyznaczonym zasobie sieciowym umieszczone zostały:

- procedury wewnętrzne PFR dotyczące obsługi Programów,
- zestawienie podmiotów świadczących usługi na potrzeby Programów (doradcy),
- statystyczne zestawienia dotyczące skali obsługiwanych w ramach Tarczy finansowej dla MŚP i Tarczy finansowej dla MŚP 2.0 podmiotów („**Dashboard MMŚP**”),
- zestawienia dotyczące obsługiwanych w ramach Tarczy dla dużych firm podmiotów (duże przedsiębiorstwa),
- dane osobowe dotyczące pracowników decyzyjnych, zaangażowanych w proces obsługi Tarczy finansowej dla dużych firm.

Ze względu na różnice procesowe w budowie i funkcjonowaniu programów Tarczy finansowej dla dużych firm i Tarczy finansowej dla MŚP, zakładające w szczególności automatyzację procesu udzielenia subwencji po stronie beneficjentów (Tarcza finansowa dla MŚP oraz Tarcza finansowa dla MŚP 2.0), analizy podmiotów ubiegających się o finansowanie (Tarcza finansowa dla dużych firm) dokonywane były po stronie CBA wyprzedzająco w oparciu o przekazywane codziennie dane, zaś podmiotów ubiegających się o subwencję finansową w ramach Tarczy finansowej dla MŚP – analizy post-factum, w oparciu o udostępniony wyznaczonym pracownikom CBA dostęp do Dashboard MMŚP oraz przekazywane dodatkowe dane.

W wyniku podobnego wystąpienia, skierowanego do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego („**ABW**”) w dniu 17 kwietnia 2020 r., PFR został objęty specjalnym nadzorem w zakresie zabezpieczenia systemów teleinformatycznych oraz zapewnienia osłony kontrwywiadowczej. W dniu 27 kwietnia 2020 r. zawarte zostało porozumienie w sprawie włączenia PFR do systemu wczesnego ostrzegania o incydentach bezpieczeństwa ARAKIS, czego rezultatem było wdrożenia w dniu 4 maja 2020 r. systemu ARAKIS w PFR i rozpoczęcie współpracy operacyjnej z CSIRT ABW w zakresie obsługi incydentów bezpieczeństwa. Ponadto, 28 lipca 2020 r. wystąpiono do ABW z wnioskiem o uwzględnienie PFR w rocznym planie ocen bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych w 2021 r., czego rezultatem było podpisanie 17 lutego 2021 r. porozumienia o przeprowadzenie oceny bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych PFR w 2021 r.

W dniu 4 maja 2021 r. ABW rozpoczęło prace dotyczące oceny bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych PFR na podstawie ww. porozumienia.

ZGODNOŚĆ Z REKOMENDACJAMI I STANDARDAMI RYNKOWYMI

Polski Fundusz Rozwoju dokłada wszelkiej staranności, aby w ramach prowadzonej działalności przestrzegać najlepszych praktyk, standardów i rozwiązań obowiązujących uczestników rynku na zasadach adekwatności i proporcjonalności.

ZGODNOŚĆ Z ETYCZNYMI ZASADAMI PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI

W związku z wdrożeniem w grudniu 2019 r. Kodeksu Etyki Grupy Kapitałowej PFR, w 2020 r. podjęto decyzję o rozpoczęciu akcji mającej na celu promocję dokumentu oraz zasad etycznych wśród pracowników Grupy. Przeprowadzono ją w oparciu o kanały komunikacji wewnętrznej (m.in. plakaty, naklejki promujące etyczne postawy, kolportaż ulotek i kodeksów wśród pracowników, seria webinarów, wygaszacz ekranu pojawiający się na komputerach pracowników, materiały video). Jej celem było dotarcie do wszystkich pracowników PFR oraz podkreślenie wagi, znaczenia i roli tych wartości dla efektywnego i bezpiecznego funkcjonowania organizacji w wymagającym czasie epidemii COVID-19.

We wszystkich webinarach promujących Kodeks Etyki w 2020 r. wzięło udział 532 pracowników z Grupy Kapitałowej PFR. Ponad 88% z nich wypowiedziało się pozytywnie o zakresie i sposobie prezentacji materiałów.

2.2. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM ZGODNOŚCI

Dokładając należytej staranności w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, PFR implementuje na zasadach proporcjonalności i adekwatności rozwiązania zmierzające do efektywnej minimalizacji materializacji ryzyka braku zgodności, które są zgodne z najlepszymi praktykami obowiązującymi i funkcjonującymi na rynku.

W celu dalszej profesjonalizacji obszaru zarządzania ryzykiem braku zgodności w trzecim kwartale 2020 r. zainicjowano projekt mający na celu przebudowę i aktualizację „Matrycy Zgodności”. Stanowią one element systemu kontroli wewnętrznej, a jednocześnie narzędzie do testowania i potwierdzania poprawności wykonywanych procesów lub zadań, które są kluczowe z punktu widzenia wykonywanych procesów przez daną jednostkę organizacyjną. Wyniki testów przeprowadzanych z wykorzystaniem „Matrycy Zgodności”, prezentowane są okresowo do Zarządu PFR. Ponadto, jest to narzędzie wspierające model trzech linii obrony.

Sprawozdanie Zarządu z działalności PFR S.A. i Grupy Kapitałowej PFR za rok 2020

Rozdział 2: Dane ekonomiczno-finansowe

Wynik finansowy GK PFR	37
1. Omówienie wybranych pozycji przychodowych i kosztowych GK PFR.....	37
Sprawozdanie z sytuacji finansowej GK PFR	38
Wynik finansowy PFR	39
1. Omówienie wybranych pozycji przychodowych i kosztowych Spółki.....	39
2. Stopień realizacji wyników ekonomiczno-finansowych.....	40
Sprawozdanie z sytuacji finansowej PFR	40
1. Wykaz należności i zobowiązań przeterminowanych.....	41
2. Wykorzystanie kredytów bankowych w ciągu roku.....	41
3. Udzielone poręczenia i gwarancje.....	41
4. Wykaz przekazanych darowizn oraz zwolnień z długu.....	41
Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa PFR oraz GK PFR	42
Sprawozdanie Zarządu o wydatkach reprezentacyjnych, wydatkach na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi związane z zarządzaniem	43
1. Koszty reprezentacji, komunikacji i marketingu.....	43
2. Koszty usług prawnych.....	45
3. Koszty usług doradztwa związanych z zarządzaniem.....	45

Wynik finansowy GK PFR

Zysk netto Grupy Kapitałowej PFR za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. wyniósł 12,9 mln zł, co w porównaniu z wynikiem osiągniętym w roku ubiegłym (111,8 mln zł) było wartością niższą o 99,0 mln zł. W 2020 r. PFR nie otrzymał dywidendy z Banku Pekao S.A. (w związku z decyzją KNF o wstrzymaniu wypłaty dywidend), co miało znaczący wpływ na wynik zrealizowany przez GK w 2019 r. – wpływ z tego tytułu wyniósł wtedy 221,7 mln zł.

1. OMÓWIENIE WYBRANYCH POZYCJI PRZYCHODOWYCH I KOSZTOWYCH GK PFR

PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

W 2020 r. GK PFR osiągnęła przychody ze sprzedaży w kwocie 325 mln zł, tj. o 126 mln zł wyższe niż w roku ubiegłym, w którym wyniosły one 199 mln zł. Główną pozycję przychodów ze sprzedaży w Grupie w 2020 r. stanowiły: przychody z tytułu prowadzenia Tarczy finansowej PFR w kwocie 135,7 mln zł oraz wynagrodzenie z tytułu zarządzania aktywami funduszy inwestycyjnych w kwocie 178 mln zł (tabela 1).

KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

Koszty Grupy Kapitałowej PFR w 2020 r. były wyższe od kosztów roku ubiegłego o 46 mln zł głównie ze względu na wzrost kosztów usług obcych (przede wszystkim w związku z Tarczą finansową PFR – usługi konsultingowe, prawne i podatkowe) oraz łącznego kosztu wynagrodzeń, spowodowanego znacznym wzrostem liczby pracowników głównie w związku z obsługą Tarczy finansowej PFR (tabela 2).

Na spadek kosztów na pozycjach: zużycie materiałów i energii oraz pozostałych kosztów rodzajowych wpływ miała zmiana modelu pracy w warunkach pandemii. Większość pracowników pracowała z domu, co miało bezpośrednie przełożenie na zmniejszenie kosztów materiałów biurowych, zużycia paliwa oraz kosztów delegacji służbowych. Nie odbył się również szereg wydarzeń takich jak konferencje (lub odbywały się one zdalnie), co przyczyniło się do niższych kosztów marketingu we wszystkich spółkach z Grupy Kapitałowej PFR.

Tabela 1. Przychody ze sprzedaży

GK PFR – Struktura przychodów	01.01-31.12.2020	01.01-31.12.2019	2020-2019 (różnica)
Przychody z tytułu Tarczy finansowej PFR	135 714 286	-	135 714 286
Przychody z tytułu zarządzania	178 156 283	174 484 437	3 671 846
Działalność wynikająca z ustawy o PPK	4 517 171	14 742 344	(10 225 173)
Przychody z tytułu realizacji umowy o partnerstwo publiczno-prawne	4 941 585	6 379 525	(1 437 940)
Pozostałe przychody	1 626 021	3 755 590	(2 120 877)
Przychody ze sprzedaży ogółem	324 955 346	199 361 896	125 593 450

Tabela 2. Koszty działalności operacyjnej

GK PFR – Struktura kosztów operacyjnych	01.01-31.12.2020	udział (%)	01.01-31.12.2019	udział (%)	2020-2019 (różnica)
Amortyzacja	6 145 457	2,5%	4 383 636	2,1%	1 761 821
Zużycie materiałów i energii	2 261 156	0,9%	3 413 039	1,7%	(1 151 883)
Usługi obce	64 775 372	25,9%	39 834 366	19,5%	24 941 006
Podatki i opłaty	3 413 868	1,4%	3 328 810	1,6%	85 057
Wynagrodzenia	122 797 614	49,0%	106 575 312	52,1%	16 222 302
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	23 196 082	9,3%	18 373 791	9,0%	4 822 291
Pozostałe koszty rodzajowe	27 894 449	11,1%	28 547 663	14,0%	(653 215)
Koszty działalności operacyjnej ogółem	250 483 998	100,0%	204 456 618	100,0%	46 027 380

Sprawozdanie z sytuacji finansowej GK PFR

Na dzień 31 grudnia 2020 r. suma bilansowa Grupy Kapitałowej PFR wynosiła 72,3 mld zł i była wyższa o 65,9 mld zł w porównaniu ze stanem na koniec 2019 r., tj. 6,4 mld zł. Na ten wzrost największy wpływ

miała Tarcza finansowa PFR. Subwencje, pożyczki oraz inne instrumenty mające na celu wsparcie polskich przedsiębiorstw stanowią ok. 63 mld zł (*tabela 3*).

Tabela 3. Bilans GK PFR

GK PFR – Bilans	31.12.2020	udział (%)	31.12.2019	udział (%)
AKTYWA				
Aktywa trwałe	54 697 123 419	75,7%	6 151 959 845	96,0%
Rzeczowe aktywa trwałe	10 635 446	0,0%	11 989 887	0,2%
Wartość firmy jednostek podporządkowanych	12 066 924	0,0%	17 117 060	0,3%
Wartości niematerialne i prawne	16 706 297	0,0%	12 240 492	0,2%
Należności długoterminowe	3 555 888	0,0%	3 110 680	0,0%
Inwestycje długoterminowe	54 252 621 270	75,1%	5 948 217 739	92,8%
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	401 537 594	0,6%	159 283 987	2,5%
Aktywa obrotowe	17 589 477 035	24,3%	258 790 979	4,0%
Zaliczki na dostawy i usługi	8 800	0,0%	-	-
Należności krótkoterminowe	845 794 120	1,2%	23 864 487	0,4%
Inwestycje krótkoterminowe	16 739 131 565	23,2%	232 108 490	3,6%
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	4 542 550	0,0%	2 818 002	0,0%
Aktywa razem	72 286 600 454	100,0%	6 410 750 824	100,0%
PASYWA				
Kapitał własny	4 459 734 812	6,2%	2 837 149 155	44,3%
Kapitał własny	4 459 734 812	6,2%	2 837 149 155	44,3%
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	67 826 865 642	93,8%	3 573 601 669	55,7%
Rezerwy na zobowiązania	78 459 548	0,1%	38 024 848	0,6%
Zobowiązania długoterminowe	64 835 458 632	89,7%	53 406 200	0,8%
Zobowiązania krótkoterminowe	2 901 594 144	4,0%	3 467 774 970	54,1%
Rozliczenia międzyokresowe	11 353 318	0,0%	14 395 651	0,2%
Pasywa razem	72 286 600 454	100,0%	6 410 750 824	100,0%

Wynik finansowy PFR

Zysk netto Spółki za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. wyniósł 49,7 mln zł, co w porównaniu z wynikiem osiągniętym w roku ubiegłym (118,4 mln zł) było wartością niższą o 68,7 mln zł. W 2020 r. Spółka nie otrzymała dywidendy z Banku Pekao S.A. (w związku z decyzją KNF o wstrzymaniu wypłaty dywidend), która miała znaczący wpływ na wynik zrealizowany przez PFR w 2019 r. – wpływ z tego tytułu wyniósł wtedy 221,7 mln zł.

1. OMÓWIENIE WYBRANYCH POZYCJI PRZYCHODOWYCH I KOSZTOWYCH SPÓŁKI

PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

W 2020 r. Spółka osiągnęła przychody ze sprzedaży w kwocie 213,6 mln zł, tj. o 154,6 mln zł więcej niż w roku ubiegłym. Główną pozycję przychodów ze sprzedaży w Spółce w 2020 r. stanowiło wynagrodzenie z tytułu obsługi Tarczy finansowej PFR, odpowiadające aż 64% wszystkich przychodów ze sprzedaży. Na podstawie umowy ze Skarbem Państwa, za obsługę Programów PFR pobiera wynagrodzenie roczne w wysokości 0,2% całkowitej wartości Programów, tj. od 100 mld zł. W związku z rozpoczęciem obsługi Programów w trakcie 2020 roku, Spółka zrealizowała przychód w kwocie 135,7 mln zł (tabela 4).

Tabela 4. Przychody ze sprzedaży

PFR – Struktura przychodów	01.01-31.12.2020	01.01-31.12.2019	2020-2019 (różnica)
Wynagrodzenie z tytułu Tarczy finansowej PFR	135 714 286	-	135 714 286
Przychody z tytułu zarządzania	71 228 969	55 293 367	15 935 602
Pozostałe przychody	6 647 914	3 728 590	2 919 324
Przychody ze sprzedaży ogółem	213 591 168	59 021 956	154 569 212

Tabela 5. Koszty działalności operacyjnej

PFR – Struktura kosztów operacyjnych

	01.01-31.12.2020	udział (%)	01.01-31.12.2019	udział (%)	2020-2019 (różnica)
Amortyzacja	3 340 099	2,8%	2 265 623	3,2%	1 074 476
Zużycie materiałów i energii	750 145	0,6%	921 296	1,3%	(171 152)
Usługi obce	41 910 698	35,6%	18 156 308	26,0%	23 754 389
Podatki i opłaty	428 125	0,4%	295 634	0,4%	132 490
Wynagrodzenia	41 541 219	35,3%	30 157 500	43,2%	11 383 719
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	8 875 375	7,5%	6 053 615	8,7%	2 821 760
Pozostałe koszty rodzajowe	20 947 701	17,8%	12 032 061	17,2%	8 915 640
Koszty działalności operacyjnej ogółem	117 793 361	100,0%	69 882 038	100,0%	47 911 323

KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

W 2020 r. koszty działalności operacyjnej Spółki wyniosły 117,8 mln zł i były wyższe od kosztów w roku ubiegłym o 47,9 mln zł, głównie ze względu na wzrost kosztów usług obcych oraz kosztów wynagrodzeń i ubezpieczeń społecznych, przy równoczesnym spadku kosztów zużycia materiałów i energii (tabela 5).

Wyższe koszty wynagrodzeń wraz z ubezpieczeniami i innymi świadczeniami w 2020 r. były efektem wzrostu zatrudnienia w Spółce. Stan zatrudnienia w PFR na 31 grudnia 2020 r. wyniósł 219 osób. W stosunku do stanu z końca 2019 r. zatrudnienie było wyższe o 82 osoby, tj. o 60%.

Wzrost kosztów usług obcych oraz pozostałych kosztów rodzajowych był związany głównie z realizacją programów w ramach Tarczy finansowej PFR. W 2020 r. pojawiły się pozycje kosztowe związane z doradztwem finansowym, prawnym i podatkowym oraz zwiększone nakłady na działania informacyjne na temat Programów (m.in. telewizyjne kampanie reklamowe).

ISTOTNE POZYCJE PRZYCHODOWE I KOSZTOWE O CHARAKTERZE INCYDENTALNYM

W 2020 r. nie nastąpiła wypłata dywidendy przez Bank Pekao S.A. z zysku netto osiągniętego w 2019 roku. Do ostatniej wypłaty dywidendy doszło w lipcu 2019 r., kiedy Spółka otrzymała kwotę 221,7 mln zł.

W 2020 r. Spółka poniosła koszt z tytułu podatku PCC od dokapitalizowania w wysokości 12,5 mln zł.

2. STOPIEŃ REALIZACJI WYNIKÓW EKONOMICZNO-FINANSOWYCH

W 2020 r. Spółka wygenerowała przychody operacyjne (z działalności podstawowej i pozostałej) na poziomie 216,4 mln zł. Plan finansowy na 2020 r. zakładał przychody operacyjne na poziomie 209,7 mln zł.

Zysk z działalności operacyjnej w 2020 r. wyniósł 86,6 mln zł i był wyższy od planowanej straty w wysokości -39,5 mln zł o 126,1 mln zł. Zysk netto Spółki za 2020 r. wyniósł 49,7 mln zł i był wyższy od planowanej straty netto na poziomie -45,5 mln zł o 95,2 mln zł.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej PFR

Zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2020 r. suma bilansowa PFR wyniosła 72 267,5 mln zł, co oznacza wzrost wartości aktywów i pasywów o 65 919,2 mln zł w porównaniu do stanu na koniec 2019 r. (tabela 6).

Wzrost sumy aktywów w 2020 r. wynikał przede wszystkim ze zwiększenia wartości inwestycji długoterminowych o 48 365,3 mln zł w związku z realizacją Tarczy finansowej PFR.

Tabela 6. Bilans PFR

PFR – Bilans	31.12.2020	udział (%)	31.12.2019	udział (%)
AKTYWA				
Aktywa trwałe	54 883 795 277	75,9%	6 270 749 026	98,8%
Rzeczowe aktywa trwałe	6 053 753	0,0%	5 605 757	0,1%
Wartości niematerialne i prawne	14 005 810	0,0%	9 221 935	0,1%
Należności długoterminowe	1 363 405	0,0%	1 363 405	0,0%
Inwestycje długoterminowe	54 459 649 655	75,4%	6 094 312 935	96,0%
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	402 722 654	0,6%	160 244 994	2,5%
Aktywa obrotowe	17 383 742 163	24,1%	77 610 539	1,2%
Należności krótkoterminowe	848 801 928	1,2%	18 943 412	0,3%
Inwestycje krótkoterminowe	16 532 785 100	22,9%	57 533 988	0,9%
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	2 155 135	0,0%	1 133 138	0,0%
Aktywa razem	72 267 537 440	100,0%	6 348 359 565	100,0%
PASYWA				
Kapitał własny	4 535 242 456	6,3%	2 878 446 152	45,3%
Kapitał własny	4 535 242 456	6,3%	2 878 446 152	45,3%
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	67 732 294 984	93,7%	3 469 913 412	54,7%
Rezerwy na zobowiązania	53 753 040	0,1%	16 314 946	0,3%
Zobowiązania długoterminowe	64 789 706 046	89,7%	1 267 533	0,0%
Zobowiązania krótkoterminowe	2 887 687 689	4,0%	3 451 358 360	54,4%
Rozliczenia międzyokresowe	1 148 209	0,0%	972 574	0,0%
Pasywa razem	72 267 537 440	100,0%	6 348 359 565	100,0%

Spółka udzieliła pomocy finansowej podmiotom gospodarczym zarejestrowanym na terenie kraju w postaci pożyczek i subwencji. Program został uruchomiony w 2020 r., aby przeciwdziałać skutkom pandemii COVID-19 i w całości przełożył się na wyniki osiągnięte w omawianym roku.

W inwestycjach długoterminowych PFR ujmuję również inwestycje w certyfikaty inwestycyjne, spółki zależne i stowarzyszone, akcje i udziały innych spółek, w tym akcje Banku Pekao S.A. oraz obligacje. Wartość pakietu akcji Banku Pekao S.A. prezentowanego w bilansie Spółki według kursu na koniec 2020 r. wyniosła 2 052,7 mln zł i była niższa o 1 322,0 mln zł w porównaniu z rokiem ubiegłym. Spadek wartości akcji Banku Pekao S.A. był spowodowany pogorszeniem się sytuacji na rynkach finansowych w wyniku pandemii oraz obniżeniem stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej, co przełożyło się na wyceny banków na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Po stronie pasywów Spółki najbardziej istotną pozycję stanowiły zobowiązania długo- i krótkoterminowe z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, na które składają się obligacje wyemitowane przez PFR w związku z pozyskaniem środków na realizację Tarczy finansowej PFR. Wartość tych zobowiązań na dzień bilansowy wynosiła łącznie 65 818,1 mln zł. Wszystkie obligacje są w 100% zabezpieczone gwarancjami Skarbu Państwa.

W 2020 r. nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego PFR o kwotę 2 499 926 000 zł, tj. z kwoty 2 453 326 553 zł do kwoty 4 953 252 553 zł. Dokapitalizowanie zostało przeprowadzone w drodze emisji 2 499 926 000 nowych akcji zwykłych imiennych serii E, o wartości nominalnej po 1 zł każda, o łącznej wartości nominalnej wynoszącej 2 499 926 000 zł. Oferta objęcia akcji serii E została skierowana wyłącznie do Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Prezesa Rady Ministrów. Spółka złożyła 7 kwietnia 2020 r. wniosek o zmianę danych w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, zaś w dniu 19 maja 2020 r. nastąpiła rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego PFR.

1. WYKAZ NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZAŃ PRZETERMINOWANYCH

Wykaz należności i zobowiązań na koniec 2020 r. według okresów przeterminowania został zaprezentowany w poniższej tabeli (tabela 7).

Tabela 7. Wykaz należności i zobowiązań przeterminowanych

PFR – Struktura należności przeterminowanych	31.12.2020	Udział (%)
Należności przeterminowane do 3 miesięcy	1 041 784	98,9%
Należności przeterminowane powyżej 3 do 6 miesięcy	10 784	1,0%
Należności przeterminowane powyżej 6 do 12 miesięcy	-	-
Należności przeterminowane powyżej 12 miesięcy	1 230	0,1%
Należności przeterminowane ogółem	1 053 798	100,0%
w tym: Należności sporne	-	-
PFR – Struktura zobowiązań przeterminowanych	31.12.2020	Udział (%)
Zobowiązania ogółem	16 622 933	100,0%
w tym: Zobowiązania przeterminowane powyżej 1 miesiąca	3 558 115	21,4%
w tym: Zobowiązania przeterminowane wobec budżetu	-	-

2. WYKORZYSTANIE KREDYTÓW BANKOWYCH W CIĄGU ROKU

Po otrzymaniu środków z dokapitalizowania w marcu 2020 r. Spółka spłaciła w całości kredyt w rachunku bieżącym – wykorzystanie kredytu na moment spłaty wynosiło 971,7 mln zł, a dostępny dla Spółki limit wynosił 1 140 mln zł. Podpisany został również aneks zmniejszający limit tego kredytu do 30 mln zł.

30 maja 2017 r. PFR zawarł umowę pożyczki z Bankiem PKO BP S.A. na kwotę 3 132 mln zł, przeznaczonej na sfinansowanie nabycia pakietu akcji Banku Pekao S.A. Pożyczka została zabezpieczona poprzez ustanowienie zastawu finansowego oraz rejestrowego na akcjach Banku Pekao S.A., których właścicielem jest Spółka. W dniu 6 grudnia 2016 r. została podjęta uchwała, zgodnie z którą Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie przyjęło do wiadomości wyżej wspomniane warunki transakcji. W trakcie 2020 r. oprócz spłaty odsetek Spółka dokonała dwóch spłat kapitału pożyczki w kwotach 500 mln zł (we wrześniu) i 320 mln zł (w grudniu) w celu poprawy wskaźników pokrycia.

3. UDZIELONE PORĘCZENIA I GWARANCJE

Na podstawie umowy z dnia 30 sierpnia 2019 r. PFR udzielił poręczenia spółce Operator Chmury Krajowej na poczet zobowiązań OChK wynikających z Umowy Gwarancji udzielonej przez PKO BP S.A. Poręczenie jest do kwoty 100 mln dol. amerykańskich, tj. 50% kwoty gwarancji, przy czym kwota poręczenia ulega obniżeniu proporcjonalnie po redukcji kwoty gwarancji.

Na podstawie umowy z dnia 12 listopada 2019 r. PFR udzielił poręczenia spółce Pojazdy Szynowe PESA Bydgoszcz S.A. w związku z przyznaniem Spółce kredytu bankowego przez PKO BP S.A. Poręczenie jest do kwoty 150 mln zł. Na dzień bilansowy niniejsze poręczenie wygasło.

4. WYKAZ PRZEKAZANYCH DAROWIZN ORAZ ZWOLNIEŃ Z DŁUGU

W 2020 r. Spółka przekazała darowizny na rzecz Fundacji PFR w wysokości 9,5 mln zł.

W 2020 r. Spółka nie dokonała zwolnień z długu.

Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa PFR oraz GK PFR

Sytuacja finansowa Spółki oraz Grupy Kapitałowej PFR jest stabilna. W roku 2020 GK PFR osiągnęła zysk netto w wysokości 12,9 mln zł, natomiast w 2019 r. 111,8 mln zł. PFR nie otrzymał w 2020 r. dywidendy od Banku Pekao S.A. (w 2019 r. kwota dywidendy wynosiła 221,7 mln zł). Jest to jednak sytuacja wyjątkowa, spowodowana pandemią, a na podstawie publicznie dostępnych informacji zakładamy, iż w II połowie 2021 r. spółka otrzyma dywidendę z zysku 2020 r. Zysk brutto osiągnięty przez Grupę wyniósł 37,1 mln zł. GK PFR zanotowała zysk z działalności operacyjnej na poziomie 69,8 mln zł. Przychody finansowe ukształtowały się na poziomie 73,8 mln zł, zaś koszty finansowe na poziomie 80,5 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. suma bilansowa Grupy Kapitałowej PFR wynosiła 72 287 mln zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2019 r. było to 6 411 mln zł. Wartość kapitałów własnych na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosiła 4 459 mln zł (2 836 mln zł na dzień 31 grudnia 2019 r.), zaś inwestycje długoterminowe 54 253 mln zł (5 948 mln zł na koniec 2019 r.). Wzrost wartości kapitałów własnych spowodowany był w głównej mierze dokapitalizowaniem Spółki dominującej (pomniejszony o negatywne skutki wyceny akcji Banku Pekao S.A.). Istotnym składnikiem inwestycji długoterminowych jest pakiet 33 596 166 akcji Banku Pekao S.A. reprezentujący 12,8% ogólnej liczby głosów na WZA Banku Pekao S.A. Ze względu na pandemię COVID-19 i niższe wyniki Banku, wartość tej inwestycji uległa zmniejszeniu, a skutki wyceny zostały ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny.

Istotną pozycją w sumie bilansowej ma Tarcza finansowa PFR. Udzielone subwencje, pożyczki oraz zakupione akcje w ramach Programów wynoszą ok. 63 mld zł, natomiast po stronie pasywów odpowiada im kwota wyemitowanych przez PFR obligacji, które umożliwiły sfinansowanie pomocy dla polskich przedsiębiorstw.

Skutki pandemii COVID-19 spowodowały na początku 2020 r. głębokie zmiany w funkcjonowaniu PFR, angażując większą część pracowników Spółki w nowe zadania, między innymi polegające na wsparciu polskiego rządu w przygotowaniu rozwiązań regulacyjnych i legislacyjnych pozwalających na pomoc polskim przedsiębiorcom. Następnym uruchomieniem w 2020 r. przez Spółkę Tarczy finansowej PFR były między innymi emisje obligacji. Wynagrodzenie z tytułu obsługi Tarczy finansowej PFR wyniosło 135,7 mln zł. Ze względu na duże zaangażowanie pracowników Spółki w ten projekt, wiele innych projektów planowanych na 2020 r. zostało niezrealizowanych i przesuniętych na 2021 r. W związku z trwającą przez prawie cały okres pandemii pracą zdalną osiągnięto również pewne oszczędności, takie jak: niższe zużycie materiałów i energii, niższe zużycie materiałów biurowych i paliwa czy spadek kosztów delegacji oraz marketingu.

Pozostałe spółki z Grupy Kapitałowej PFR działają w środowiskach stabilnych, a ich Zarządy nie wskazały na istotne negatywne skutki pandemii na ich bieżące funkcjonowanie. Bieżące dane finansowe raportowane kwartalnie przez spółki z GK PFR również wskazują na ich stabilną sytuację finansową. Dodatkowo, w 2021 r. planowane są dalsze inwestycje w spółki zależne, co wzmocni ich sytuację płynnościową.

Wyzwania stawiane przed PFR wynikające z jego kluczowej roli w ramach Strategii Grupy PFR oraz Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju wymagają istotnej transformacji Spółki. W ostatnim okresie PFR z podmiotu zarządzającego aktywami funduszy inwestycyjnych stał się istotnym podmiotem w ramach Programów, ośrodkiem koordynacji prac Grupy PFR i centrum kompetencji w zakresie inwestycji. Związane z tym działania mają istotny wpływ na strukturę organizacyjną i wyniki finansowe Spółki.

Sprawozdanie Zarządu o wydatkach reprezentacyjnych, wydatkach na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi związane z zarządzaniem

1. KOSZTY REPREZENTACJI, KOMUNIKACJI I MARKETINGU

W roku 2020 r. PFR przeznaczył na wydatki związane z marketingiem, reprezentacją, reklamą i PR 20,5 mln zł (*tabela 8*).

Z punktu widzenia realizacji celów Spółki w 2020 r. najważniejsze działania w tym obszarze związane były z wyjaśnieniem zasad naboru wniosków do Tarczy finansowej dla MŚP oraz efektów jej wdrożenia. Poza tym PFR aktywnie promował korzyści płynące z długoterminowego oszczędzania na emeryturę i uczestnictwa w Pracowniczych Planach Kapitałowych (PPK).

Nabór wniosków do Tarczy finansowej dla MŚP rozpoczął się 29 kwietnia 2020 r. Programowi towarzyszyło olbrzymie zaintereso-

wanie przedsiębiorców. Jeszcze przed rozpoczęciem procesu przygotowano pierwszą wersję „Przewodnika po Tarczy finansowej PFR”. Materiał był wielokrotnie uzupełniany i rozwijany. Był on udostępniany na stronie internetowej PFR, skąd pobrano go ponad 75 tys. razy. Poza tym opublikowały go na swoich stronach internetowych banki biorące udział w programie.

Z „Przewodnika” korzystali również pracownicy PFR odpowiedzialni za obsługę klienta oraz tożsamyh jednostek organizacyjnych w bankach uczestniczących w programie. Tylko pracownicy PFR w związku z obsługą Tarczy finansowej dla MŚP przyjęli 131 tys. zapytań w kierowanych w różnych kanałach. Materiał był również podstawą do szkoleń i webinarów realizowanych przez przedstawicieli PFR Portal PPK.

Tabela 8. Koszty reprezentacji, komunikacji i marketingu

PFR – Koszty reprezentacji, komunikacji i marketingu	01.01-31.12.2020
Public Relations	106 784
Marketing	632 212
Komunikacja wewnętrzna	290 758
Social Media/Digital	385 362
Eventy	239 604
Usługi poligraficzne	29 117
Monitoring mediów oraz koszty badań	47 893
Sponsoring	684 270
Koszty komunikacji związane z Green Hub	85 856
Koszty komunikacji związane z PPK	5 897 147
Koszty komunikacji związane z „Tarczą finansową PFR”	12 056 607
Wydatki reprezentacyjne	15 656
Koszty ogółem	20 471 266

KAMPANIA „SOLIDARNI ZWYCIĘŻYMY!”

17 czerwca 2020 r. rozpoczęła się kampania informacyjna Tarczy finansowej PFR pod hasłem „Solidarni Zwyciężymy!”. Jej celem było poinformowanie o zbliżającym się terminie składania wniosków i zachęcenie przedsiębiorców do skorzystania ze wsparcia. Działanie kierowane było przede wszystkim do małych i średnich przedsiębiorstw.

Najważniejszym narzędziem promocji były spoty emitowane w największych stacjach TV i radiowych oraz na stronach internetowych często odwiedzanych przez przedsiębiorców. Brali w nich udział beneficjenci programu, którzy mówili o swoich doświadczeniach związanych ze złożeniem wniosku i otrzymaniem subwencji. Powstały dwa takie filmy.

Celem akcji było zbudowanie wśród Polaków pozytywnego wizerunku programu Tarczy finansowej dla MŚP, poprzez pokazanie jego społecznych efektów. Do tego celu posłużył przede wszystkim konkurs, w którym można było zgłaszać inspirujące historie pomocy oraz pomysłowego radzenia sobie w biznesie w okolicznościach pandemii. Otrzymano ponad 200 historii. 132 z nich zostały opublikowane. Spośród zgłoszonych do konkursu wybrano najciekawsze, a z ich autorami zarejestrowano krótkie videoreportaże, publikowane na stronie akcji i promowane w mediach społecznościowych.

W konkursie nagrodzono sześć osób, których historie jury uznało za najbardziej inspirujące. Każda z nich wskazała organizację społeczną walczącą z pandemią. Na jej konto, w jej imieniu każdego zwycięzcy konkursu, Fundacja PFR przekazała wsparcie pieniężne.

KAMPANIA „JA ZOSTAJĘ!”

Prowadzone były również działania promocyjne innych programów realizowanych przez Spółkę.

W 2020 r. do Pracowniczych Planów Kapitałowych zobowiązani byli dołączyć pracownicy firm zatrudniających od 20 do 49 osób oraz od 50 do 249 osób. W sumie decyzję o pozostaniu w PPK miało podjąć 3,7 mln osób.

Regularne działania informacyjne w tym zakresie prowadził zespół spółki PFR Portal PPK, który organizował: webinaria, szkolenia na żywo, konferencje oraz działania komunikacyjne w Internecie. Uzupełniła je kampania reklamowa pod hasłem „Ja zostaję!” zrealizowana wspólnie przez: PFR, PFR Portal PPK oraz Ministerstwo Finansów. Rozpoczęła się ona 1 października 2020 r. i objęła

telewizję, radio oraz kanały internetowe. Przekaz kampanii oparty został na hasle „Ja zostaję!”, które miało podkreślić, że aby korzystać z dobrodziejstw PPK nie trzeba nic robić.

Kampania składała się z 8 spotów telewizyjnych (10, 15 i 30 sekund), dwóch spotów radiowych oraz szeregu kreacji przeznaczonych do Internetu. Powstał również cykl filmów szkoleniowych pt. „PPK Express”, gdzie w krótkich materiałach filmowych omówione zostały najważniejsze aspekty PPK oraz odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania.

Kampanię uzupełniła druga linia kreatywna, skierowana bezpośrednio do pracodawców. Jej celem było przedstawienie PPK jako atrakcyjnego benefitu pracowniczego. Ponadto, powstała linia edukacyjna – rozprawiła się ona z głównymi wątpliwościami, jakie według badań mają Polacy przed pozostaniem w PPK.

PROGRAM „POLSKI MISTRZ”

W styczniu 2020 r. Polskie Koleje Linowe (PKL), których właścicielem pośrednim jest Polski Fundusz Rozwoju, zawarły umowę współpracy z Polskim Związkiem Narciarskim (PZN), która zainicjowała realizację programu „POLSKI Mistrz”. Jego najważniejszym celem jest wsparcie rozwoju narciarstwa i snowboardu zjazdowego w Polsce.

Na mocy porozumienia Polski Fundusz Rozwoju, PKL i Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka udzielają wsparcia finansowego Polskiemu Związkowi Narciarskiemu na realizację programu. Ponadto, PKL oraz Jaworzyna Krynicka udostępniają zawodnikom PZN sportowe trasy narciarskie do treningów i zawodów organizowanych przez PZN.

W pierwszym sezonie realizacji programu odbyło się siedem dwudniowych zawodów narciarskich dla dzieci i młodzieży w różnym wieku. Finał akcji, planowany na drugą połowę marca na Kasprowym Wierchu, nie doszedł do skutku z uwagi na ogólnokrajową kwarantannę. Ponadto, na trasach PKL objętych programem zorganizowano 43 treningi. W sumie na potrzeby programu przekazano prawie 4,5 tys. skipassów.

Pierwsze zawody drugiej odsłony programu „POLSKI Mistrz” odbyły się w dniach 19-20 grudnia 2020 r. Był to Młodzieżowy Puchar Polski w miejscowości Suche. Kolejne wydarzenia sportowe z tego cyklu miały miejsce już w 2021 r., a część z nich została storpedowana przez kolejne zamrożenia części gospodarki wynikające z sytuacji pandemicznej kraju.

Zawody z serii „POLSKI Mistrz”

POZOSTAŁE DZIAŁANIA MARKETINGOWE I KOMUNIKACYJNE

W 2020 r. działania komunikacyjne PFR zostały zdominowane przez kwestie związane w realizacją programu Tarczy finansowej dla MŚP. Skala programu i jego istotność dla polskiej gospodarki spowodowały, że rozpoznawalność marki PFR wzrosła znacząco, a Spółka na przestrzeni kilku miesięcy przekształciła się w organizację, która ma kilkaset tysięcy klientów. Działania komunikacyjne zostały dopasowane do tej nowej sytuacji. Wpłynęła na nie również sytuacja epidemiczna.

Większość konferencji prasowych i spotkań z mediami została zorganizowana zdalnie. Częściej niż dotychczas w komunikacji wykorzystywane były materiały filmowe oraz infografiki. Dodatkowo regularnie w kanałach społecznościowych PFR pojawiały się informacje skierowane do klientów Spółki dotyczące procesu obsługi wniosków o subwencję w ramach programu.

W 2020 r. większość wydarzeń konferencyjnych takich jak kongresy i konferencje poświęcone sprawom gospodarczym została odwołana lub przeniesiona do świata wirtualnego. Jednym z nielicznych „na żywo” było Forum Ekonomiczne w Karpaczu. Spółka była jego partnerem. Przedstawiciele Grupy Kapitałowej PFR uczestniczyli w panelach dyskusyjnych poświęconych m. in.: oszczędzaniu na emeryturę, energetyce odnawialnej, rozwojowi małych i średnich miast, zmianom gospodarczym wywołanym przez pandemię oraz Tarczy finansowej dla MŚP.

Podsumowując rola PFR jako uczestnika debaty gospodarczej w roku 2020 znacząco wzrosła. Spółka była najbardziej eksponowanym operatorem rządowej Tarczy Antykryzysowej. W związku z tym jej rozpoznawalność jako kreatora życia gospodarczego i inicjatora kluczowych procesów ekonomicznych została dostrzeżona przez szeroką publiczność.

W obszarze działania Departamentu Komunikacji Korporacyjnej PFR znajduje się również organizacja procesu komunikacji wewnętrznej skierowanej do pracowników. Jest ona prowadzona przede wszystkim

za pośrednictwem Intranetu PFR, regularnie rozsyłanego newslettera, wydarzeń z udziałem pracowników i ich rodzin oraz kampanii informacyjnych. Wydarzenia z fizycznym udziałem pracowników z powodu pandemii zostały ograniczone. Część z nich przeniesiono do świata wirtualnego, a część jak np. „Wirtualny Bieg Niepodległości” odbyła się indywidualnie w formule relacji zdjęciowej przygotowanej przez samych uczestników biegu.

2. KOSZTY USŁUG PRAWNYCH

Koszty usług prawnych, poniesione przez PFR w 2020 r., wyniosły około 6,7 mln zł (*tabela 9*). Obejmowały one w szczególności: (i) koszty zewnętrznego doradztwa prawnego i transakcyjnego związanego z realizacją Programów (największa pozycja kosztowa), (ii) usługi innego doradztwa prawnego, w tym koszty sporządzenia opinii prawnych oraz ekspertyz, (iii) reprezentowanie PFR w postępowaniach sądowych, administracyjnych lub sądowno-administracyjnych, (iv) koszty czynności notarialnych, jak również (v) wsparcie prawne PFR przy prowadzonych transakcjach nabycia akcji lub udziałów innych spółek prawa handlowego.

W celu kontrolowania wydatków w przedmiotowym zakresie oraz wyboru najbardziej optymalnego doradcy (min. pod kątem doświadczenia w danej dziedzinie prawa) wybór doradców prawnych przeprowadzany jest w trybie konkurencyjnym, a wynagrodzenie w większości przypadków jest ustalane według stawek godzinowych przy jednoczesnym określeniu maksymalnej dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia. Ukształtowanie zasad płatności w ten sposób, umożliwia bezpośredni i bieżący nadzór nad zleconymi pracami i wysokością ostatecznych kosztów oraz dokonywanie zapłaty wynagrodzenia za rzeczywiście wykonane czynności.

3. KOSZTY USŁUG DORADZTWA ZWIĄZANYCH Z ZARZĄDZANIEM

Koszty PFR poniesione w 2020 r. na usługi doradcze związane z zarządzaniem wyniosły 396 tys. zł (*tabela 10*). Na wskazaną kwotę składają się koszty doradztwa podatkowego oraz koszty usług doradczych związanych z dokapitalizowaniem Spółki.

Tabela 9. Koszty usług prawnych

PFR – Koszty usług prawnych	01.01-31.12.2020
Koszty prawne związane z projektami	78 041
Wsparcie korporacyjne - koszty bieżącej obsługi prawnej	564 897
Wsparcie inwestycyjne - koszty bieżącej obsługi prawnej	33 847
Oplaty administracyjne, w tym opłata na rzecz Prokuratury Generalnej	144 078
Koszty prawne związane z PPK	-
Koszty prawne związane z Tarczą finansową PFR	5 910 062
Koszty ogółem	6 730 925

Tabela 10. Koszty usług doradztwa związanych z zarządzaniem

PFR – Koszty usług doradztwa związanych z zarządzaniem	01.01-31.12.2020
Usługi księgowo i podatkowe	255 068
Usługi przy transakcji dokapitalizowania	141 151
Koszty ogółem	396 219

Sprawozdanie Zarządu z działalności PFR S.A. i Grupy Kapitałowej PFR za rok 2020

Rozdział 3: Działalność w 2020 roku

Zaangażowanie w przeciwdziałanie skutkom kryzysu COVID-19	47
1. Tarcza finansowa PFR	48
2. Finansowanie programów pomocowych	54
Działalność inwestycyjna	55
1. Inwestycje kapitałowe i infrastrukturalne	56
2. Inwestycje samorządowe	58
3. Green Hub	58
4. Inwestycje w formie funduszu funduszy (FoF)	60
5. Inwestycje mieszkaniowe	62
6. Finansowanie działalności inwestycyjnej	63
Realizacja programu Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK)	64
1. Zasady i geneza programu	64
2. Podsumowanie postępów i prac nad programem w 2020 roku	65
3. Rozwój i stabilizacja systemu informatycznego ePPK	65
Działalność prorozwojowa	66
1. Rozwój innowacyjności i kapitału ludzkiego w Polsce	66
2. Wsparcie procesu digitalizacji polskiej gospodarki	70
3. Autorskie ekspertyzy ekonomiczne	72
Działalność Fundacji PFR	73
1. Opis Fundacji	73
2. Akcje i inicjatywy Fundacji	73
3. Wolontariat pracowniczy	75
4. Centralny Dom Technologii	76
Najważniejsze wydarzenia w spółkach zależnych i pozostałych podmiotach podporządkowanych	78
1. PFR TFI	78
2. PFR Ventures	80
3. PFR Portal PPK	82
4. PFR Nieruchomości	84
5. PFR Operacje	84
6. PPP Venture	84
7. Operator Chmury Krajowej	84
8. Polska Agencja Ratingowa	85
9. SKB Drive Tech	85

Zaangażowanie w przeciwdziałanie skutkom kryzysu COVID-19

Podsumowanie działań pomocowych prowadzonych
w ramach Tarczy finansowej dla MŚP

576 tys. zł

średnia kwota
subwencji dla MŚP

61 mld zł

wypłacona
kwota łącznie

69 tys. zł

średnia kwota
subwencji dla mikrofirm

46 godzin

średni czas
oczekiwania
na wypłatę subwencji
od momentu
złożenia wniosku

348 000

liczba firm, które
skorzystały z programu

131 000

Liczba obsłużonych
przez PFR interakcji
z przedsiębiorcami
w kanałach telefon,
e-mail, chat, social
media

3,2 mln

liczba pracowników
zatrudnionych (wraz
z właścicielami)

1. TARCZA FINANSOWA PFR

11 marca 2020 r. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ogłosiła stan pandemii COVID-19 – choroby wywołanej koronawirusem SARS-CoV-2. Jej pierwszy przypadek w Polsce odnotowano tydzień wcześniej.

Dwa dni po decyzji WHO polskie Ministerstwo Zdrowia wprowadziło stan zagrożenia epidemicznego na terenie całego kraju. 8 marca 2020 r. weszła w życie Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz. U. poz. 1842 z późn. zm.), na mocy której wprowadzono przepisy wspierające walkę z epidemią i jej skutkami.

Powyższe rozwiązania pozwoliły na przeciwdziałanie epidemii COVID-19 za pomocą wielu narzędzi, w tym ograniczeń i nowych obowiązków w działalności gospodarczej. W efekcie tymczasowo ograniczono działalność branż, które sprzyjają spotkaniom większych grup ludzi. Obostrzenia dotknęły m.in.: gastronomii, hotelarstwa, handlu detalicznego, branży eventowej i wystawienniczej, wydarzeń sportowych i kulturalnych oraz transportu i turystyki.

Ponadto wszystkich pracodawców objęły wytyczne mające na celu ograniczenie możliwości rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 oraz umożliwiające kierowanie wybranych pracowników na pracę zdalną oraz organizację pracy w reżimie sanitarnym. Dodatkowo, w efekcie ograniczeń w przemieszczaniu znacząco spadła intensywność obrotu gospodarczego. Z tego powodu wiele polskich przedsiębiorstw dotknęły poważne problemy finansowe, a część z nich musiało zmierzyć się z ryzykiem wypadnięcia z rynku oraz likwidacji działalności.

W kontekście powyższych problemów spowodowanych pandemią COVID-19, w sferze obrotu gospodarczego, Rada Ministrów, na podstawie Ustawy o SIR powierzyła PFR realizację Programów udzielania przedsiębiorcom wsparcia finansowego.

Prace nad uruchomieniem Tarczy Finansowej PFR rozpoczęły się w kwietniu 2020 r. W efekcie utworzony został system działań pomocowych o łącznej wartości 100 mld zł, złożony z czterech elementów:

- Tarczy finansowej dla MŚP,
- Tarczy finansowej dla dużych firm,
- Programu wsparcia dla PLL LOT,
- Tarczy finansowej dla MŚP 2.0.

W zakresie instrumentów stanowiących pomoc publiczną, możliwość ich zaferowania przedsiębiorcom wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej.

1.1. TARCZA FINANSOWA DLA MŚP

27 kwietnia 2020 r. program Tarcza finansowa dla MŚP uzyskał notyfikację Komisji Europejskiej.

Po technicznym wdrożeniu ostatnich jej zaleceń, przyjmowanie wniosków o przyznanie subwencji zostało uruchomione 29 kwietnia 2020 r. punktualnie o godz. 18.00. We współpracy z 17 bankami komercyjnymi i siecią banków spółdzielczych PFR zbudował elektroniczny system naboru wniosków o subwencję finansową, który pomógł firmom składać elektroniczne wnioski o przyznanie subwen-

cji i tym samym pozwolił w znaczącej większości przypadków prze-trwać zamrożenie gospodarki wiosną 2020 r.

Prace nad systemem rozpoczęły się 6 kwietnia 2020 r. Poza PFR i bankami współtworzyły go: Krajowa Izba Rozliczeniowa, Krajowa Administracja Skarbowa, Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Ministerstwo Finansów. Koordynacja pracy tych wszystkich instytucji w ramach projektu budowy bardzo złożonego systemu nie była łatwa. Dodatkowo utrudniały ją presja czasu oraz oczekiwań społecznych.

Jednak z całą pewnością można stwierdzić, że system zdał egzamin. Dzięki mechanizmom sztucznej inteligencji, na których oparto rozwiązanie, w ciągu trzech miesięcy udało się obsłużyć ponad 549 tys. wniosków polskich przedsiębiorców i przyznać subwencje dla 348 tys. beneficjentów programu. Gdyby decyzje o wypłacie subwencji mieli podejmować ludzie w oparciu o bazy danych zgromadzone w różnych instytucjach, rozpatrzenie tych wniosków wymagałoby wielokrotnie więcej czasu oraz zatrudnienia rzeszy urzędników.

System wykorzystywał doświadczenia, które Zespół PFR zgromadził w trakcie prac nad systemem informatycznym obsługującym Pracownicze Plany Kapitałowe oraz Centralną Informację Emerytalną (obecnie prace nad nią z powodu pandemii zostały czasowo zawieszane). Te dwa projekty pozwoliły zgromadzić PFR wiedzę o funkcjonujących w Polsce systemach informatycznych i rejestrach publicznych służących gromadzeniu i wymianie informacji między instytucjami rządowymi. Zintegrowanie informacji przechowywanych w tych systemach oraz ich skuteczne wykorzystanie pozwoliło zbudować sprawny system informatyczny, który był w stanie obsłużyć tak dużą liczbę wniosków oraz w sposób w pełni automatyczny, w oparciu o założenia programowe, podejmować decyzje o przyznaniu i wysokości subwencji.

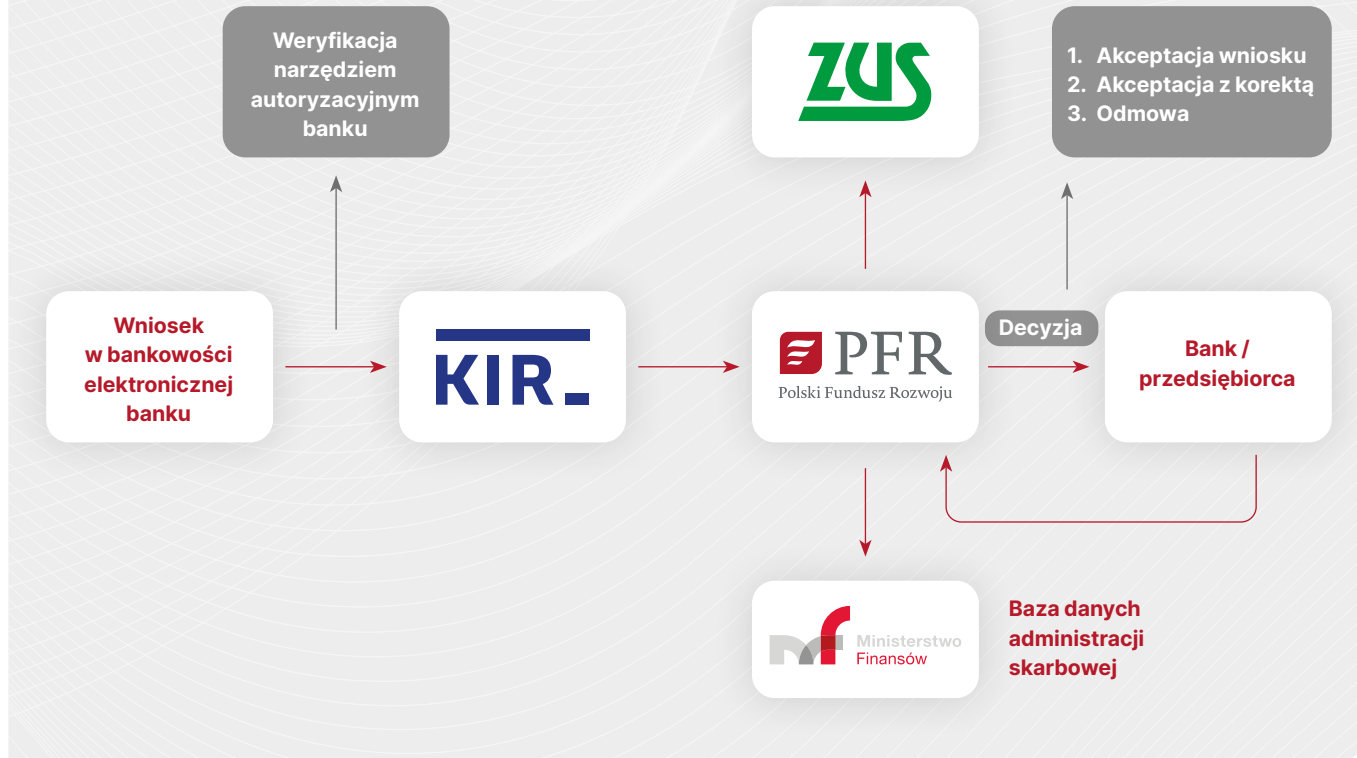
Dzięki temu przedsiębiorca wypełniając wniosek o subwencję za pośrednictwem bankowości elektronicznej w swoim banku uruchamiał skomplikowany proces automatycznej weryfikacji prawdziwości składanych przez siebie danych. W efekcie decyzja o wypłacie subwencji zapadała średnio po ok. 46 godzinach od złożenia wniosku.

Ważną rolę przy budowaniu systemu odegrały banki komercyjne. Zaangażowanie ich zespołów informatycznych i komunikacyjnych było olbrzymie i na każdym etapie prac były realnym wsparciem i pomocą dla PFR. Warto zwrócić uwagę na olbrzymią determinację i poświęcenie pracowników banków, którzy bardzo sprawnie wdrażali wytyczne i uwagi PFR po swojej stronie, pracując pod dużą presją. To kolejny przykład udanej współpracy sektora bankowego z instytucjami publicznymi.

Wdrożenie Tarczy finansowej dla MŚP oznaczało olbrzymi wysiłek organizacyjny po stronie Spółki – w prace nad systemem lub działania wspierające zaangażowane były praktycznie wszystkie jednostki organizacyjne. Znacząco wzrosło zatrudnienie w departamentach bezpośrednio obsługujących Tarczę finansową PFR. Powstało również kilka nowych jednostek organizacyjnych, których celem jest realizacja zadań, które są konsekwencją realizacji Programów. Ogólnie zatrudnienie w PFR wzrosło w ciągu roku z 137 do 219 pracowników.

Istotnym utrudnieniem w całym procesie wdrożenia systemu obsługującego Tarczę finansową dla MŚP był przymus pracy w trybie zdalnym. Realizacja tego zadania nie byłaby możliwa bez systemów informatycznych tę pracę wspierających oraz procedur, które ją regulują. Duże znaczenie miało również duże zaangażowanie Zespołu PFR w prace wdrożeniowe. Wśród pracowników powszechne było

Schemat działania Tarczy finansowej dla MŚP

poczucie misji oraz patriotycznego obowiązku mającego na celu ratowanie miejsc pracy w polskiej gospodarce.

ZASADY TARCZY FINANSOWEJ DLA MŚP

Program Tarcza finansowa dla MŚP kierowany był do:

- mikrofirm, zatrudniających na dzień 31 grudnia 2019 r. od 1 do 9 pracowników (bez właściciela), których roczny obrót lub suma bilansowa nie przekracza 2 mln euro;
- małych i średnich firm, zatrudniających do 249 pracowników, których roczny obrót nie przekracza 50 mln euro lub suma bilansowa nie przekracza 43 mln euro.

Z subwencji mogły skorzystać firmy, które w związku z pandemią COVID-19 dotknął spadek przychodów o co najmniej 25% w dowolnym miesiącu po 1 lutego 2020 r. w porównaniu do poprzedniego miesiąca lub analogicznego miesiąca ubiegłego roku. Program miał pomóc firmom szybko i bez zbędnych formalności pozyskać kapitał, który pozwoliłby na utrzymanie płynności, regulowanie zobowiązań, w tym wynagrodzeń pracowników.

Wartość subwencji obliczana była automatycznie przez algorytm, który brał pod uwagę spadek dochodów wykazany przez przedsiębiorcę, liczbę osób zatrudnionych na umowie o pracę lub na umowach cywilno-prawnych. Maksymalna kwota subwencji dla mikrofirm wynosiła do 324 tys. zł (średnio PFR wypłacił 69 tys. zł). Natomiast dla firm z sektora MŚP kwota subwencji stanowiła 4%, 6% lub 8% sprzedaży rocznej w zależności od skali spadku sprzedaży i mogła wynieść maksymalnie 3,5 mln zł (średnio PFR wypłacił 576 tys. zł).

75% subwencji finansowej dla MŚP może być bezzwrotne, w tym 25% pod warunkiem kontynuacji działalności, 25% w zależności od poniesionej przez przedsiębiorstwo straty na sprzedaży, a dodatkowo 25% w zależności od utrzymania średniego zatrudnienia w okresie 12 miesięcy. Zwrot subwencji przez przedsiębiorcę będzie proporcjonalnie wyższy w przypadku spadku zatrudnienia.

Podobnie z subwencją dla mikrofirm – 75% jej wartości może zostać umorzona: 25% pod warunkiem kontynuowania działalności w ciągu 12 miesięcy od jej udzielenia, a kolejne 50% w zależności od poziomu utrzymania średniego zatrudnienia w okresie 12 miesięcy. W przypadku zmniejszenia zatrudnienia procent zwrotu subwencji przez przedsiębiorcę jest odpowiednio wyższy, co powinno stanowić bodziec do utrzymywania miejsc pracy. Po 12 miesiącach zaczyna się spłata ratalna reszty subwencji rozłożona na 24 miesiące.

EFEKTY TARCZY FINANSOWEJ DLA MŚP

W okresie trwania programu (29.04 – 31.07.2021 r.) PFR wypłacił polskim mikro, małym i średnim firmom ponad 61 mld zł subwencji finansowej. W historii naszego kraju nie było programu o podobnej skali wsparcia. Ta kwota została rozdzielona pomiędzy 348 tys. firm, które zatrudniają 3,2 mln pracowników. Większość tej kwoty – ok. 42 mld zł – trafiła do blisko 73 tys. MŚP. Natomiast 273 tys. mikrofirm otrzymało prawie 19 mld zł. 89% złożonych wniosków zostało rozpatrzone pozytywnie.

Zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) największe środki trafiły do firm zajmujących się: handlem hurtowym i detalicznym, przetwórstwem przemysłowym i budownictwem.

Tarcza finansowa dla MŚP w poszczególnych regionach

Tarcza finansowa dla MŚP w poszczególnych branżach: kwota przydzielona na podstawie PKD (w mln zł)

KAMPANIA INFORMACYJNA

Rozpoczęcie naboru wniosków do Tarczy finansowej dla MŚP wywołało olbrzymie zapotrzebowanie na informacje dotyczące programu. Tylko w okresie jego realizacji strona internetowa www.pfr.pl odnotowała blisko 7 mln odsłon. W odpowiedzi PFR przeprowadził szeroką kampanię informującą nt. programu. W jej ramach powstał „Przewodnik dla małych i średnich firm po Tarczy finansowej PFR”, który został pobrany 75 tys. razy. Na swoich stronach internetowych publikowały go również banki uczestniczące w programie, które prowadziły swoje działania informacyjne korzystając z materiałów dostarczonych przez PFR. Ponadto powstała baza 197 pytań i odpowiedzi zawierająca odpowiedzi na najważniejsze pytania, z jakimi zwrócili się przedsiębiorcy do PFR.

Oblężenie przeżywały również infolinia, media społecznościowe oraz skrzynka mailowa służące do relacji z klientami. Tymi kanałami PFR obsłużył 131 tys. kontaktów, czyli ok. 50 razy więcej niż zwykle. Dodatkowo 53 tys. odpowiedzi udzielił chatbot, który został uruchomiony na stronie internetowej PFR niedługo po starcie programu. Ponadto odbyło się m.in. 200 webinarów i szkoleń on-line, w których wzięło udział 22 tys. osób, oraz konkurs „Solidarni Zwycięzimy”.

1.2. TARCZA FINANSOWA DLA DUŻYCH FIRM

9 czerwca 2020 r., po zakończeniu procesu notyfikacji oraz w oczekiwaniu na otrzymanie pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej dotyczącej instrumentu pomocowego finansowania kapitałowego, PFR uruchomił proces składania wniosków w ramach Tarczy finan-

Instrumenty finansowe wchodzące w skład Tarczy finansowej dla dużych firm

Pożyczki płynnościowe,

preferencyjnie oprocentowane, o łącznej wartości 10 mld zł, których celem było zabezpieczenie płynności przedsiębiorstw. Pożyczki te mogły być udzielane na okres do 4 lat, zaś maksymalna wartość pożyczki mogła osiągnąć 1 mld zł.

Pożyczki preferencyjne,

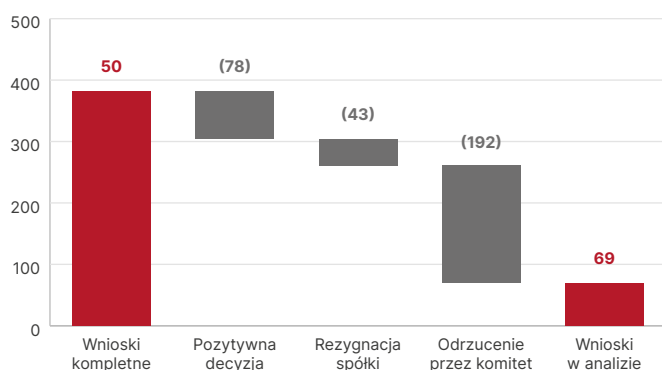
będące rekompensatą szkód poniesionych na skutek decyzji administracyjnych i restrykcji sanitarnych związanych z COVID-19, o łącznej wartości 7,5 mld zł. Analogicznie jak pożyczki płynnościowe, mogły być udzielane na okres do 4 lat, do kwoty 750 mln zł, z możliwością umorzenia do 75% wartości pożyczki.

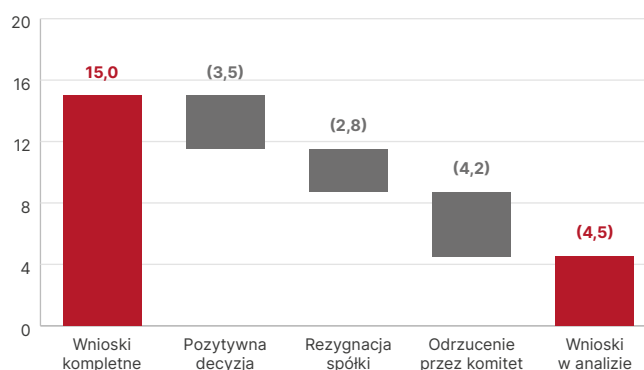
Instrumenty kapitałowe,

w tym obligacje zamienne i podwyższenia kapitału o łącznej wartości 7,5 mld zł, których celem była poprawa struktury kapitałowej przedsiębiorstw, naruszonej na skutek pandemii COVID-19. Instrumenty kapitałowe mogły być udzielane do kwoty 1 mld zł, w dwóch trybach: (i) w reżimie pomocy publicznej lub (ii) na zasadach rynkowych.

Liczba złożonych wniosków w ramach Tarczy finansowej dla dużych firm na koniec 2020 r.

Wartość złożonych wniosków w ramach Tarczy finansowej dla dużych firm na koniec 2020 r. (mld zł)

sowej dla dużych firm. Był to pierwszy w krajach Unii Europejskiej tak rozbudowany program pomocy publicznej dla dużych przedsiębiorstw, tj. zatrudniających powyżej 249 osób lub osiągających roczny obrót za 2019 r. powyżej 50 mln euro oraz posiadających w 2019 r. sumę bilansową większą niż 43 mln euro. W ramach programu zagwarantowano także możliwość ubiegania się o wsparcie finansowe przez małe i średnie przedsiębiorstwa, spełniające określone warunki.

Wnioski w programie mogły być składane poprzez formularz on-line, dostępny na stronie internetowej PFR. Obsługę rozliczenia zawartych umów powierzono PKO Bankowi Polskiemu S.A.

Tarcza finansowa dla dużych firm była narzędziem o zupełnie innym charakterze wsparcia niż Tarcza finansowa dla MŚP. W przypadku tej drugiej większość decyzji podejmowana była automatycznie za pomocą algorytmów badających spełnianie przez przedsiębiorcę określonych kryteriów. Tarcza finansowa dla dużych firm natomiast wymagała indywidualnej, szczegółowej analizy każdego przedsiębiorstwa, z akcentami położonymi na m.in. spełnianie warunków

udziału w programie, przeprowadzenie uproszczonych badań due diligence, analizę projekcji finansowych czy zabezpieczenie zwrotu udzielonego finansowania.

Standardowy proces analizy każdego wniosku obejmował analizę wstępną oraz analizę pogłębioną, składającą się z due diligence finansowego i prawnego, analizy biznesplanów, badania indywidualnej sytuacji finansowej przedsiębiorstwa oraz rynku, na którym działa, a także możliwość obsługi instrumentów PFR przez beneficjenta pomocy. W zależności od instrumentu wsparcia, proces obejmował dodatkowo szacunek wielkości szkody, luki płynnościowej lub luki kapitałowej spowodowanej pandemią COVID-19, poszukiwanie możliwości zabezpieczenia ekspozycji PFR (hipoteki, zastawy, poręczenia itd.) oraz negocjacje dokumentacji z przedsiębiorcami i innymi instytucjami finansującymi danego przedsiębiorcę (głównie bankami).

Do końca 2020 r. w ramach programu złożone zostały 382 kompletne wnioski na łączną kwotę 15 mld zł – przeanalizowano 313 z nich (82%) na łączną kwotę 10,5 mld zł (73%). Do obsługi programu PFR posta-

Wybrani beneficjenci programu Tarczy finansowej dla dużych firm na koniec 2020 r.

JSW S.A.
1 173,6 mln zł

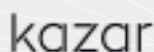
AMI sp. z o.o. sp. k.
34,0 mln zł

Wojas S.A.
26,4 mln zł

Rainbow Tours S.A.
24,8 mln zł

Kazar Group sp. z o.o.
4,5 mln zł

Intersport Polska S.A.
25,0 mln zł

Krosno Glass S.A.
26,4 mln zł

Polski Holding Hotelowy sp. z o.o.
12,4 mln zł

wił w gotowości swój cały Zespół Inwestycyjny, wspierany dodatkowo przez pracowników spółek Grupy Kapitałowej PFR.

Przedsiębiorcy najczęściej wnioskowali o przyznanie pożyczki płynnościowej (51% wniosków) oraz o finansowanie preferencyjne – 39% wniosków.

Decyzje związane z udzielaniem wsparcia w ramach Tarczy finansowej dla dużych firm podejmowane były przy wsparciu Komitetu ds. Udzielania Finansowania Programowego PFR. Komitet składał się w połowie z niezależnych członków, posiadających wieloletnie doświadczenie na rynku finansowym oraz inwestycyjnym. Do 31 grudnia 2020 r. Komitet pozytywnie zaopiniował wypłatę środków z Tarczy finansowej dla dużych firm dla 78 przedsiębiorstw na kwotę 1,6 mld zł. W tym samym okresie negatywnie zaopiniowane zostały 192 wnioski, które nie spełniały kryteriów kwalifikowalności do udzielenia pomocy w ramach programu. Dodatkowo, kwoty wnioskowane przez przedsiębiorców były niejednokrotnie znacznie zawyżone. Wartość udzielonej pomocy została w sumie zredukowana o 40% w stosunku do kwot wnioskowanych przez przedsiębiorców.

Największa wartość środków pomocowych przyznanych w programie trafiła do firm zajmujących się przetwórstwem przemysłowym i sprzedażą detaliczną. Otrzymały one ponad 290 mln zł pożyczek płynnościowych oraz 73 mln zł finansowania na preferencyjnych warunkach.

Drugą pod względem wartości uzyskanego wsparcia branżą był transport i usługi spedycyjne – 82 mln zł pożyczki płynnościowej i ponad 19 mln zł finansowania preferencyjnego. Kolejnymi ważnymi branżami były: gastronomia – 21 mln zł pożyczki płynnościowej oraz blisko 51 mln zł pożyczki preferencyjnej, a także budownictwo – prawie 50 mln zł pożyczek płynnościowych oraz ponad 6 mln zł pożyczek preferencyjnych.

Informacje o wszystkich przyznanych pożyczkach w ramach Tarczy finansowej dla dużych firm znajdują się na stronie internetowej PFR.

Wartym odnotowania jest fakt, że znaczna część firm (43 wnioski) zrezygnowała z ubiegania się o wsparcie. Najczęstszym powodem wycofania się z programu była znacząca poprawa indywidualnej sytuacji przedsiębiorstw oraz bardziej aktywna postawa sektora bankowego widoczna jesienią 2020 r. Co istotne, pobudzenie finansowania komercyjnego przez banki było jednym z celów programu, który udało się osiągnąć.

1.3. PROGRAM WSPARCIA PLL LOT

Pandemia COVID-19 wywołała poważne zakłócenia w transporcie i turystyce. W konsekwencji ogromne straty zanotowały Polskie Linie Lotnicze LOT S.A. („PLL LOT”), co spowodowało lukę płynnościową i kapitałową. Przewoźnik samodzielnie, tj. bez zewnętrznego wsparcia finansowego ze strony Skarbu Państwa, mimo podejmowanych działań wewnętrznych, nie był w stanie ich uzupełnić.

Dlatego 21 grudnia 2020 r. Rada Ministrów przyjęła Program wsparcia PLL LOT, stanowiący kompleksową pomoc dla polskiego narodowego przewoźnika w walce ze skutkami COVID-19.

22 grudnia 2020 r. Komisja Europejska decyzją KE nr SA.59158 (2020/N) zatwierdziła pakiet wsparcia dla PLL LOT.

Biorąc pod uwagę niezwykle istotną rolę firmy w polskim systemie transportowym oraz jej wpływ na gospodarkę kraju, zdecydowano o dokapitalizowaniu PLL LOT z budżetu państwa w wysokości maksymalnie 250 mln euro oraz o udzieleniu pożyczki przez PFR w wysokości 1,8 mld zł.

31 grudnia 2020 r. PFR wypłacił na rzecz PLL LOT 900 mln zł pierwszej transzy pożyczki w ramach programu pomocowego.

Otrzymane wsparcie ma zapewnić spółce utrzymanie płynności i stosownego poziomu kapitałów niezbędnych do prowadzenia działalności. Ostateczna spłata finansowania udzielonego PLL LOT przez PFR planowana jest na 30 grudnia 2026 r.

1.4. TARCZA FINANSOWA DLA MŚP 2.0

Doświadczenia zdobyte wiosną 2020 r. podczas wdrożenia i realizacji Tarczy finansowej dla MŚP, zostały wykorzystane przy tworzeniu drugiej odsłony tego programu. Tarcza finansowa dla MŚP 2.0 została uruchomiona 15 stycznia 2021 r. po północy. Możliwość składania wniosków o subwencje objęła przedsiębiorstwa z 54 branż najbardziej poszkodowanych w wyniku drugiej fali pandemii.

Tarcza finansowa dla MŚP 2.0 korzystała z tych samych rozwiązań informatycznych, co Tarcza Finansowa dla MŚP. Z tą jednak różnicą, że system weryfikował jeszcze zgodność deklarowanego przez przedsiębiorcę wpisu do Polskiej Klasyfikacji Działalności z danymi zawartymi w rejestrach rządowych oraz z listą PKD, którą obejmowało wsparcie.

Również kryteria przyznania dotacji były zbliżone w obu programach. Wprawdzie w Tarczy finansowej dla MŚP 2.0 podniesione zostały

Najwięksi beneficjenci Tarczy finansowej dla MŚP 2.0

Gastronomia

2,4 mld zł

Hotelarstwo

1,5 mld zł

Sprzedaż odzieży

475 mln zł

Transport pasażerski

446 mln zł

Działalność sportowa i fitness

314 mln zł

progi strat notowanych przez przedsiębiorców (z 25% do 30% i z 50% do 60%), jednak pozostałe wymagania w zasadzie pozostały bez zmian, za wyjątkiem ograniczenia maksymalnej kwoty subwencji dla przedsiębiorstw, które już otrzymały wsparcie w Tarczy finansowej dla MŚP (do 72 tys. zł dla mikrofirm i 144 tys. dla średnich przedsiębiorstw).

Również w drugiej odsłonie programu wnioski składano przez systemy bankowości elektronicznej 17 banków komercyjnych i większości spółdzielczych. Dzięki sprawdzonemu systemowi informatycznemu wdrożenie Tarczy finansowej dla MŚP 2.0 nie było tak dużym obciążeniem dla organizacji, jak pierwsza odsłona programu. Jednak podobnie wysoko ocenili ją polscy przedsiębiorcy, którzy podkreślali, że wsparcie było udzielane równie szybko.

Nabór wniosków zakończył się 28 lutego 2021 r. Na przestrzeni półtora miesiąca do wnioskujących przedsiębiorstw trafiła kwota 6,8 mld zł. Te pieniądze zostały przekazane 39,5 tys. mikrofirm, gdzie średnia wartość subwencji wyniosła 81 tys. zł, oraz 6,8 tys. MŚP, które średnio otrzymały 530 tys. zł subwencji. Te środki powinny pomóc ochronić 352 tys. miejsc pracy.

Zgodnie z przewidywaniami największymi beneficjentami Tarczy finansowej dla MŚP 2.0 były gastronomia i hotelarstwo. Na pierwszą z tych branż przypadło prawie 2,4 mld zł wsparcia, natomiast hotele i obiekty turystyczne otrzymały w sumie ponad 1,5 mld zł. W pierwszej piątce najmocniej zasilonych w kapitał branż znalazły się jeszcze: sprzedaż odzieży (475 mln zł), transport pasażerski (446 mln zł) oraz działalność sportowa i fitness (314 mln zł).

Na przestrzeni półtora miesiąca do wnioskujących przedsiębiorstw trafiła kwota 6,8 mld zł. Te pieniądze zostały przekazane 39,5 tys. mikrofirm, gdzie średnia wartość subwencji wyniosła 81 tys. zł, oraz 6,8 tys. MŚP, które średnio otrzymały 530 tys. zł subwencji. Te środki powinny pomóc ochronić 352 tys. miejsc pracy.

2. FINANSOWANIE PROGRAMÓW POMOCOWYCH

W celu sfinansowania programów pomocowych, PFR wyemitował w 2020 r. obligacje na łączną kwotę 65,4 mld zł, zgodnie z poniższą listą. Szczegółowe warunki poszczególnych emisji zostały zawarte w publikowanych przez PFR listach emisyjnych:

- Emisja PFR0324 z dnia 27 kwietnia 2020 r.: 16 325 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 16 325 000 000 zł, oprocentowanych stawką 1,375% i terminie wykupu 29 marca 2024 r.;
- Emisja PFR0325 z dnia 8 maja 2020 r.: 18 500 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 18 500 000 000 zł, oprocentowanych stawką 1,625% i terminie wykupu 31 marca 2025 r.;
- Emisja PFR0925 z dnia 22 maja 2020 r. 15 175 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 15 175 000 000 zł, oprocentowanych stawką 1,625% i terminie wykupu 22 września 2025 r.;
- Emisja PFR0627 z dnia 5 czerwca 2020 r. 10 000 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 10 000 000 000 zł, oprocentowanych stawką 1,750% i terminie wykupu 7 czerwca 2027 r.
- Emisja PFR0330 z dnia 5 czerwca 2020 roku 2 000 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 2 000 000 000 zł, oprocentowanych stawką 2,000% i terminie wykupu 5 marca 2030 r.;
- Emisja PFR1227 z dnia 10 grudnia 2020 r.: skierowana do Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EIB), 500 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 500 000 000 zł, oprocentowanych stawką 1,400% i terminie wykupu 10 grudnia 2027 r.;
- Emisja PFR0927 z dnia 14 grudnia 2020 r.: 2 000 sztuk obligacji o łącznej kwocie nominalnej 2 000 000 000 zł, oprocentowanych stawką 1,500% i terminie wykupu 30 września 2027 r.;
- Emisja PFR092027 z dnia 23 grudnia 2020 r.: 900 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 900 000 000 zł, oprocentowanych stawką 1,375% i terminie wykupu 30 września 2027 r.

Dodatkowo, po dniu bilansowym PFR wyemitował obligacje na łączną kwotę 8,5 mld zł, według poniższego:

- Emisja PFR0827 z dnia 15 stycznia 2021 r.: 5 250 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 5 250 000 000 zł, oprocentowanych stawką 1,375% i terminie wykupu 30 sierpnia 2027 r.;
- Emisja PFR0330B z dnia 3 lutego 2021 r.: 1 250 sztuk o łącznej wartości nominalnej 1 250 000 000 zł oprocentowanych stawką 2,000% i terminie wykupu 5 marca 2030 r.;
- Emisja PFR0228 z dnia 5 lutego 2021 r.: skierowana do Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EIB), 1 000 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 1 000 000 000 zł, oprocentowanych stawką 1,300% i terminie wykupu 5 luty 2028 r.;
- Emisja PFR0228B z dnia 12 lutego 2021 r.: skierowana do Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI), 1 000 sztuk obligacji o łącznej wartości nominalnej 1 000 000 000 zł, oprocentowanych stawką 1,375% i terminie wykupu 12 luty 2028 r.

Działalność inwestycyjna

Wybrane inwestycje bezpośrednio i funduszowe
PFR S.A. na koniec 2020 roku

 Bank Pekao

Wartość zaangażowania
PFR lub Funduszy:
4,1 mld zł

 DCT GDANSK
A Member of the PSA Group

Wartość zaangażowania
PFR lub Funduszy:
1,25 mld zł

Wartość zaangażowania
PFR lub Funduszy:
1 mld zł

Wartość zaangażowania
PFR lub Funduszy:
880 mln zł

 **POLSKIE
KOLEJE
LINOWE**

Wartość zaangażowania
PFR lub Funduszy:
220 mln zł

 FERRUM S.A.

Wartość zaangażowania
PFR lub Funduszy:
200 mln zł

Wartość zaangażowania
PFR lub Funduszy:
130 mln zł

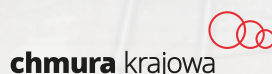
Polska Grupa Biogazowa

Wartość zaangażowania
PFR lub Funduszy:
130 mln zł

Trasa Łągiwnicka SA
w Krakowie

Wartość zaangażowania
PFR lub Funduszy:
110 mln zł

Wartość zaangażowania
PFR lub Funduszy:
60 mln zł

>10 mld zł

zainwestowanych w projekty o wartości ponad
28,2 mld zł od 2016 r., dla firm z obszarów: energetyki,
przemysłu, infrastruktury, biotechnologii

Fundusze zarządzane przez PFR S.A.

Nazwa	Opis	Docelowa wielkość	Okres trwania
FIIK (Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy FIZAN)	Fundusz działa na rzecz dużych spółek z sektorów strategicznych dla polskiej gospodarki	2 200 mln zł	25 lat
FIS (Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZAN)	Fundusz współfinansuje projekty tworzone przez JST (lub podległe im spółki), a także partnerów w projektach PPP	620 mln zł	25 lat
FIPP (Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZAN)	Fundusz inwestuje w spółki przemysłowe i usługowe, o znaczącej pozycji rynkowej w swojej branży i/lub wykazujące znaczny potencjał wzrostu	1 500 mln zł	15 lat
PFR Inwestycje FIZ	Fundusz finansuje w spółki o ugruntowanej pozycji z doświadczeniem w swojej branży przy wykorzystaniu instrumentów dłużnych, mieszanych oraz kapitałowych	4 750 mln zł	Czas nieokreślony

W ramach prowadzonej działalności inwestycyjnej PFR dokonuje dwóch rodzajów inwestycji:

- bezpośrednich, tj. realizowanych na bilans Spółki,
- funduszowych, tj. realizowanych za pośrednictwem funduszy inwestycyjnych, w których Spółka jest uczestnikiem. Spółka zarządza częścią portfela inwestycyjnego Funduszy (zgodnie z definicją poniżej), a w niektórych przypadkach zarządzanie częścią portfela inwestycyjnego innych funduszy, których Spółka jest uczestnikiem, zostało przekazane innym podmiotom z Grupy Kapitałowej PFR lub pozostawione PFR TFI.

W obszarze inwestycji funduszowych, PFR zarządza częścią portfela inwestycyjnego czterech funduszy inwestycyjnych zamkniętych aktywów niepublicznych (dalej „Fundusze”), tj. Funduszu Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy FIZAN („FIIK”), Funduszu Inwestycji Samorządowych FIZAN („FIS”), Funduszu Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZAN („FIPP”) i PFR Inwestycje FIZ oraz równocześnie, dokonuje inwestycji w te Fundusze, poprzez obejmowanie ich certyfikatów inwestycyjnych.

W 2020 r. nastąpiło zwiększenie wielkości docelowej funduszu PFR Inwestycje FIZ o 2,5 mld zł do łącznej kwoty 4,75 mld zł.

W przypadku funduszy FIIK, FIS i FIPP, PFR jest jednym z uczestników.

Każdy z Funduszy ma indywidualną strategię oraz jest oparty na najlepszych praktykach w zakresie procesu inwestycyjnego. Nad rynkowym charakterem finansowanych projektów czuwają niezależne komitety inwestycyjne, w których większość stanowią wywodzący się z sektora prywatnego członkowie niezależni o dużej renomie i doświadczeniu zawodowym. Fundusze oferują szeroką paletę instrumentów finansowych, poczynając od finansowania dłużnego, poprzez kapitał, aż do inwestycji typowych dla funduszy private equity.

1. INWESTYCJE KAPITAŁOWE I INFRASTRUKTURALNE

W 2020 roku obszar inwestycji PFR koncentrował się zarówno na monitoringu oraz budowie wartości spółek portfelowych, jak i pozyskiwaniu nowych, potencjalnych projektów inwestycyjnych.

W zakresie pierwszego należy wskazać przede wszystkim projekt dostarczenia długoterminowego finansowania dłużnego dla PESA

Bydgoszcz S.A. Dzięki niemu spółka z sukcesem przeprowadziła szereg inicjatyw restrukturyzacyjnych i optymalizacyjnych. Dostarczone finansowanie zapewniło firmie płynność, a zmiany operacyjne pozwoliły pierwszy raz od wielu lat osiągnąć zysk na poziomie EBITDA (zarówno na danych jednostkowych, jak i skonsolidowanych).

Realizacja szerokiego planu poprawy efektywności umożliwiła znaczne przyspieszenie procesów produkcyjnych. Dodatkowo, zwiększono tempo prac nad nowoczesnymi, konkurencyjnymi i innowacyjnymi pojazdami (w tym z napędem wodorowym). Przyczyny osiągnięte przez PESA Bydgoszcz S.A. w 2020 roku wyniosły blisko 2,1 mld zł na poziomie skonsolidowanym, co było drugim najwyższym wynikiem w historii firmy. W 2020 r. przygotowano także fundamenty nowej strategii oraz opracowano kolejne inicjatywy operacyjne, służące dalszej, długoterminowej poprawie wyników finansowych.

Intensywne działania portfelowe podjęto także w Polskich Kolejach Linowych S.A. Pomimo bezpośredniego wpływu pandemii COVID-19 na działalność firmy, w 2020 r. rozpoczęła ona realizację pierwszych trzech projektów inwestycyjnych:

- budowa kolei gondolowo-widokowej nad zaporą w Solinie,
- rozbudowa budynku restauracyjno-hotelowego przy dolnej stacji kolei krzesekowej na Palenicę w Szczawnicy,
- modernizacja budynku górnej stacji kolei torowej na Górę Parkową w Kryniczy-Zdroju.

Innym istotnym wydarzeniem 2020 r. było oddanie do eksploatacji bloku energetycznego o mocy 910 MW w elektrowni Jaworzno III. Po rozruchu, od stycznia 2021 r. jednostka weszła do rynku mocy i stanowi kluczowy element zapewniający stabilną pracę systemu elektroenergetycznego w Polsce. Jest to wspólna inwestycja PFR i Grupy Tauron.

W obszarze biogazu, rok 2020 upłynął na realizacji założeń umów inwestycyjnych podpisanych rok wcześniej. Ich łączna wartość wynosi 600 mln zł, z czego do końca 2020 zainwestowano ok. 140 mln zł. Fundusz posiada obecnie 11 instalacji biogazowych. Trwa budowa kolejnych.

Rodzina nowych pojazdów PESA Bydgoszcz S.A.

W minionym roku DCT Gdańsk S.A., największy terminal kontenerowy w Polsce (i jedyny głębokowodny terminal kontenerowy na Morzu Bałtyckim), kontynuował prace projektowe w zakresie rozbudowy o nowy terminal „T3” w trudnym otoczeniu rynkowym związanym z ograniczeniem wymiany międzynarodowej wskutek pandemii COVID-19.

Działania wobec Ferrum S.A. w 2020 roku skupione były na wsparciu spółki w obszarze restrukturyzacji finansowej. Najważniejszym wydarzeniem ubiegłego roku było zapewnienie finansowania obrotowego pozyskanego od akcjonariuszy i banków komercyjnych, co umożliwiło spółce pozyskanie kolejnych kontraktów.

W 2020 roku nastąpił dalszy rozwój Rail Capital Partners sp. z o.o. związany z odbiorami zamówionych w latach poprzednich lokomotyw (m.in. produkcji PESA Bydgoszcz S.A.), w tym lokomotyw

współfinansowanych z POiŚ. Obecnie Rail Capital Partners sp. z o.o. posiada 34 zamówione oraz odebrane lokomotywy.

W ubiegłym roku, wraz z postępem prac budowlanych, następowały dalsze uruchomienia pożyczki w ramach projektu budowy wewnętrznej obwodnicy Krakowa, tzw. Trasy Łagiewnickiej. Zakończenie budowy przewidywane jest na koniec 2021 r.

W odniesieniu do pozostałych spółek portfelowych, działania koncentrowały się na realizacji strategii, w szczególności na operacjonalizacji planów rozwoju i restrukturyzacji takich spółek jak: H. Cegielski-Poznań S.A., WB Electronics S.A., czy PGG S.A. oraz rozwoju dalszych, potencjalnych projektów inwestycyjnych, do realizacji w przyszłych okresach w sektorach takich jak m.in.: OZE, energetyka, transport, LNG, czy telekomunikacja nowej generacji.

Projekt kolejki linowej nad zaporą w Solinie w Bieszczadach

DCT Gdańsk S.A. – widok terminala głębokowodnego

2. INWESTYCJE SAMORZĄDOWE

W 2020 r. obszar inwestycji samorządowych PFR z jednej strony włączył się w działania związane z realizacją Tarczy finansowej dla dużych firm, a z drugiej rozwijał nowe kierunki inwestycyjne.

Dotychczas Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZAN zainwestował w 9 projektów o wartości ponad 380 mln zł w różnych miastach w Polsce. Portfel FIS mimo, że okazał się wyjątkowo odporny na kryzys wywołany pandemią COVID-19, wymaga stałego monitoringu i nadzoru.

W ubiegłym roku kontynuowano prace nad inwestycjami FIS w projekty budowy nowej infrastruktury realizowane w trybie partnerstwa publiczno-prywatnego. Ponadto, zgodnie ze strategią Funduszu miała miejsce zmiana oferty produktowej w kierunku zwiększenia marżowości poszczególnych inwestycji.

Wiedza ekspertów PFR w obszarze PPP zaowocowała umową z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej (MFIPR). Na jej podstawie PFR doradza JST i innym podmiotom publicznym w przygotowaniu i realizacji projektów infrastrukturalnych w oparciu o formułę PPP. W 2020 r. miało to miejsce w trzech projektach, a prace nad nimi są kontynuowane w 2021 r. W ten sposób wewnątrz PFR powstało centrum kompetencji PPP, którego celem jest popularyzacja tego typu projektów i zapewnienie przyszłego strumienia projektów – celów inwestycji dla FIS.

Priorytetem w obszarze inwestycji samorządowych było także poszukiwanie nowych, strategicznych kierunków działania o charakterze powtarzalnym, szczególnie w kontekście PFR Green Hub, w ramach którego zainicjowano dwa projekty horyzontalne:

- program „Ciepło z odpadów” we współpracy z Ministerstwem Klimatu, MFIPR oraz Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), którego celem jest opracowanie rozwiązań dotyczących inwestycji w utylizację odpadów;

- pilotażowy program poprawy efektywności energetycznej budynków mieszkalnych we współpracy z NFOŚiGW.

Obydwie inicjatywy są kontynuowane w 2021 roku. Ich wspólnym celem jest wypracowanie modelu realizacji powtarzalnych inwestycji w powyższych segmentach w oparciu o już zdobyte kompetencje i współpracę z komplementarnymi partnerami. W efekcie mają powstać programy o strategicznym znaczeniu dla gospodarki, zapewniające również trwałe dopływy inwestycji dla FIS.

3. GREEN HUB

Mając na celu aktywny udział PFR w transformacji energetycznej Polski, zespół programu PFR Green Hub (będący interdyscyplinarną grupą projektową wewnątrz GK PFR) wypracował w 2020 roku dedykowaną strategię wykonawczą Grupy dla tego obszaru wraz z planem jej wdrożenia. Zarząd PFR zatwierdził ją 12 stycznia 2021 r.

W ramach strategii określono główne obszary inwestycji Grupy Kapitałowej PFR, produkty oraz działania o charakterze wsparcia i rozwoju biznesu. Powołano także Biuro Transformacji Energetycznej („BTE”), odpowiedzialne za koordynację polityki finansowania zielonej transformacji, monitorowanie i uczestniczenie w procesach legislacyjnych, aktywne działanie w środowisku inwestorów OZE oraz poszukiwanie projektów inwestycyjnych będących w obszarze polityki inwestycyjnej Grupy Kapitałowej.

W konsekwencji wyodrębniono także dedykowane Biuro w Pionie Inwestycji, które będzie zajmowało się realizacją projektów energetycznych, w tym pozyskanych przez BTE.

Trzecim filarem przyjętych zmian i rozwiązań było powołanie PFR Ventures Green Hub Fund of Funds – de facto pierwszego w Polsce „zielonego” funduszu funduszy. Jego celem jest wspieranie projektów na etapie rozwoju (faza „growth”) i tym samym wzmacnianie polskich podmiotów działających w obszarze zdefiniowanym przez koncepcję Europejskiego Zielonego Ładu i Politykę Energetyczną Polski do 2040 r.

Pięć filarów strategii GK PFR w obszarze transformacji energetycznej Polski

Biuro Transformacji Energetycznej

- koordynowanie polityki finansowania transformacji energetycznej w GK PFR
- monitorowanie i uczestniczenie w procesach legislacyjnych
- aktywne działanie w środowisku inwestorów OZE
- poszukiwanie projektów inwestycyjnych będących w obszarze polityki inwestycyjnej GK PFR

Dedykowane Biuro w Pionie Inwestycji

- dedykowane biuro w ramach Pionu Inwestycji PFR S.A.
- realizowanie projektów inwestycyjnych z zakresu transformacji energetycznej, pozyskanych przez BTE
- poszukiwanie projektów inwestycyjnych będących w obszarze polityki inwestycyjnej GK PFR

Green Hub FoF

- pierwszy „zielony” fundusz funduszy w Polsce zarządzany przez PFR Ventures
- inwestowanie w projekty na etapie rozwoju (faza „growth”) i tym samym wzmacnianie polskich podmiotów działających w obszarze zdefiniowanych przez koncepcję Europejskiego Zielonego Ładu i Politykę Energetyczną Polski do 2040 r.

Inwestycje samorządowe

- aktywne wsparcie jednostek samorządu terytorialnego (JST) w ich przejściu do Zielonego Ładu
- łagodzenie skutków transformacji energetycznej w skali kraju
- poszukiwanie projektów inwestycyjnych będących w obszarze polityki inwestycyjnej GK PFR
- doradztwo samorządom w przeprowadzaniu inwestycji w obszarze zielonej transformacji

Zielony ekosystem innowacji

- prowadzenie działań z obszaru edukacji biznesowej dla młodych przedsiębiorców technologicznych i samorządów działających w obszarze transformacji energetycznej
- przygotowywanie start-upów do udziału w rundach inwestycyjnych na rynku VC, w tym do nawiązania współpracy z PFR Ventures

Założeniem czwartego filaru jest stawianie większego nacisku na projekty związane z zieloną transformacją w obszarze inwestycji samorządowych. Celem na 2021 r. jest aktywniejsze wsparcie jednostek samorządu terytorialnego (JST) w ich przejściu do Zielonego Ładu i tym samym łagodzenie skutków tej transformacji oraz tworzenie nowych okazji inwestycyjnych.

Piątym filarem w ramach projektu PFR Green Hub jest działalność edukacyjna i rozwój ekosystemu innowacji w obszarze zielonych rozwiązań technologicznych. Odbiorcami warsztatów prowadzonych przez specjalistów z PFR w tym obszarze będą początkujący przedsiębiorcy oraz samorządy.

W rozwijane przez nich projekty potencjalnie będą mogły zainwestować fundusze PFR Ventures lub Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZAN.

Wymienione prace nad „zielonym” kierunkiem w strategii PFR zostały zrealizowane pomimo ogromnego zaangażowania zespołu PFR Green Hub w Tarczę finansową PFR, co pozostawiało niewielki margines czasu i zasobów na projekty wybiegające poza bieżącą walkę ze skutkami pandemii COVID-19.

W 2020 r. PFR zrealizował w ramach „zielonej strategii” 11 inwestycji w jednostki biogazowe na łączną kwotę 130 mln zł oraz rozpoczęł realizację kolejnych w sektorze biogazu i gospodarki odpadami.

Strategia transformacji energetycznej określiła główne grupy docelowe dla działań inwestycyjnych. Oferta skierowana jest do:

1. polskich deweloperów projektów OZE – mających możliwości i przejawiających gotowość do rozwoju w roli inwestorów;
2. spółek Skarbu Państwa – w celu optymalizacji inwestycji pod kątem szybkości, kosztów, jakości realizacji;
3. integratorów rynku w obszarze OZE – chcących zwiększyć skalę działania, liczbę i wielkość powtarzalnych projektów;
4. polskich producentów – sprzętu, oprogramowania i usługodawców, aby zwiększając skalę działalności maksymalizowali polski komponent transformacji energetycznej;
5. start-upów – które dostarczają innowacji i nowych rozwiązań technologicznych;
6. JST – chcących m.in. zwiększyć efektywność energetyczną swoich obiektów, efektywność w ciepłownictwie i polityce odpadowej.

4. INWESTYCJE W FORMIE FUNDUSZU FUNDUSZY (FOF)

INWESTYCJE W INNOWACJE

PFR Ventures jest ramieniem inwestycyjnym PFR dedykowanym alternatywnym inwestycjom venture capital (VC) i private equity (PE). Spółka zarządza funduszami funduszy, które do tej pory zapewniły środki dla 52 funduszy VC i 7 PE.

BLISKO 150 NOWYCH INWESTYCJI VC

Od 2018 roku, PFR Ventures zasilili kapitałem 34 nowe fundusze VC, które do tej pory zainwestowały ponad 700 mln zł w 142 firmy i zatrudniają blisko 200 osób z doświadczeniem inwestycyjnym przeszukujących polski rynek pod kątem najbardziej innowacyjnych projektów.

Najwięcej kapitału trafiło do firm, które pracują nad rozwiązaniami dla korporacji (tzw. enterprise software). Popularne są też projekty z obszaru finansów i marketingu.

PRZYKŁADOWE INWESTYCJE

AUTENTI®

Bezpieczny, cyfrowy podpis certyfikowany przez UOKiK. Autenti wykorzystują i finansują Alior Bank, BNP Paribas oraz PKO Bank Polski.

Vue Storefront

Nowoczesna platforma e-commerce o bardzo wysokiej wydajności. Z narzędzia korzysta m.in. przywracana do życia i popularna w Polsce marka „Kubota”.

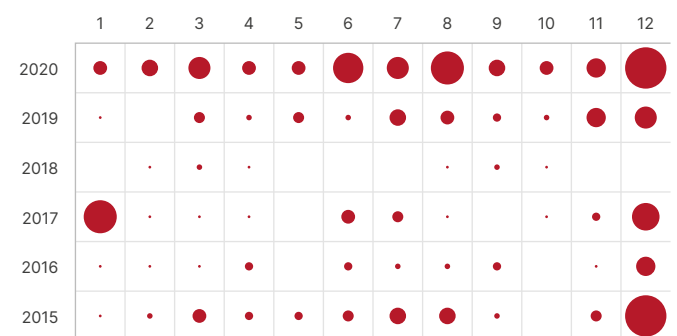
symmetrical

Narzędzie oferujące m.in. „pensję na życzenie” oraz pożyczki pracownicze 0%. Z usług Symmetrical mogą korzystać m.in. kierowcy i Taxi.

KONIEC LUKI

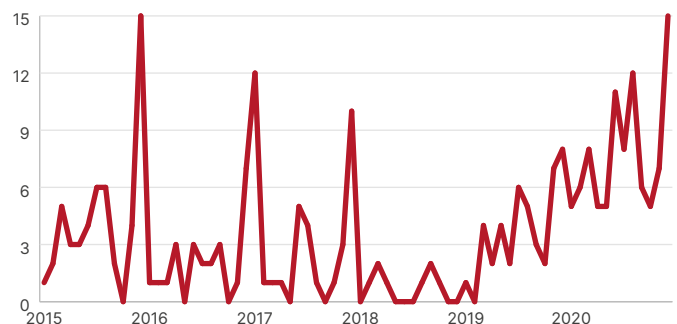
Dostępność środków PFR Ventures znacznie poprawiła stabilność finansowania start-upów w Polsce, znacznie zmniejszając lukę finansową na rynku VC.

Liczba transakcji w podziale na roczniki i miesiące

Źródło: Analiza PFR Ventures

Liczba transakcji na osi czasu

Źródło: Analiza PFR Ventures

Aktywnie
inwestujące
Fundusze PE:

7 funduszy PE

27 sfinansowanych
spółek

2,3 z 6,8 mld zł

zainwestowane w spółki

Aktywnie inwestujące
Fundusze VC:

34 fundusze VC

142 sfinansowane
spółki

0,7 z 2,8 mld zł

zainwestowane w spółki
z kapitału ogółem

Fundusze VC
na etapie exitów:

18 funduszy VC

212 sfinansowanych
spółek

0,6 mld zł

zainwestowane w spółki

5. INWESTYCJE MIESZKANIOWE

PFR Nieruchomości, działając na zlecenie PFR TFI, oferuje w ramach dwóch funduszy, tj. Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN i Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN, blisko 3 tys. mieszkań na wynajem. Spółka jest pionierem rynku najmu instytucjonalnego w Polsce i pozostaje jego liderem. Zarządza portfelami inwestycyjnymi funduszy pozwalającymi na budowę prawie 15 tys. mieszkań. W 2020 roku w trakcie budowy znajdowało się kolejnych 2,5 tys. mieszkań.

FUNDUSZ SEKTORA MIESZKAŃ NA WYNAJEM FIZ AN

Duże zainteresowanie długoterminowym najmem jest widoczne w inwestycjach FSMnW, który oferuje wyposażone mieszkania o wysokim standardzie w: Warszawie, Krakowie, Łodzi, Wrocławiu, Gdańsku, Katowicach i Poznaniu. W grudniu 2020 r. mimo spowodowanego pandemią kryzysu na rynku najmu, tylko 166 spośród 1969 lokali nie miało najemcy. Było to równoznaczne z wynajęciem 92% łącznej liczby mieszkań.

O atrakcyjności oferty Funduszu świadczy ogromna popularność poznańskiej nieruchomości przy ul. Bóżniczej. W pierwszym kwartale 2020 r. Fundusz zaoferował tam na wynajem 149 mieszkań. Lokalizacja w centrum miasta, szeroki wybór metraży, mieszkania wykończone w wysokim standardzie i bezpieczna umowa najmu, sprawiły, że po sześciu miesiącach, poziom wynajęcia przekroczył 60%, a na koniec 2020 r. osiągnął 99%.

FUNDUSZ SEKTORA MIESZKAŃ DLA ROZWOJU FIZ AN

Niepewność wynikająca z pandemii COVID-19 znacząco podniosła zainteresowanie inwestycjami FSMdR, który finansuje budowę w ramach rynkowej części rządowego programu mieszkaniowego. Nowe, dostępne cenowo lokale są ofertą dla osób o zbyt wysokich dochodach na mieszkanie gminne, ale jednocześnie zbyt niskich na zakup lub wynajem. Zgodnie z danymi Fundacji „Habitat for Humanity” w tej grupie znajduje się 40% Polaków. Jednak, nie tylko grupa docelowa, ale także atrakcyjne lokalizacje inwestycji mieszkaniowych, wyróżniają ofertę FSMdR na tle rynku.

O potrzebie wypełnienia luki na rodzimym rynku mieszkaniowym świadczy poziom wynajęcia mieszkań wybudowanych ze środków FSMdR. W grudniu 2020 r. sięgał on niemal 100% – zaledwie 2 z 994 oferowanych lokali do wynajęcia pozostawały dostępne.

Ważnym uzupełnieniem oferty Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju są dopłaty do czynszu w ramach programu „Mieszkanie na Start”, który został uruchomiony 1 stycznia 2019 r. Dopłaty, które finansuje Bank Gospodarstwa Krajowego, są przyznawane na 15 lat najemcom nowych mieszkań budowanych we współpracy inwestora z gminą. Takie wsparcie jest możliwe dzięki współpracy PFR Nieruchomości z lokalnymi samorządami przy naborze najemców nowopowstających inwestycji. Pierwszymi korzystającymi z dopłat byli lokatorzy mieszkań wybudowanych w Białej Podlaskiej.

W 2020 r. roku wszystkie inwestycje FSMdR zostały objęte programem „Mieszkanie na Start”, a kwota comiesięcznych dopłat do czynszów wyniosła niemal 95 tysięcy złotych. Otrzymało je przeszło 60% najemców, czyli 338 rodzin.

WYKORZYSTANIE PREFABRYKACJI I TECHNOLOGII BUILDING INFORMATION MODELING

W październiku 2020 roku ruszyła pierwsza inwestycja FSMdR realizowana w technologii nowoczesnej prefabrykacji. To 15 000 m² powierzchni użytkowej mieszkań przy ul. Okólnej w Toruniu. Osiem budynków, które pomieszczą 320 lokali, powstanie w 20 miesięcy łącznie z wykończeniem wnętrz. Bloki są montowane ze ścian trójwarstwowych, które z elewacją, izolacją i stolarką powstają w fabrycznych halach i gotowe przyjeżdżają na plac budowy, na którym montują je małe, wyspecjalizowane ekipy montażowe. O tempie realizacji świadczy fakt, że w ciągu niespełna 40 dni roboczych od rozpoczęcia prac na placu budowy stały już dwa czterokondygnacyjne budynki.

W 2020 roku ruszyło także projektowanie ponad tysiąca mieszkań w technologii Building Information Modeling („BIM”). Obejmuje ona planowanie, projektowanie, zarządzanie i prowadzenie budowy za pomocą kompleksowego i ustandaryzowanego środowiska informatycznego. Narzędzie jest olbrzymią bazą danych, która gromadzi wszystkie informacje o projekcie, budowie, jak i eksploatacji budynku, co znacząco ułatwia zarządzania budową, jaki i najmem. Technologia pomaga w koordynowaniu współpracy pomiędzy inwestorem, projektantami i wykonawcą, a na późniejszych etapach zarządcą budynku. Daje również możliwość opracowania symulacji różnych wersji projektu w celu wybrania optymalnego i najbardziej oszczędnego rozwiązania.

Stan komercjalizacji na koniec 2020 r.

FUNDUSZ SEKTORA MIESZKAŃ DLA ROZWOJU

99%

wynajętych mieszkań

FUNDUSZ SEKTORA MIESZKAŃ NA WYNAJEM

92%

wynajętych mieszkań

Osiedle Warszawa Ratuszowa, projektowane z pomocą technologii BIM

W projektach Warszawa Ratuszowa i Wrocław Zatorska dzięki dostępowi do aktualnego modelu 3D, eksperci PFR Nieruchomości na bieżąco nadzorują proces projektowy i monitorują jego postępy. Zmiany wprowadzane w projekcie są nanoszone bezpośrednio w modelu i automatycznie odzwierciedlane w dokumentacji projektowej i bazach danych. Docelowo model BIM będzie wykorzystywany do zarządzania wszystkimi inwestycjami spółki.

6. FINANSOWANIE DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

W 2020 r. działalność inwestycyjna realizowana przez PFR była finansowana ze środków własnych i kredytu w rachunku bieżącym w banku PKO BP. Na dzień 1 stycznia 2020 r. Spółka wykorzystywała kredyt w kwocie 790 mln zł, który został spłacony w całości w marcu 2020 roku i w następnych miesiącach Spółka finansowała działalność inwestycyjną ze środków własnych.

W styczniu 2020 r. Spółka korzystała z kredytu w rachunku bieżącym udzielonym przez bank PKO BP S.A., zgodnie z kolejnym aneksem zwiększającym limit kredytu do kwoty 1 140 mln zł, podpisanym w dniu 12 listopada 2019 r., do umowy kredytowej podpisanej 17 kwietnia 2019 r.

W ramach umowy zawartej 23 marca 2020 r. pomiędzy Skarbem Państwa a PFR, w wyniku objęcia akcji serii E w dniu 24 marca 2020 r. Spółka otrzymała wkład niepieniężny w postaci zerokuponowych obligacji o skróconej nazwie OF0722 i łącznej wartości nominalnej 2 600 000 tys. zł, których wartość według wyceny dokonanej przez Deloitte Advisory sp. z o. o. sp. k. wynosiła 2 499 926 tys. zł. 26 marca 2020 r. Spółka dokonała sprzedaży pierwszej części obligacji w ilości 1 230 tys. sztuk w cenie 976,5 zł za sztukę, realizując przy tym zysk 18 437,7 tys. zł względem wyceny dokonanej przez

Deloitte w kwocie 1 182 657,3 tys. zł. Uzyskane środki zostały przeznaczone na spłatę kredytu w rachunku bieżącym w PKO BP w kwocie 971 738,5 tys. zł. W dniu 1 kwietnia 2020 r. Spółka dokonała sprzedaży drugiej części obligacji w ilości 410 tys. sztuk w cenie 976,6 zł za sztukę, realizując przy tym zysk 6 186,9 tys. zł względem wyceny dokonanej przez Deloitte w kwocie 394 219,1 tys. zł. 6 kwietnia 2020 roku Spółka dokonała sprzedaży trzeciej części obligacji w ilości 480 tys. sztuk w cenie 976,5 zł za sztukę, realizując przy tym zysk 7 195,2 tys. zł względem wyceny dokonanej przez Deloitte w kwocie 461 524,8 tys. zł. 8 kwietnia 2020 roku Spółka dokonała sprzedaży ostatniej części obligacji w ilości 480 tys. sztuk w cenie 976,9 zł za sztukę, realizując przy tym zysk 7 387,2 tys. zł względem wyceny dokonanej przez Deloitte w kwocie 461 524,8 tys. zł. Łączny zysk zrealizowany na sprzedaży obligacji wyniósł 39,2 mln zł, który Spółka przeznaczyła na finansowanie bieżącej działalności inwestycyjnej, zgodnie z celami statutowymi. Przeznaczenie przez Spółkę środków pochodzących z dokapitalizowania na spłatę kredytu, było zgodnie z celami wskazanymi w art. 21 ust. 1 Ustawy, w tym m.in. na spłatę zaciągniętego uprzednio finansowania wykorzystanego na cele określone w art. 21 ust. 1 Ustawy.

Po spłacie kredytu w rachunku bieżącym w marcu 2020 r., Spółka obniżyła limit kredytu w rachunku bieżącym o kwotę 1 110 mln zł, tj. z kwoty 1 140 mln zł, do kwoty 30 mln zł.

Do końca grudnia 2020 roku Spółka utrzymywała wolne środki w formie depozytów bankowych w łącznej kwocie 363,5 mln zł, z czego kwota 315,4 mln zł pochodziła z dokapitalizowania, z przeznaczeniem na cele inwestycyjne, a kwota 48,1 mln zł była przeznaczona na finansowanie działalności bieżącej. Środki te stanowiły podstawowe źródło finansowania działalności PFR.

Realizacja programu Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK)

PPK jest dobrowolnym, prywatnym systemem długoterminowego oszczędzania wchodzącym w skład tzw. III filaru systemu emerytalnego. Jest on tworzony wspólnie przez pracownika, pracodawcę oraz państwo. PPK System został utworzony ustawą z 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych, która weszła w życie 1 stycznia 2019 roku. Za wdrożenie oraz ewidencjonowanie całego programu odpowiedzialny jest PFR oraz powołana w drodze art. 77 ustawy o PPK spółka zależna PFR Portal PPK. Nadzór nad systemem sprawuje Komisja Nadzoru Finansowego.

1. ZASADY I GENEZA PROGRAMU

Pracodawca, w porozumieniu z działającą u niego zakładową organizacją związkową (a w razie jej braku – z reprezentacją osób zatrudnionych), wybiera instytucję finansową, która otwiera prywatne rachunki PPK dla pracowników. Pracodawca tworzy Pracownicze Plany Kapitałowe, zawierając z instytucją finansową umowę o zarządzanie, a następnie – w imieniu i na rzecz pracowników – umowę o prowadzenie PPK. Zawarcie umowy o prowadzenie PPK dla pracownika powoduje, że staje się on uczestnikiem programu.

Prowadzenie Pracowniczych Planów Kapitałowych oferuje 19 rynkowych podmiotów zarządzających, które – aby mogły zarządzać oszczędnościami uczestników – muszą stale spełniać wymagania ustawowe. Oficjalna lista instytucji oferujących zarządzanie PPK, wraz z ich ofertą, dostępna jest na portalu mojeppk.pl. Środki gromadzone w PPK lokowane są w specjalne fundusze, które dostosowują politykę inwestycyjną do wieku uczestnika (tzw. fundusze zdefiniowanej daty). Koszty zarządzania oszczędnościami zgromadzonymi w PPK są niższe niż w przypadku innych produktów inwestycyjnych.

Rachunki Pracowniczych Planów Kapitałowych są zasilane wpłatami finansowanymi przez pracownika i pracodawcę oraz dopłatami od państwa (wpłata powitalna i dopłaty roczne). Wpłaty pracownika i pracodawcy są naliczane procentowo od wysokości wynagrodzenia, natomiast państwo przekazuje na rachunek PPK ustalone w ustawie kwoty, niezależne od dochodów pracownika. Pracodawca i pracownik finansują wpłaty podstawowe oraz – jeśli tak zdecydują – wpłaty dodatkowe. Wysokość każdej z tych wpłat stanowi odpowiedni procent wynagrodzenia pracownika.

Najważniejsze atuty programu:

- uczestnictwo w Pracowniczych Planach Kapitałowych jest dobrowolne – pracownik w każdej chwili może zrezygnować z oszczędzania w PPK i do niego powrócić;
- PPK jest wyjątkowo korzystnym rozwiązaniem dla pracownika – na jego prywatne oszczędności składa się również pracodawca i państwo;
- PPK zapewnia systematyczność i wygodę oszczędzania – wpłaty do programu oblicza, pobiera i odprowadza pracodawca;

Wpłaty finansowane przez pracodawcę

Pracodawca jest zobowiązany do finansowania wpłat podstawowych do PPK w wysokości 1,5% wynagrodzenia pracownika. Może także zdecydować o finansowaniu wpłaty dodatkowej w wysokości do 2,5% wynagrodzenia.

Wpłaty finansowane przez pracodawcę nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

Wpłaty finansowane przez pracownika

Pracownik co miesiąc przeznaczają na PPK 2% swojego wynagrodzenia. Może także zadeklarować finansowanie wpłaty dodatkowej – w wysokości do 2% wynagrodzenia.

Wpłata powitalna

Wpłatę powitalną w wysokości 250 zł otrzymują pracownicy, którzy przez co najmniej 3 pełne miesiące kalendarzowe są uczestnikami PPK i za te miesiące dokonano wpłat do PPK. Wpłatę powitalną uczestnik PPK może otrzymać tylko raz.

Dopłata roczna

Dopłatę roczną w wysokości 240 zł otrzymują uczestnicy PPK, którzy zgromadzili na swoim rachunku wpłaty wynoszące w danym roku co najmniej 3,5% 6-krotności minimalnego wynagrodzenia. Uczestnicy, którzy obniżą swoją wpłatę podstawową, muszą zgromadzić co najmniej 25% powyższej kwoty. Należy przy tym pamiętać, że kwota wpłat do PPK warunkująca uprawnienie do dopłaty rocznej nie ulega zmniejszeniu w związku z tym, że uczestnik PPK rozpoczął oszczędzanie w trakcie roku. Uczestnik może otrzymać tylko jedną dopłatę roczną za dany rok.

- z pieniędzy zgromadzonych w PPK pracownik może skorzystać w każdej chwili – pomimo docelowego przeznaczenia tych środków na wypłatę po 60. roku życia, uczestnik może dokonać zwrotu środków bez konieczności podania przyczyny;
- pracownik może także wypłacić środki w tzw. szczególnych sytuacjach życiowych (np. choroba, kredyt hipoteczny),
- pracownik, który w danym miesiącu uzyskuje wynagrodzenie nie przekraczające 1,2-krotności minimalnego wynagrodzenia, ma możliwość obniżenia wpłaty podstawowej, do 0,5% wynagrodzenia.

PPK zostały opracowane, aby zwiększyć bezpieczeństwo finansowe Polaków, wpłynąć na rozwój gospodarki, przedsiębiorstw oraz miejsc pracy, a także pomnażać prywatne oszczędności pracowników.

2. PODSUMOWANIE POSTĘPÓW I PRAC NAD PROGRAMEM W 2020 ROKU

Do końca 2020 r. spółka PFR Portal PPK przeprowadziła blisko 4,4 tys. szkoleń (w tym 1,9 tys. w formie online) dla ponad 190 tys. uczestników programu, reprezentujących ponad 10,5 tys. pracodawców. Portal mojeppk.pl miał 11,5 milionów odsłon, 2,7 mln unikalnych użytkowników i odnotowano 1,35 mln odsłon kalkulatorów.

Zespół dedykowanych specjalistów udzielił ponad 4 tys. odpowiedzi na zapytania oraz pisma z rynku, opracował ok. 400 publikacji, w tym: artykułów, broszur, poradników PPK oraz ponad 300 materiałów merytorycznych o PPK i prawie 300 zagadnień prawnych PPK we współpracy z Ministerstwem Finansów oraz Komisją Nadzoru Finansowego. W ramach działań informacyjno-komunikacyjnych przygotowano i wyemitowano 118 publikacji zwiększających wiedzę o PPK oraz informujących o działalności edukacyjnej PFR Portal PPK.

W 2020 r. zrealizowano także kampanię reklamową skierowaną do pracowników z II i III etapu wdrożenia PPK pod hasłem „PPK –

Ja zostaję!”, uwzględniającą: wybór koncepcji wraz z kreacją, przygotowanie reklamy do emisji w telewizji ogólnopolskiej, realizację spotów do uruchomienia kampanii radiowej, kampanię prasową wraz z grafikami, kampanię online wraz z publikacjami w mediach społecznościowych, działania wizerunkowe i edukacyjne, w tym nagrania krótkich filmów „PPK Express” dot. tematyki PPK.

Wyniki kampanii emitowanej we współpracy z PFR i Ministerstwem Finansów w terminie październik – listopad 2020 r.:

- całkowity zasięg 1+ w TV: 85% – 13,6 mln widzów
- całkowity zasięg 3+ w TV: 65% – 10 mln widzów
- całkowity zasięg 1+ w internecie – ok. 3,5 mln widzów
- GRP – oglądalność brutto: 2354
- liczba spotów w TV: 13 771
- ponad 58 000 wyświetleń podstrony PPK Express.

3. ROZWÓJ I STABILIZACJA SYSTEMU INFORMATYCZNEGO EPPK

Pomimo olbrzymiego wysiłku włożonego w budowę Tarczy finansowej dla MŚP oraz rozpoczęcie pod koniec 2020 r. prac nad uruchomieniem Tarczy finansowej dla MŚP 2.0, PFR prowadził w ubiegłym roku równoległe prace wdrożeniowe Ewidencji PPK. Ukończono i odebrano rezultaty prac etapów III, IV, V, co spowodowało całkowite zakończenie prac wdrożeniowych.

Wiązało się to z dużym zaangażowaniem dedykowanego zespołu specjalistów w ramach PFR w proces akredytacji na etapie testów użytkownika (tzw. UAT). Aktualnie trwają również prace nad wdrożeniem i rozwojem Hurtowni Danych, która jest systemem analitycznym opartym na danych zgromadzonych w bazie produkcyjnej ePPK. Hurtownia Danych jest istotnym elementem wdrożenia PPK, ponieważ będzie podstawą do stworzenia kompleksowego systemu raportowego, zarówno dla PFR, jak również dla instytucji zewnętrznych, do których PFR na mocy przepisów Ustawy o PPK jest zobowiązany raportować, tj.: Komisji Nadzoru Finansowego, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii, Państwowej Inspekcji Pracy oraz Narodowego Banku Polskiego.

Pracownicze Plany Kapitałowe w liczbach

230 mln zł

zysk funduszy PPK od początku ich istnienia

2,72 mld zł

wartość aktywów zgromadzonych w PPK

25,8 tys. firm

prowadzi PPK lub PPE

Ponad 2 mln osób

aktywnie oszczędza na cele emerytalne w III filarze

Działalność prorozwojowa

Nieustanny rozwój jest jednym ze znaków rozpoznawczych współczesnej ekonomii i życia społecznego. Jeszcze nigdy światowa gospodarka nie rozwijała się tak szybko – powstają nowe technologie i wykorzystujące je całe nowe branże. Polska gospodarka w tym badawczo-rozwojowym wyścigu ma wiele do nadrobienia.

Ze względu na zaległości wynikające ze skomplikowanej przeszłości, niedobory kapitałowe i szwankującą współpracę pomiędzy uczelniami a biznesem, jednym z filarów działalności GK PFR jest wsparcie rozwoju polskiej gospodarki oraz budowa nowoczesnego zaplecza dla rozwoju jej cyfryzacji.

1. ROZWÓJ INNOWACYJNOŚCI I KAPITAŁU LUDZKIEGO W POLSCE

1.1. ROZWÓJ KOMPETENCJI OBECNYCH I PRZYSZŁYCH INNOWATORÓW

PFR wspiera nowe pokolenie polskich przedsiębiorców technologicznych, umożliwiając im profesjonalne przygotowanie innowacyjnego produktu lub usługi do finansowania we współpracy z PFR Ventures. W programach skierowanych do innowatorów Spółka stawia szczególny nacisk na edukację, szerzenie praktycznej wiedzy biznesowej i wsparcie w rozwoju projektów oraz dostęp do ekspertów i sieciowanie.

Wybuch pandemii COVID-19 zmusił Spółkę do przeniesienia projektów realizowanych dotychczas stacjonarnie do formy zdalnej. Już wiosną 2020 r. odbyły się pierwsze akcje w tym trybie. Był to zapoczątkowany w listopadzie 2018 r. program „Projektanci Innowacji PFR”, który jest serią warsztatów z metodologii „Design Thinking”, organizowaną wspólnie z firmą Google. W tym samym czasie we współpracy z firmą EY przygotowano pierwszy kurs on-line z tworzenia modelu biznesowego w metodologii „Lean Canvas”. Szybko zdobył on dużą popularność w Internecie. Wielu z absolwentów tego trzygodzinnego kursu dzieliło się uzyskanymi certyfikatami w serwisie LinkedIn.

Dodatkowo zamknięcie gospodarki na wiosnę 2020 r. zmusiło wiele firm do przejścia w świat wirtualny. Wiele z nich nie było do tego przygotowanych. Odpowiedzią na te potrzeby był m.in. cykl edukacyjnych webinarów pod nazwą „Cyfrowa Firma”. Celem realizowanego wspólnie z fundacją Digital Poland projektu było przeprowadzenie mikro i małych przedsiębiorstw przez zagadnienia związane z ucyfrowieniem różnych obszarów działalności: od organizacji pracy zdalnej i księgowości po marketing i uruchomienie sprzedaży w Internecie.

Kontynuacją wsparcia cyfryzacji tradycyjnych przedsiębiorstw był uruchomiony w listopadzie 2020 r. program „Firmy Jutra”, który realizowany jest przez firmę Google w partnerstwie z PFR i Operatorem Chmury Krajowej. Składa się on ze szkoleń z obszaru modelu biznesowego, sprzedaży i marketingu w internecie oraz wykorzystania chmury obliczeniowej. Dzięki programowi, przedsiębiorcy uzależnieni dotąd od stacjonarnej sprzedaży i świadczenia usług, mogą z łatwością otworzyć się na internetowe kanały dystrybucji. Celem organizatorów jest osiągnięcie do końca 2021 roku 15 000 firm uczestniczących w szkoleniu.

Pierwsze dni obostrzeń pandemicznych pokazały, że technologia mocno pomaga w walce ze skutkami pandemii. Wdrożenie w PFR zautomatyzowanego mechanizmu dystrybucji środków z Tarczy finansowej dla MŚP udowodniło to najlepiej. Dlatego Spółka postanowiła uruchomić projekt „Aplikacje Jutra PFR”, zachęcający innowatorów do przygotowywania kolejnych rozwiązań technologicznych służących walce z pandemią COVID-19.

TECHNOLOGIE W WALCE Z KRYZYSEM

#AplikacjeJutraPFR

Weź udział w konkursie! Zaprojektuj aplikację, która pomoże walczyć ze skutkami kryzysu w jednym z trzech wyzwań:

Zdrowie

Praca i przedsiębiorczość

Społeczeństwo

Do wygrania!

3 x 250 000 zł 3 x 100 000 zł

na sfinansowanie prototypu aplikacji (MVP)

Zgłoś się na pfrsa.pl/aplikacjejutra

PFR
Polski Fundusz Rozwoju

Aplikacje Jutra PFR – grafika promocyjna na Facebooku

PFR Innowacje

Podsumowanie 2020 roku w liczbach

220 tys.
odwiedzających
portal startup.pfr.pl

1 mln zł
łączna pula
nagród w konkursie
Aplikacje Jutra PFR

10 tys.
osób skorzystało
z programów
edukacyjnych PFR

2700
uczestników warsztatów
Projektanci Innowacji PFR

Szkoła Pionierów PFR

Program został skierowany do firm i zespołów start-upowych, które wdrażały produkty i usługi walczące ze skutkami kryzysu w trzech obszarach: zdrowie, praca i przedsiębiorczość oraz społeczeństwo. Dodatkowym celem inicjatywy było promowanie polskiej myśli technologicznej i zwiększenie konkurencyjności rodzimych rozwiązań. 8 grudnia 2020 r. ogłoszono zwycięzców w każdej z trzech kategorii. Każdy z nich otrzymał po 250 000 zł na przygotowanie prototypu aplikacji (tzw. MVP), a wyróżnione zespoły otrzymały po 100 000 zł na ten sam cel.

Rozwijając ofertę on-line, dla wszystkich przedsiębiorców poszukujących inspiracji w okresie pandemii, PFR przygotował również cykl dedykowanych materiałów wideo i podcastów. Publikowane na platformie YouTube „**Rozmowy o przyszłości**” są serią wywiadów prowadzonych z autorytetami i ekspertami wybranych obszarów, takich jak: FinTech, druk 3D, branża spożywcza czy edukacja. Ponadto, na platformie Spotify dostępne są podcasty pod nazwą „**Vademecum Innowatora**”, których celem jest edukacja przedsiębiorców na temat wielu obszarów prowadzenia biznesu, np. poszukiwania finansowania. Poza tym na uruchomionym w 2017 r. portalu startup.pfr.pl stale ukazywały się materiały edukacyjne w formie artykułów czy e-booków rozkładających „na czynniki pierwsze” ważne zagadnienia przedsiębiorczości.

W 2020 roku Polski Fundusz Rozwoju kontynuował realizację projektów nakierowanych na budowanie tzw. pipeline inwestycyjnego

dla funduszy PFR Ventures. Realizowany wspólnie z firmą Allegro flagowy program edukacyjny „**Szkoła Pionierów PFR**” rozpoczął się we wrześniu 2020 r. po raz trzeci – tym razem w formie hybrydowej. Jego kolejnym etapem była prezentacja na początku 2021 roku wypracowanych projektów przez 12 zespołów założonych podczas wrześniowych warsztatów.

Trzecia edycja programu „**Projektanci Innowacji PFR**” została uruchomiona w listopadzie 2020 r. w nowej odsłonie – z ofertą warsztatów z empatii i prototypowania. Ponadto w drugiej połowie roku ukazał się kolejny kurs on-line, tym razem dotyczący pozyskiwania finansowania dla firmy, przede wszystkim ze środków funduszy VC.

W lipcu 2020 r. PFR wraz PFR Ventures, firmą Dealroom.co oraz lokalnymi partnerami przygotował i opublikował kompleksowy raport o rynku venture capital (VC) w regionie Europy Środkowo-Wschodniej pod tytułem „**Polish and CEE Tech Ecosystem Outlook**”¹, który został dostrzeżony także w międzynarodowych mediach (m.in. New York Times, Reuters i Tech Crunch). Baza polskiego ekosystemu innowacji na platformie Dealroom.co jest już ważnym źródłem wiedzy o polskich startupach i funduszach VC, również dla inwestorów z zagranicy. Przedstawiciele PFR regularnie zachęcają wszystkich innowatorów do dodawania do portalu opisu swoich firm i aktualizowania informacji o nich.

1 Raport dostępny pod linkiem: <https://dealroom.co/reports/the-polish-and-cee-tech-ecosystem-outlook>

Antykryzysowa Platforma Rozwiązań Technologicznych dla Samorządów w liczbach

70 wdrożeń

569 uczestników

140 samorządów

15 webinarów

2 miesiące

1.2. ROZWÓJ KOMPETENCJI PRZEDSTAWICIELI JST

W obszarze współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego (JST) PFR zbudował „**Antykryzysową Platformę Rozwiązań Technologicznych**” – platformę łączącą potrzeby samorządów z produktami firm technologicznych. JST mogą znaleźć tam partnera, który wesprze je w rozwiązaniu najbardziej palących problemów w realizacji zadań własnych w obliczu epidemii COVID-19.

We wrześniu 2020 r. w ramach programu „**PFR dla Miast**” uruchomiono w trybie hybrydowym „**Akademii Miast Przyszłości**”. Podczas warsztatów prowadzonych w trybie stacjonarnym i zdalnym, reprezentanci miast zostali przeszkoleni m.in. z zakresu: zielonych technologii, mobilności oraz innowacji. W efekcie, 60 reprezentantów z 30 średniej wielkości miast w Polsce przez trzy miesiące pracowało wraz z ekspertami nad stworzeniem innowacyjnych projektów, które miały poprawić jakość życia mieszkańców. Zwieńczeniem programu były prezentacje wypracowanych pomysłów rozwiązań przed jury. Wśród wyróżnionych pomysłów znalazły się następujące projekty:

- karbonizacja odpadów, z których powstanie biowęgla w Rydułtowach;
- pakiet usług cyfrowych dla mieszkańców, które pozwolą na szybkie załatwienie codziennych spraw administracyjnych on-line w Zamościu;
- poprawa efektywności energetycznej w obiektach użyteczności publicznej w Iławie.

Najciekawsze projekty zostały przekazane także do analizy przez zespoły inwestycyjne PFR.

Samorządy z całej Polski otrzymały także możliwość zgłoszenia najpilniejszych wyzwań, przed którymi stoją, do „**Hackathonu dla Miast**”. To wydarzenie organizował PFR w ramach GovTech Festival. W wydarzeniu wzięło udział prawie 200 programistów z całej Polski, a sam hackathon trwał 48 godzin. Jury wyłoniło cztery zwycięskie rozwiązania, które dotyczyły m.in. walki ze smogiem, bezpiecznej

PFR dla Miast

Wyróżnienia w programie Akademia Miast Przyszłości PFR

Rydułtowy

Zamość

Iława

segregacji odpadów i usprawnień z zakresu mobilności mieszkań. Zwycięskie zespoły otrzymały nagrody pieniężne oraz możliwość przetestowania i wdrożenia swojego rozwiązania w wybranym samorządzie.

Ponadto w ramach portalu pfrdlamias.pl sukcesywnie rozwijana jest „Baza Miejskich Innowacji PFR” złożona z blisko 50 przykładów innowacyjnych wdrożeń, które mogą stanowić inspirację dla samorządów chcących realizować projekty z obszaru nowych technologii. Każdy z nich zawiera zdefiniowany problem, szczegółowy opis rozwiązania, źródło finansowania oraz zbiór rekomendacji dla kolejnych JST.

1.3. PROGRAMY TEMATYCZNE PRZYSPIESZAJĄCE ROZWÓJ BRANŻ O SZCZEGÓLNYM POTENCJALE SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM

W 2020 r. w ramach „Akceleratora Innowacji i Ekspansji” Spółka uruchomiła też program dla branży spożywczej. W spotkaniach z podmiotami z Grupy PFR wzięło udział 38 firm. Uczestniczyły one w dwudniowym spotkaniu warsztatowym pn. „Strefa Rozwiązań”. W jego trakcie przedsiębiorcy dowiedzieli się, jak wdrożyć innowacyjne rozwiązania, uzyskali praktyczną wiedzę o funduszach inwestycyjnych oraz narzędziach służących rozwojowi eksportu oferowanych przez Grupę PFR oraz podmioty współpracujące z akceleratorem. Ze względu na pandemię, pozostałe działania akceleratora zostały wstrzymane.

Z uwagi na ograniczony pandemią dostęp do klientów podczas programów akceleratora, PFR zacieśnił współpracę z Agencją Rozwoju Przemysłu i pomógł zorganizować webinarium dla klientów ARP. Owocem tej współpracy było podpisanie umowy komercyjnej na kolejnych 30 webinarów. Na podstawie tych doświadczeń, w 2021 roku, przeprowadzono program „InfoWeek Grupy PFR”.

Dodatkowo w 2020 r. PFR zrealizował zlecenie na rzecz Ministerstwa Rozwoju dotyczące serii płatnych webinarów szkoleniowych obejmujących doradztwo w zakresie mechanizmu i projektów IPCEI (tj. Mechanizm Realizacji Strategicznych Projektów Gospodarczych) dla Europy w obszarze łańcucha wartości gospodarki wodorowej. Odbiorcami spotkań były polskie firmy.

2. WSPARCIE PROCESU DIGITALIZACJI POLSKIEJ GOSPODARKI

Za pośrednictwem swojej spółki współzależnej – Operatora Chmury Krajowej – PFR aktywnie angażuje się także w proces digitalizacji polskiej gospodarki.

Celem Chmury Krajowej jest przyspieszanie cyfrowej transformacji polskich przedsiębiorstw oraz instytucji publicznych poprzez udostępnienie platformy technologicznej. Dzięki cyfryzacji firmy i instytucje mogą zwiększyć tempo rozwoju, obniżyć koszty i uzyskać narzędzia, dzięki którym łatwiej wprowadzą innowacje, dostosowując swoje produkty i usługi do szybko zmieniających się oczekiwań rynku.

Prowadzenie działalności w chmurze obliczeniowej jest niezbędnym elementem tego procesu, ponieważ coraz więcej nowoczesnych technologii rozwija się wyłącznie w tym środowisku. Chmura ściśle wiąże wydatki z faktycznie wykorzystywanymi zasobami, zapew-

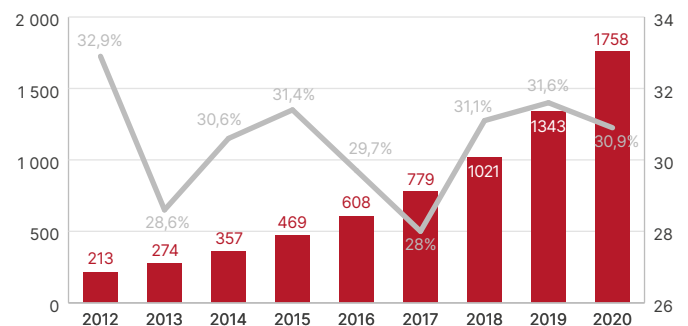
niając skalowalność, zwiększając niezawodność i bezpieczeństwo środowiska IT, a także wspiera wykorzystanie zwinnych metodyk i umożliwia automatyzację powtarzalnych procesów. Rozwijanie aplikacji i systemów od podstaw w chmurze (tzw. podejście cloud native), przyspiesza implementację nowych projektów i proces ciągłego doskonalenia wdrożonych już rozwiązań.

Coraz więcej producentów z sektora IT przestaje rozwijać oprogramowanie w tradycyjnym modelu i udostępnia je wyłącznie w chmurze w formie usługi. Jednocześnie stale rośnie udział rozwiązań chmurowych w PKB². Jak wynika z najnowszego raportu Głównego Urzędu Statystycznego „Społeczeństwo informacyjne w Polsce w 2020 r.” z płatnych usług chmury obliczeniowej korzystało 24,4% przedsiębiorstw w Polsce³. To prawie 7 pkt. proc. więcej w porównaniu z rokiem 2019 (17,5%) i o ponad 13 pkt. proc. więcej niż w 2018 roku, gdy wskaźnik ten wynosił zaledwie 11%. Posługując się tym wskaźnikiem Eurostat ocenia poziom adopcji chmury w Polsce i innych krajach Unii Europejskiej: według najnowszych danych średnio w UE z usług chmurowych korzystało w 2020 roku 36% przedsiębiorstw wobec 24% w 2018 roku⁴. Oznacza to, że w ciągu dwóch lat w Polsce nastąpił ponad dwukrotny wzrost adopcji chmury obliczeniowej, podczas gdy średnio w Europie ta dynamika, choć imponująca, była zdecydowanie wolniejsza. Na polskim rynku widoczny jest zatem bardzo pozytywny trend, ale potencjał do dalszego szybkiego wzrostu nadal pozostaje duży.

Według danych firmy PMR, specjalizującej się w analizach tego typu, wartość rynku cloud computing w Polsce w 2019 r. urosła po raz kolejny o ponad 30% i przekroczyła 1,3 mld zł. Wstępne szacunki dla roku 2020, uwzględniające wpływ pandemii COVID-19, ogromny wzrost popularności pracy zdalnej i przyspieszoną cyfrową transformację przedsiębiorstw w kraju, zakładają, że rynek przekroczy wartość 1,75 mld zł⁵.

Zapewniany przez Chmurę Krajową dostęp do najlepszych światowych rozwiązań chmurowych, wsparty wiedzą i doświadczeniem jej ekspertów w połączeniu z tworzonymi w Polsce hubami technologicznymi globalnych dostawców (tzw. regiony chmury publicznej Google i Microsoft), pozwala przedsiębiorcom i instytucjom publicznym wykorzystać wszystkie atuty i przewagi technologii chmurowych, szybciej zwiększać poziom innowacyjności i przez to wspierać rozwój całej gospodarki.

Wartość (mln zł) i dynamika (%) rynku przetwarzania danych w chmurze w Polsce w latach 2012-2020

Źródło: PMR, 2020

2 <https://zbp.pl/getmedia/5484bb19-70c8-41d3-8533-c6bb512428bc/Raport-Cloud>

3 <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne-w-polsce-w-2020-roku,114.html>

4 https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Cloud_computing_-_statistics_on_the_use_by_enterprises

5 Raport PMR „Rynek przetwarzania danych w chmurze w Polsce 2020”, grudzień 2020.

Wybrane inicjatywy OChK wspierające cyfryzację polskiej gospodarki

E-wizyta (teleporada)

opracowanie na zlecenie Centrum e-Zdrowia rozwiązania, dzięki któremu pacjenci bez wychodzenia z domu mogą korzystać z konsultacji on-line udzielanych przez pracowników medycznych

Platforma edukacyjna dla uczelni

bezpłatny dostęp do platformy edukacyjnej dla szkół wyższych w ramach programu „Partnerstwo dla Uczelni”, który został przygotowany wspólnie z Asseco Data Systems przy wykorzystaniu technologii Google Cloud

Polish Cloud

opracowanie i wdrożenie standardu chmury obliczeniowej w sektorze bankowym w Polsce, ułatwiające wprowadzanie usług chmurowych w instytucjach finansowych

Polish Cloud Academy

organizacja największego w regionie Europy Środkowo-Wschodniej (CEE) programu edukacyjnego nt. rozwiązań chmurowych dla sektora bankowego

Firmy Jutra

przygotowanie we współpracy z PFR SA i Google kompleksowego, bezpłatnego programu szkoleniowo-rozwojowego, który pomoże w 2021 r. nawet 15 000 firm w rozwijaniu biznesu w internecie: ścieżki szkoleniowe prowadzone przez Chmurę Krajową dotyczą rozwiązań chmurowych dla MŚP

Sandbox Blockchain

udział jako partner technologiczny w projekcie Sandbox Blockchain, który promuje usługę pozwalającą użytkownikom na szybkie uruchomienie prywatnej, odizolowanej instancji sieci biznesowej wykorzystującej technologię blockchain w celu szybkiego prototypowania aplikacji biznesowych oraz demonstracji i testowania swoich rozwiązań wraz z innymi uczestnikami rynku

3. AUTORSKIE EKSPERTYZY EKONOMICZNE

Wiedza o aktualnej sytuacji w polskiej i światowej gospodarce, trendach i kierunkach rozwoju jest niezbędna, aby podejmować skuteczne decyzje ekonomiczne. Jej dostarczanie jest zadaniem dedykowanego zespołu ekonomistów wewnątrz PFR, którzy prowadzą stały monitoring wskaźników gospodarczych naszego kraju oraz poszczególnych sektorów gospodarki i na tej podstawie dokonują prognoz, które mogą służyć do podejmowania strategicznych decyzji ekonomicznych. Ważną rolą Grupy Kapitałowej PFR jest również animowanie debaty publicznej na ważne tematy gospodarcze oraz krzewienie wiedzy na tematy wiążące się z zagadnieniami ekonomicznymi.

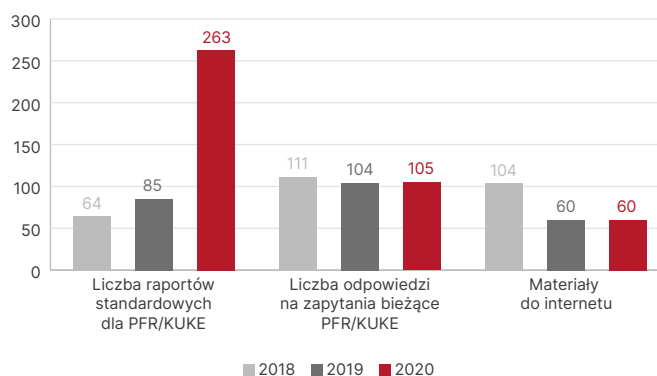
Ekspertyzy i raporty ekonomiczne powstające w PFR wspierały: Zarząd, kadre menedżerską i poszczególne zespoły PFR oraz podmioty z Grupy PFR – Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych oraz Polską Agencję Inwestycji i Handlu, w szczególności jej sieć Zagranicznych Biur Handlowych. Część z nich została również opublikowana w kanałach komunikacji zewnętrznej PFR. W ten sposób rozpoczynały dyskusję na temat kondycji i szans rozwojowych polskiej gospodarki.

W 2020 r. ekonomiści PFR przygotowali 263 raporty standardowe, udzielili 105 odpowiedzi na bieżące zapytania oraz stworzyli 60 materiałów do internetu. Te liczby dowodzą, że liczba analiz oraz ich zakres znacząco wzrosły w stosunku do 2018 i 2019 r.

Przygotowane specjalistyczne raporty tematyczne dotyczyły głównie polskiego eksportu oraz analiz branżowych, np.:

- „Polska w międzynarodowym handlu towarowym. Wzrost znaczenia i najważniejsze grupy towarów” – czerwiec 2020 r.,
- „Polskie specjalności spożywcze w eksporcie w latach 2004-2019” – kwiecień 2020 r.,
- „Polskie meblarstwo: kruchy sukces” – marzec 2020 r.,

Liczba opracowanych analiz w latach 2018-2020

- „Rosnąca konkurencja z Rumunii i Bułgarii dla polskiego sektora meblowego” – listopad 2020 r.

W związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem na bieżące dane podczas pandemii COVID-19 rozpoczęto także opracowywanie analiz, których nie było pierwotnie w planie pracy na 2020 r., w tym m.in.:

- „Zmiana zużycia elektryczności w Europie” – raport przygotowany na podstawie danych dziennych o konsumpcji elektryczności w Europie, który pozwala szybko zaobserwować zmiany aktywności gospodarczej w poszczególnych państwach;
- „Mobilność w Polsce” – dokument przedstawiający zmiany we wzorcach mobilności, tworzony co kilka dni w oparciu o dane z Google Maps oraz dane z punktów pomiarowych na autostradach i drogach ekspresowych;
- „Tygodnik makro” i „Codziennik makro” – komplet podstawowych informacji o gospodarce Polski oraz przegląd najważniejszych informacji o gospodarkach Europy, USA i Chin.

Podsumowanie i zakres produktów analitycznych przygotowanych w 2020 r.

Codziennik Makro

Codzienny przegląd danych makroekonomicznych, ok. 150 slajdów

Zestawienie „Konsumpcja elektryczności”

Cotygodniowo ok. 40 slajdów

Zestawienie „Mobilność w Polsce”

Co kilka dni ok. 40 slajdów

Zestawienie „PKB, Inflacja, Deficyt”

Comiesięcznie ok. 5 stron

Chartbook prognoz „Parkiet”

Comiesięcznie ok. 20 slajdów

Zestawienie „Oszczędności”

Comiesięcznie ok. 70 slajdów

Kompedium meblowe

Cokwartalnie ok. 300 stron

Chartbook „Innowacyjność Polski”

Cokwartalnie ok. 40 slajdów

Chartbook „Baterie i akumulatory” → Zestawienie „Baterie i akumulatory” → Kompedium elektromobilności

Cokwartalnie ok. 70 stron

Kompedium eksportu (wersje: polska, angielska i hiszpańska)

Comiesięcznie ok. 500 stron

Działalność Fundacji PFR

1. OPIS FUNDACJI

Fundacja Polskiego Funduszu Rozwoju jest organizacją non-profit powołaną w 2018 roku przez PFR. Została utworzona, aby realizować zadania w ramach społecznej odpowiedzialności Spółki. Jej działalność opiera się na dwóch filarach: własnych przedsięwzięciach edukacyjnych oraz wsparciu inicjatywy społecznych innych podmiotów. Ważną rolą Fundacji jest również realizacja inicjatyw angażujących pracowników Grupy Kapitałowej PFR do wolontariatu pracowniczego.

Najważniejszymi celami projektów prowadzonych przez Fundację są:

- przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu,
- wyrównywanie szans edukacyjnych,
- wyrównywanie szans na rynku pracy różnych grup społecznych, w tym dzieci-wychowanków ośrodków wychowawczych i pieczy zastępczej, a także seniorów.

Ponadto działania Fundacji wspierają kulturę, budują innowacyjność i przedsiębiorczość, motywują do zwiększania kompetencji różnych grup wiekowych oraz budują postawy prospołeczne i aktywizują zawodowo. Najważniejszymi odbiorcami tych aktywności są: dzieci, młodzież oraz osoby starsze. Ambicją Fundacji jest również współtworzenie ekosystemu dobrych praktyk i zaangażowanych instytucji, tak, aby realizowane projekty miały jeszcze silniejszy wpływ na życie beneficjentów i ich otoczenie.

Powyższe zadania realizowane są przede wszystkim poprzez programy edukacyjne bazujące na nowych technologiach.

Fundacja PFR działa na podstawie Ustawy o fundacjach z 6 kwietnia 1984 roku (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2167) oraz postanowień statutu. Jest wpisana do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych, publicznych zakładów opieki zdrowotnej prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy. Nadzór nad fundacją sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki.

W skład Zarządu Fundacji wchodzi:

- Magdalena Grzankowska – Prezes Zarządu,
- Sebastian Zoła – Członek Zarządu.

2. AKCJE I INICJATYWY FUNDACJI

Pandemia, która rozszalała się na świecie w 2020 r. pokazała jak dużą rolę w tłumieniu skutków kryzysów społecznych mogą pełnić organizacje tzw. trzeciego sektora. Naturalnym było, więc zaangażowanie się Fundacji PFR w działania związane z walką COVID-19. Mimo ogromnego nakładu pracy w tym obszarze oraz sporych trudności w realizacji projektów w trybie stacjonarnym, pracownicy Fundacji rozwijali projekty zgodne ze statutem i celami strategicznymi.

2.1. PROJEKTY ZWIĄZANE Z WALKĄ Z PANDEMIĄ COVID-19

WSPARCIE DLA SZPITALI I INNYCH INSTYTUCJI WALCZĄCYCH Z PANDEMIĄ COVID-19

W obliczu pandemii bardzo istotne stały się nowe projekty przeciwdziałające jej skutkom. Na ten cel w 2020 r. przekazano łącznie prawie 6 mln zł w formie darowizny dla: szpitali, jednostek badawczych i instytucji opiekuńczych. Te środki przeznaczone na: zakup urzą-

Środki finansowe (łącznie 6 mln zł) otrzymały:

- Instytut Matki i Dziecka w Warszawie,
- Narodowy Instytut Leków w Warszawie,
- Mazowiecki Szpital Specjalistyczny w Radomiu,
- Szpital Wojewódzki w Opolu,
- Zespół Opieki Zdrowotnej w Nysie,
- Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Zespolony im. dr Wł. Biegańskiego w Łodzi,
- Wojewódzki Szpital Zespolony im. Stanisława Rybickiego w Skierniewicach,
- Szpital Kliniczny im. Heliodora Świącickiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu,
- Instytut „Centrum Zdrowia Matki Polki” w Łodzi,
- Szpital Wolski w Warszawie,
- Zakład dla Chronicznie Chorych Kobiet w Warszawie,
- Powiatowy Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rydułtowach i Wodzisławiu Śląskim,
- Zespół Opieki Zdrowotnej w Bolesławcu,
- Centrum Zdrowia w Mikołowie,
- Szpitale Polskie S.A. (Drawskie Centrum Specjalistyczne),
- Łódzkie Hospicjum dla dzieci Łupkowa.

dzeń ratujących życie, sprzętu ochrony osobistej dla lekarzy i personelu medycznego oraz testów na obecność wirusa.

AKCJA „#SZYJEMYRATUJEMY”

Na początku pandemii Fundacja PFR zainicjowała projekt „#Szyjemy-Ratujemy”. Dzięki nawiązaniu współpracy z Kołem Gospodyń Wiejskich w Mołtajnach, uszyto 2000 szt. maseczek ochronnych. Akcja miała duże znaczenie lokalne. Aktywizowała społeczność seniorów do wsparcia samotnych i zagrożonych wykluczeniem innych seniorów. Maseczki dzięki współpracy z harcerzami dotarły do seniorów razem z posiłkami.

AKCJA „#DRUKARZEDLASZPITALI”

Fundacja była partnerem akcji „#DrukarzeDlaSzpitali”, polegającej na wykorzystaniu drukarek 3D, które na co dzień służą zespołowi Centralnego Domu Technologii, do druku osłon na twarz dla personelu medycznego. Łącznie w ramach akcji w CDT wydrukowano 600 elementów do przyłbic, które następnie dostarczono do szpitali, domów pomocy społecznej, straży miejskiej oraz ratowników medycznych.

„SOLIDARNI ZWYCIĘŻYMY!” W PARTNERSTWIE Z PFR

17 czerwca 2020 r. rozpoczęła się kampania informacyjna „Solidarni Zwyciężymy!” promująca Tarczę finansową dla MŚP. Zorganizował ją PFR. Jej celem było poinformowanie o zbliżającym się terminie składania wniosków i zachęcenie przedsiębiorców do skorzystania ze wsparcia. Jednym z narzędzi kampanii był konkurs, w którym uczestnicy mogli zgłaszać inspirujące historie radzenia sobie w okolicznościach pandemii. Nagrodą w konkursie były dotacje po 10 tys. zł wypłacone przez Fundację PFR podmiotom wskazanym przez zwycięzców. W ten sposób Fundacja PFR przekazała po 10 tys. zł następującym organizacjom społecznym:

- Stowarzyszenie WIOSNA,
- Stowarzyszenie Mali Bracia Ubogich,
- Caritas Polska,
- Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce,
- Fundacja Mam Marzenie,
- Fundacja Virtual Dream.

2.2. PROJEKTY SPOŁECZNO-EDUKACYJNE

Projekty społeczno-edukacyjne realizowane przez Fundację dotyczyły kilku obszarów, w tym m.in.: wsparcia aktywizacji zawodowej młodzieży i wspomaganie leczenia dzieci.

PROJEKT „#SAMODZIELNI”

Najważniejszym autorskim projektem Fundacji w 2020 r. byli „#SamoDZIELNI”. Jego głównym celem było wyposażenie młodzieży (17-19 lat), która wkracza na rynek pracy, w kluczowe umiejętności poruszania się po tym rynku, takie jak: przygotowanie CV, prezentowanie się podczas procesu rekrutacji, wybór i planowanie ścieżki kariery, negocjowanie warunków zatrudnienia, a także poruszanie się w nowym środowisku podczas pierwszych dni pracy zawodowej.

Istotnym elementem projektu były warsztaty motywacyjne odkrywające talenty i mocne strony uczestników. Organizatorom zależało na jak najwyższej frekwencji. Dlatego bardzo istotna była rekrutacja uczestników o odpowiedniej motywacji oraz bieżący kontakt z nimi i ich opiekunami na kolejnych etapach. Oprócz zajęć w grupach, uczestnicy mieli możliwość indywidualnych konsultacji z ekspertami.

Dodatkowo, aby realnie wesprzeć plany młodych ludzi i pomóc im w zdobyciu pierwszych kwalifikacji, każdy z nich na zakończenie otrzymał tzw. bon na rozwój, czyli pełne finansowanie wybranego kursu zawodowego. Wszystkie etapy projektu zostały przygotowane

Warsztaty dla młodzieży w ramach projektu „#SamoDZIELNI”

tak, aby po ich zakończeniu, uczestnicy byli przygotowani do wejścia na rynek pracy i świadomego kierowania swoją karierą zawodową.

W pierwszej edycji wzięło udział 27 osób, a w projekt zaangażowało się wielu wolontariuszy z PFR oraz firm-partnerów (Pekao, Samsung, Konica Minolta). W 2021 roku planowane jest zorganizowanie drugiej edycji. Projekt otrzymał patronat Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

AKCJA #WŁĄCZAMYDOEDUKACJI

Wiosną 2020 r. Fundacja PFR przeprowadziła akcję polegającą na zakupie laptopów dla dzieci z rodzinnych domów dziecka. Źródłem funduszy na ten cel była zbiórka wśród pracowników PFR. Dodatkowo Zarząd Spółki zdecydował się przekazać 15% swojego miesięcznego wynagrodzenia. Do tak zebranej puli Fundacja PFR dołożyła 30%. W ten sposób dzieci z rodzinnych domów dziecka z Polski Wschodniej otrzymały 21 laptopów z oprogramowaniem.

KONKURS EDUKACJA JUTRA

Konkurs „Edukacja Jutra” ogłoszono w celu zachęcenia nauczycieli do promocji swoich scenariuszy oraz dzielenia się najlepszymi praktykami i doświadczeniem z zakresu edukacji zdalnej. W odpowiedzi napłynęło ponad 120 zgłoszeń obejmujących wszystkie przedmioty szkolne. Oceniało je jury złożone z ekspertów docenianych za wiedzę i innowacyjne podejście do edukacji oraz przedstawiciele Centralnego Domu Technologii i Fundacji PFR. Ze względu na różnorodność i wysoki poziom nadesłanych propozycji jury postanowiło przyznać trzy nagrody główne oraz aż 20 wyróżnień.

Twórcy najlepszych scenariuszy otrzymali nagrody finansowe i rzeczowe oraz zyskali możliwość profesjonalnego nagrania swoich lekcji w Centralnym Domu Technologii z wykorzystaniem wszelkich dostępnych tam pomocy dydaktycznych.

2.3. PROJEKTY PARTNERSKIE

W 2020 r. Fundacja PFR zaangażowała się finansowo i merytorycznie w ponad 30 inicjatyw innych organizacji. Były to m.in.:

- **„Korki z Legią”** – akcja realizowana we współpracy z Fundacją Legii. Polegała na dofinansowaniu bezpłatnych zajęć edukacyjnych przeznaczonych dla uczniów szkół średnich, zdających w 2021 r. egzamin maturalny na poziomie podstawowym;
- **„Lekcje z CDT”** – część zajęć prowadzonych w ramach „Korków z Legią” została udostępniona na kanale YouTube Centralnego Domu Technologii;

- **„CoverUp”** – wsparcie Fundacji Virtual Dream w realizacji projektu, którego efektem było stworzenie i dystrybucja terapeutycznych kolorowanek na onkologicznych oddziałach dziecięcych;

- **„Tydzień Kobiet PFR”** – zorganizowany w ramach platformy HerImpact, promującej rozwój i przedsiębiorczość wśród kobiet;

- **„Solidarni z Białorusią”** – patronat nad koncertem „Solidarni z Białorusią” organizowanym na Stadionie Narodowym we wrześniu 2020 r., w ramach którego wystąpiły polskie i białoruskie gwiazdy, co było wyrazem wsparcia dla społeczeństwa białoruskiego w walce o wolność i demokrację.

3. WOLONTARIAT PRACOWNICZY

Fundacja PFR w 2020 roku regularnie angażowała pracowników Grupy Kapitałowej PFR do roli wolontariuszy zarówno w projektach autorskich (np. projekt „#SamoDZIELNI”) i partnerskich, jak i akcjach charytatywnych. Pracownicy chętnie dzielili się swoją wiedzą i doświadczeniem, wspierali chorych, seniorów, a także uczestniczyli w zbiórkach rzeczowych i finansowych na rzecz potrzebujących.

Na początku roku, kontynuując projekt uruchomiony rok wcześniej, wolontariusze wzięli udział w szkoleniu w ramach projektu **„Technologia w raka”**. Uczestnicy zdobyli wiedzę na temat technologii wirtualnej rzeczywistości (VR) oraz jej zastosowań w medycynie oraz wyzwani z jakimi mierzą się pacjenci onkologiczni. Tymi umiejętnościami obsługi sprzętu VR przez kolejne tygodnie wspierali młodych podopiecznych Warszawskiego Instytutu Matki i Dziecka oraz seniorów uczestniczących w warsztatach w Centralnym Domu Technologii. Demonstrowali im świat wirtualnej rzeczywistości, który już teraz ma szerokie zastosowanie terapeutyczne i edukacyjne.

We wrześniu 2020 r. zakończyła się trwająca przez 3 miesiące akcja pod nazwą **„Aktywny Wolontariat”**. W jej ramach pracownicy Grupy Kapitałowej PFR rejestrowali swoje biegi lub przejazdy rowerowe za pomocą aplikacji Activy, która przeliczała je na realne wsparcie pieniężne.

W ten sposób zebrano środki na rzecz organizacji wybranej przez pracowników w głosowaniu. Łącznie 95 wolontariuszy z czterech spółek Grupy przejechało na rowerze 27 tys. km i przebiegło ponad 7 tys. km, gromadząc w ten sposób prawie 29 tys. zł. Dzięki porozumieniu z Fundacją PFR kwotę zaokrąglono do 30 tys. zł i przekazano do wrocławskiego Hospicjum Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej.

Reklama „Korków z Legią”

Dotki pracowników PFR w ramach „Szlachetnej Paczki”

Jak co roku, wolontariusze PFR licznie zaangażowali się także w akcję „Szlachetnej Paczki”, w ramach której wsparcie rzeczowe otrzymały trzy rodziny. W tegorocznej odsłonie upominki dla potrzebujących dostarczyło ponad 70 wolontariuszy z praktycznie wszystkich zespołów PFR i Fundacji PFR. Zakupione rzeczy spakowano do 26 kartonów.

Wolontariusze włączyli się także do **zbiórki na rzecz Pani Sylwii**, samotnej matki wychowującej czworo niepełnosprawnych dzieci w małej miejscowości w województwie świętokrzyskim. Rodzina żyła w skrajnie złych warunkach – dom był zawilgocony, zagrzybiony i groził zawaleniem. Fundacja PFR wsparła jego remont kwotą 100 tys. zł, a wolontariusze przygotowali świąteczne paczki dla wszystkich członków rodziny.

4. CENTRALNY DOM TECHNOLOGII

Od 2019 roku największym projektem Fundacji jest Centralny Dom Technologii („CDT”), poprzez który PFR prowadzi interdyscyplinarną, wielopokoleniową edukację i buduje wokół tego miejsca społeczność innowacyjnych edukatorów. Sponsorami działalności Centralnego Domu Technologii w 2020 roku byli: Operator Chmury Krajowej, Bank Pekao S.A., Żabka Polska sp. z o.o., Comarch S.A. oraz Allegro.pl sp. z o.o. (jako partner ścieżki edukacyjnej).

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

Zespół CDT tworzy i udostępnia zajęcia edukacyjne, a także popularyzuje nowe technologie i opowiada o nich metodą edukacyjną STEAM (ang. Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics). Przez cały 2020 r. w zajęciach przygotowywanych przez zespół CDT wzięło udział ponad 11 tysięcy osób – dzieci, młodzieży, nauczycieli oraz seniorów.

Wymuszone pandemią przejście z działalności stacjonarnej na edukację zdalną paradoksalnie ułatwiło dotarcie z ofertą edukacyjną CDT do szerokiej publiczności w całej Polsce. Wszystkie kursy i warsztaty były bezpłatne, a nagrania z zajęć zbudowały ogromną bazę wartościowych materiałów dydaktycznych, które publikowane są na kanale YouTube CDT. Stworzono cały szereg nowych formatów edukacyjnych, odpowiadających na rzeczywiste potrzeby odbiorców.

Z początkiem marca 2020 r. ruszyły dwa nowe projekty: „**Lekcje z CDT**” oraz „**Przerwy z CDT**”, które kierowane były do dzieci i młodzieży szkolnej. Następnie powstał cykl pn. „**Cyfrowi Debiutanci**” kierowany do seniorów, który był wirtualną kontynuacją zajęć stacjonarnych.

Wyniki akcji „Aktywny Wolontariat PFR”

W ramach ostatniego z wymienionych projektów od września 2020 r. CDT realizuje nową inicjatywę pod nazwą „**Aplikacje dla Cyfrowych Debiutantów**”, której patronuje Polska Agencja Prasowa (PAP). Aby jeszcze mocniej wspierać edukację technologiczną seniorów i być bliżej ich bieżących problemów, zostały dodatkowo uruchomione „**Konsultacje technologiczne dla Cyfrowych Debiutantów**”. Jest to projekt indywidualnych konsultacji otwarty dla wszystkich zainteresowanych (szczególnie seniorów), którzy chcieliby uzyskać wsparcie w rozwiązaniu konkretnych problemów w korzystaniu z komputera, tabletu czy telefonu.

Kolejne nowości edukacyjne dodano do oferty CDT w semestrze zimowym 2020 r. Nowy cykl zajęć on-line – „**Warsztaty z cyfrowej**

CDT w 2020 r. w liczbach

300 warsztatów edukacyjnych na temat nowoczesnych technologii

11 tys. uczestników, w tym 6,6 tys. na warsztatach stacjonarnych i 4,8 tys. na warsztatach on-line

170 nagrań na kanale YouTube CDT

171 tys. widzów kanału YouTube CDT

Zajęcia z tematyki VR w CDT

przedsiębiorczości” – powstał we współpracy z firmą Allegro. Natomiast w ramach oferty edukacyjnej skierowanej do nauczycieli, pedagogów i dyrektorów szkół odbywały się cotygodniowe **„Piątki dla nauczycieli w CDT”** – warsztaty prowadzone na żywo przez ceniomych ekspertów i nagradzanych nauczycieli. W ciągu półtorago-dzinnych zajęć przekazywane były praktyczne wskazówki na temat narzędzi niezbędnych do pracy zdalnej, współpracy z uczniami, tworzenia zespołów, skutecznego motywowania i oceniania pracy uczniów. Projekt cieszył się ogromnym zainteresowaniem – wzięło w nim udział ponad 1000 nauczycieli z całej Polski.

Ponadto, z częstotliwością tygodniową publikowane są kolejne odcinki z cyklu **„CDT, czyli Codzienna Dawka Technologii”**. Jest to seria filmów realizowanych z ekspertami, w której w przystępny sposób prezentowane są najnowsze technologie (m.in. VR, Big Data, 5G i inne).

SPOŁECZNOŚĆ CDT

Centrum edukacyjno-konferencyjne w CDT jest miejscem rozwoju społeczności edukacyjnych innowatorów. W tym gronie znajdują się: nauczyciele, pasjonaci edukacji, przedsiębiorcy, założyciele start-upów, naukowcy, mentorzy, liderzy i wizjonerzy, którzy angażują się w działalność Centralnego Domu Technologii. Społeczność ta służy wymianie wiedzy i doświadczeń, nauce, networkingowi, a także działalności pro publico bono Fundacji PFR. W 2020 r. odbyło się ponad 50 dyskusji na żywo i on-line tej grupy, które były impulsem do rozwoju nowych inicjatyw edukacyjnych.

Wybrane tematy debat i spotkań społeczności online:

- „Kosmita Scottie uczy programowania!”
- „Jak przenieść rzeczywistość do 3D?”

- „W pomarańczowym Ci do twarzy. Programuj z CDT!”
- „Praca i edukacja zdalna a dbałość o zdrowie psychiczne”
- „Rodzice w czasie edukacji zdalnej”
- „Jak wykluczają technologie?”
- „Sygnały zmian – co pandemia może zmienić w edukacji na dłużej?”
- „Wyzwania stojące przed nowoczesną edukacją w Polsce”.

WYSTAWY W CDT ORAZ CENTRUM BIZNESOWO-KONFERENCYJNE

Na początku 2020 r. w CDT otwarto kolejną wystawę poświęconą nowym technologiom. Otrzymała ona nazwę „Aktualizacja systemu – jak technologia zmienia edukację”. Jej celem była refleksja nad kierunkami zmian w edukacji. Wystawa zachęcała do tworzenia ambitnych wizji szkoły i edukacji przyszłości. Promowała innowacyjny model nauczania, w którym wszyscy, bez względu na wiek, mogą w praktyce kształcić technologiczne (i nie tylko) kompetencje przyszłości. Rozwiązywanie problemów, elastyczność poznawcza, współpraca, kreatywność czy inteligencja emocjonalna to tylko niektóre z kompetencji przyszłości, nad którymi można było popracować podczas aktywnego zwiedzania stanowisk wystawy.

Centralny Dom Technologii pełni także funkcję centrum biznesowo-konferencyjnego, w którym organizowane są wydarzenia komercyjne dla firm oraz sektora publicznego koncentrujące się wokół tematyki nowych technologii i innowacji. W 2020 r. CDT gościł ponad 200 instytucji i firm organizując wydarzenia stacjonarne, hybrydowe i on-line. Centrum jest jednocześnie fundamentem rozwoju ekosystemu innowacji i polskich startup-ów dzięki inicjatywom PFR.

Najważniejsze wydarzenia w spółkach zależnych i pozostałych podmiotach podporządkowanych

1. PFR TFI

PRACOWNICZE PLANY KAPITAŁOWE (PPK)

W systemie Pracowniczych Planów Kapitałowych PFR TFI pełni rolę wyznaczonej instytucji finansowej. Zgodnie z Ustawą o PPK fundusz zdefiniowanej daty zarządzany przez taką instytucję nie może odmówić zawarcia umowy o zarządzanie PPK, zapewniając w ten sposób dostępność PPK dla każdego pracodawcy. Towarzystwo utworzyło PFR PPK Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty z ośmioma wydzielonymi subfunduszami, każdy dla innej grupy wiekowej uczestników. Z początkiem 2021 r. PFR TFI zaoferowało swoim klientom dziewiąty subfundusz dla najmłodszych uczestników PPK, tj. urodzonych w latach 2003–2007.

W związku z funkcją wyznaczonej instytucji, PPK stanowią dla PFR TFI jeden z głównych obszarów działalności. Towarzystwo koncentruje się na zapewnieniu jak najwyższej jakości obsługi oraz efektywnym zarządzaniu powierzonymi środkami. Dostarcza pracodawcom kompletnych rozwiązań umożliwiających w pełni zdalne wdrożenie i obsługę PPK, w tym systemy do: zawierania umów on-line, obsługi programu oraz automatyzację procesów. Uczestnikom programu udostępnia serwis internetowy umożliwiający dostęp do rachunku PPK i składanie dyspozycji dotyczących uczestnictwa w programie. Nowoczesne narzędzia, koncentracja na potrzebach klientów i wysoki poziom obsługi pozwolił spółce nawiązać współpracę z wieloma pracodawcami, którzy uznali jej ofertę za atrakcyjną i spełniającą oczekiwania ich pracowników.

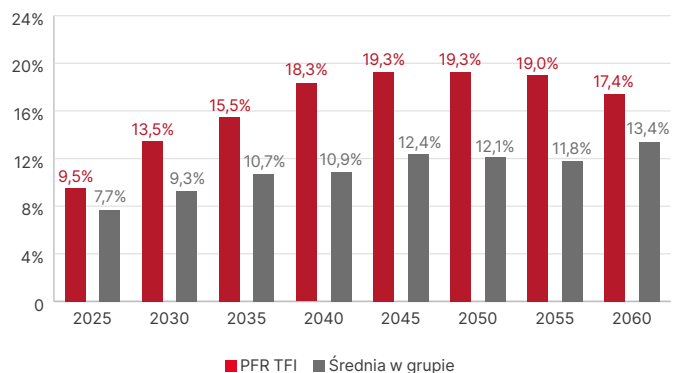
W 2020 r. PFR TFI kontynuowało działania związane z wdrażaniem programu w przedsiębiorstwach zatrudniających od 20 do 249 osób oraz przygotowywało się do czwartego etapu wdrożenia PPK obejmującego jednostki sektora publicznego oraz podmioty zatrudniające poniżej 20 osób.

PFR TFI prowadzi również szeroką działalność edukacyjną, upowszechniając wiedzę z zakresu PPK oraz budując świadomość potrzeby oszczędzania. Współpracuje w tym zakresie ze stowarzyszeniami zrzeszającymi przedsiębiorców i samorządy oraz podmiotami zajmującymi się działalnością szkoleniową.

Ze względu na sytuację epidemiczną większość aktywności, w tym szkolenia, PFR TFI realizowało w formie on-line. Towarzystwo było przygotowane do zdalnej współpracy jeszcze przed pandemią, która jednak zdecydowanie zwiększyła zainteresowanie klientów i uczestników taką formą.

Poza rozwijaniem współpracy z pracodawcami oraz uczestnikami PPK, kluczowym aspektem w kontekście PPK jest efektywność

Stopy zwrotu w 2020 r. dla poszczególnych subfunduszy

Źródło: analizy.pl, stopa zwrotu od 31.12.2019 r. do 31.12.2020 r.

zarządzania funduszami. PFR TFI osiągnęło wyniki zarządzania wyższe od średniej rynkowej.

Wartość aktywów zgromadzonych w PFR PPK SFIO na 31.12.2020 r. wyniosła 10,5 mln zł. Na koniec 2020 r. Towarzystwo współpracowało ze 190 pracodawcami i obsługiwało ok. 4500 rachunków PPK.

FUNDUSZ EKSPANSJI ZAGRANICZNEJ

Zarządzany przez PFR TFI Fundusz Ekspansji Zagranicznej Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych („FEZ”) w 2020 r. aktywnie działał na rzecz wspierania dotychczasowych partnerów oraz pozyskania nowych projektów inwestycyjnych. Pomimo wyzwań związanych z pandemią COVID-19, FEZ prowadził negocjacje biznesowe i procesy inwestycyjne zmierzające do rozpoczęcia nowych przedsięwzięć. W ich rezultacie podpisał nową umowę dotyczącą udziału w akwizycji fabryki prefabrykatów w Niemczech (FTO Fertigteilwerk Obermain GmbH) wspólnie z polskim przedsiębiorstwem Pekabex SA z Poznania działającym w sektorze nowoczesnego budownictwa modułowego.

FEZ współinwestuje z polskimi przedsiębiorcami w ich zagraniczne spółki zależne lub udziela finansowania dłużnego na warunkach rynkowych, dzieląc z nimi ryzyko projektu. Fundusz jest zawsze inwestorem mniejszościowym i pozostawia zarządzanie w rękach polskiego partnera.

Od początku działalności do końca 2020 r. FEZ zawarł łącznie 17 umów inwestycyjnych na kwotę 80 mln euro. Inwestycje wszystkich stron sięgnęły 260 mln euro. W 2021 r. FEZ planuje podpisać kolejne cztery umowy.

Fabryka FTO Fertigteilwerk Obermain (mat. Pekabex)

DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA

Działalność operacyjna stanowi istotny element zarządzania funduszami. Wiele zadań to procesy długookresowe, wymagające przestrzegania rygorystycznych regulacji. Do najważniejszych projektów operacyjnych w 2020 r. należały:

- zmiana depozytariusza dla 8 funduszy zarządzanych przez PFR TFI,
- przeniesienie ksiąg rachunkowych dla 5 funduszy z firm zewnętrznych do PFR TFI,
- likwidacja Funduszu Inwestycji Infrastrukturalnych – Dłużny FIZAN,
- przeprowadzenie due diligence procesu wyceny.

W 2020 r. PFR TFI wzmocniło procesy związane z wycenami składników aktywów funduszy inwestycyjnych poprzez utworzenie nowej jednostki zajmującej się modelami i wyceną oraz budowę kompetencji w tym zakresie. Działania te wynikają z wymogów prawnych zarówno krajowych, jak i unijnych. Stanowiły one m.in. przygotowanie do wprowadzonej w grudniu 2020 r. zmiany Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych („**Rozporządzenie**”), które zaczęło obowiązywać od stycznia 2021 r. Towarzystwa funduszy inwestycyjnych mają czas na dostosowanie do nowych wymogów do końca czerwca 2021 r. Zmiana Rozporządzenia rozszerza katalog lokat, które powinny być wyceniane za pomocą modelu oraz wprowadza dodatkowe obowiązki. Opracowane zostały działania, które mają na celu:

- ograniczenie ryzyka związanego z procesem wycen, m.in. poprzez monitoring wycen polegający na kontroli wyników wycen i odchyleń,
- zapewnienie spójnego stosowania zasad wyceny nienotowanych składników lokat dla wszystkich typów funduszy zarządzanych przez Towarzystwo,
- uporządkowany nadzór nad stosowanymi modelami wycen.

PFR TFI przeprowadziło również kompleksowe badanie procesu wyceny nienotowanych składników lokat i opracowało rekomendacje działań, mających na celu wdrożenie usprawnień w procesie wyceny. Wdrożenie działań zostało rozpoczęte w 2020 r. i będzie kontynuowane w 2021 r.

ZMIANA ORGANIZACJI PRACY PFR TFI

Pandemia COVID-19 oznaczała konieczność wprowadzenia nowego modelu pracy w Towarzystwie. 12 marca 2020 r. zarząd PFR TFI podjął uchwałę w sprawie przejścia pracowników na pracę zdalną, a dzień później przyjął politykę pracy zdalnej w związku z zagrożeniem epidemiologicznym COVID-19 w PFR TFI. Kluczowym zadaniem w tym okresie było zapewnienie bezpieczeństwa pracowników i obiegu informacji oraz utrzymanie efektywności. Do najważniejszych zagadnień z tego obszaru należały:

- zarządzanie zespołami – długotrwała praca zdalna wymagała zbudowania nowej kultury organizacyjnej nastawionej na bezpieczeństwo informacji, zaufanie, dzielenie się wiedzą, a także zaplanowanie procesów w taki sposób, by zapewnić efektywność pracy w zespole rozproszonym,
- bezpieczeństwo i rozwój IT – PFR TFI skupiło się na wdrożeniu dodatkowych mechanizmów bezpieczeństwa dostępu do zasobów firmy z jednoczesnym zapewnieniem pełnego wsparcia użytkowników. Spółka zakończyła również proces migracji usług chmurowych do nowego dostawcy – Operatora Chmury Krajowej. Ponadto zespół PFR TFI uczestniczył w pracach związanych z powstaniem spółki PFR Operacje w obszarze analizy usług i umów oraz opracowania wytycznych dotyczących szczególnych wymagań dla Towarzystwa wynikających z obowiązujących zewnętrznych regulacji (np. UKNF),
- projekt dostosowujący procedury i procesy w Towarzystwie do komunikatu UKNF z 23 stycznia 2020 r. dotyczącego przetwarzania informacji w chmurze publicznej. Projekt został zakończony w listopadzie 2020 r., a potwierdzenie jego realizacji zgłoszone do UKNF.

Pandemia była bezprecedensowym wyzwaniem dla PFR TFI na wielu poziomach. W zakresie wewnętrznym najważniejsze było zapewnienie bezpieczeństwa pracowników i systemów IT, utrzymanie efektywności organizacyjnej, efektywne zarządzanie środkami, ochrona interesu uczestników funduszy, dostosowanie się do zwiększonych wymagań regulacyjnych. Pomimo zmian funkcjonowania tak w obszarze organizacyjnym, jak i społecznym, cele postawione przed PFR TFI w 2020 r. zostały zrealizowane, skala działania wzrosła, a organizacja jest dobrze przygotowana do realizacji nowych zadań w ramach Grupy Kapitałowej PFR.

2. PFR VENTURES

ROK 2020 W PFR VENTURES

W 2020 PFR Ventures ogłosił inwestycje w dziewięć nowych funduszy i uruchomił program dedykowany segmentowi private equity – PFR PE. Łącznie, na rynku jest już ponad 30 zespołów, które aktywnie przeszukują polski ekosystem innowacji. Ich działanie widać w danych podsumowujących inwestycje VC w ubiegłym roku.

NOWE FUNDUSZE CORPORATE VENTURE CAPITAL (CVC)

Spółka zainwestowała w 2 fundusze CVC: Icos Capital i ffVC Tech & Gaming. Pierwszy z nich to holenderski zespół, który posiada ponad 80 mln zł na inwestycje w polskie innowacje z sektora rolno-spożywczego i czystych technologii. Część ze środków zapewniły międzynarodowe korporacje: Nouryon, Bühler Group oraz Royal Cosun. Z kolei ffVC Tech & Gaming to fundusz, który PFR Ventures utworzył wspólnie z Totalizatorem Sportowym. Zespół zarządzający wywodzi się z USA i w Polsce będzie szukał start-upów z branż: gier, sztucznej inteligencji, cyberbezpieczeństwa, dronów, robotyki, enterprise software, RegTech czy FinTech.

RAPORTY KWARTALNE I ROCZNE

Obecność PFR Ventures w większości funduszy działających na polskim rynku umożliwia tworzenie rzetelnych raportów na temat inwestycji VC w Polsce. Spółka przygotowuje je wspólnie z Inovo Venture Partners, BGK, NCBR i Dealroom. W raportach opisywane są najważniejsze transakcje oraz prezentowane statystyki, które umożliwiają innym uczestnikom rynku jego lepsze zrozumienie. Publikowane są także informacje o wyjściach z transakcji (exitach), co przekłada się na większą transparentność rynku.

PFR DLA PRIVATE EQUITY

W 2020 PFR Ventures uruchomił nowy program: PFR PE. To fundusz funduszy, w ramach którego zostanie zainwestowane ponad 600 mln zł w fundusze private equity. W 2020 r. w jego portfolio znajdowały się Mezzanine Management, Innova Capital i Value4Capital.

INWESTYCJE W FUNDUSZE VC

Spółka zainwestowała w 7 funduszy VC o łącznej kapitalizacji 816 mln zł. Wkład PFR Ventures wyniósł 305 mln zł. Wśród zespołów znalazły się też takie z międzynarodowym doświadczeniem. Więcej informacji o nowych funduszach znajduje się na stronie internetowej PFR Ventures.

Najważniejsze dane o rynku VC w Polsce w 2020 r.

300

sfinansowanych spółek

74 transakcje

zrealizowane przez fundusze PFR Ventures (blisko 30% z zainwestowanego w 2020 r. kapitału)

2,1 mld zł

zainwestowanego kapitału

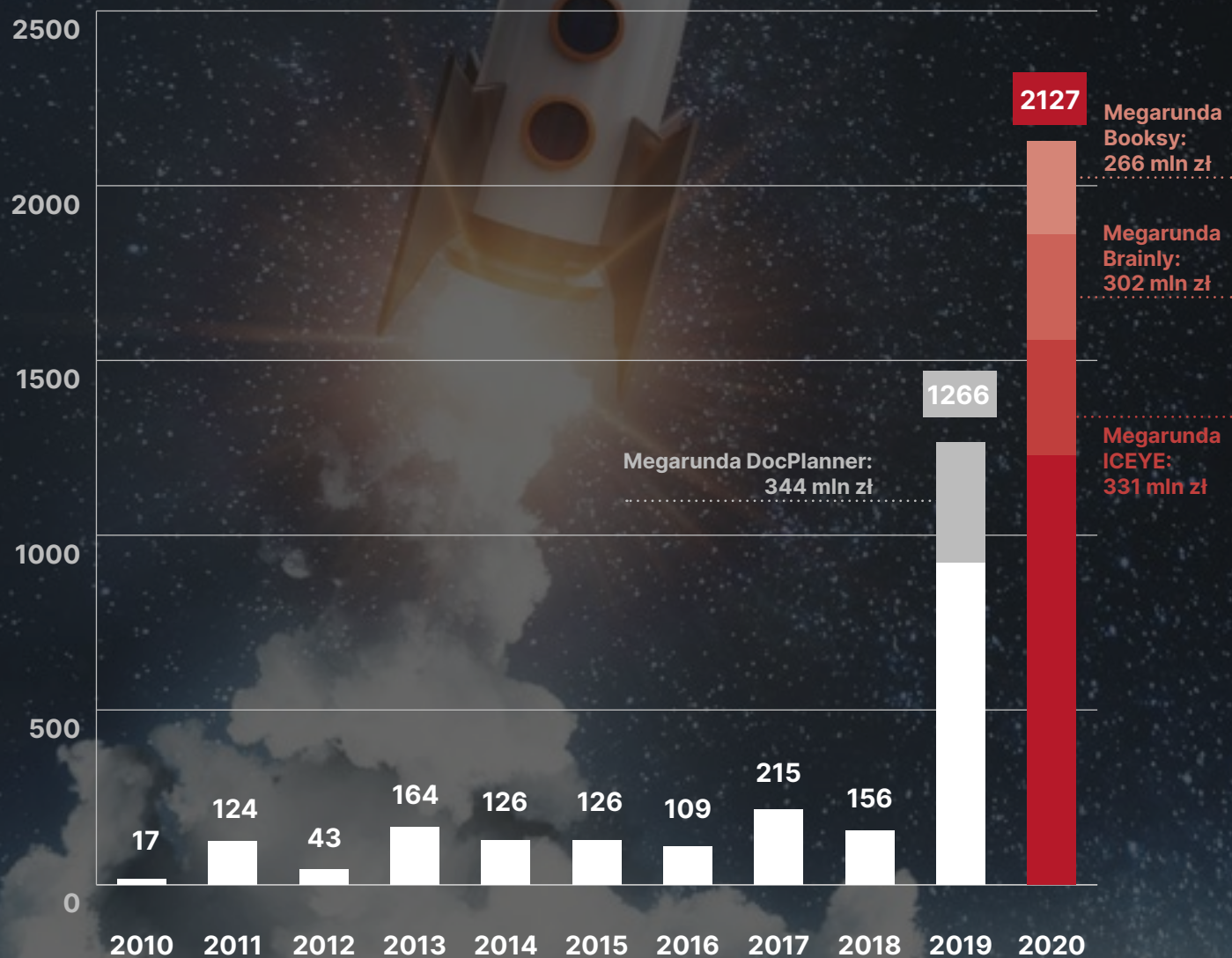
1,7x wartości

z 2019 r. (wzrost 70% r/r)

Inwestycje VC w Polsce w latach 2010-2020

Wartość inwestycji (mln zł)

Źródło: Raport PFR Ventures i Inovo Venture Partners „Transakcje na polskim rynku VC w 2020 roku”

3. PFR PORTAL PPK

20 marca 2020 r. PFR Portal PPK przekazał zasoby swojej infolinii na potrzeby infolinii Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ), zaangażowanej w proces informowania o pandemii COVID-19.

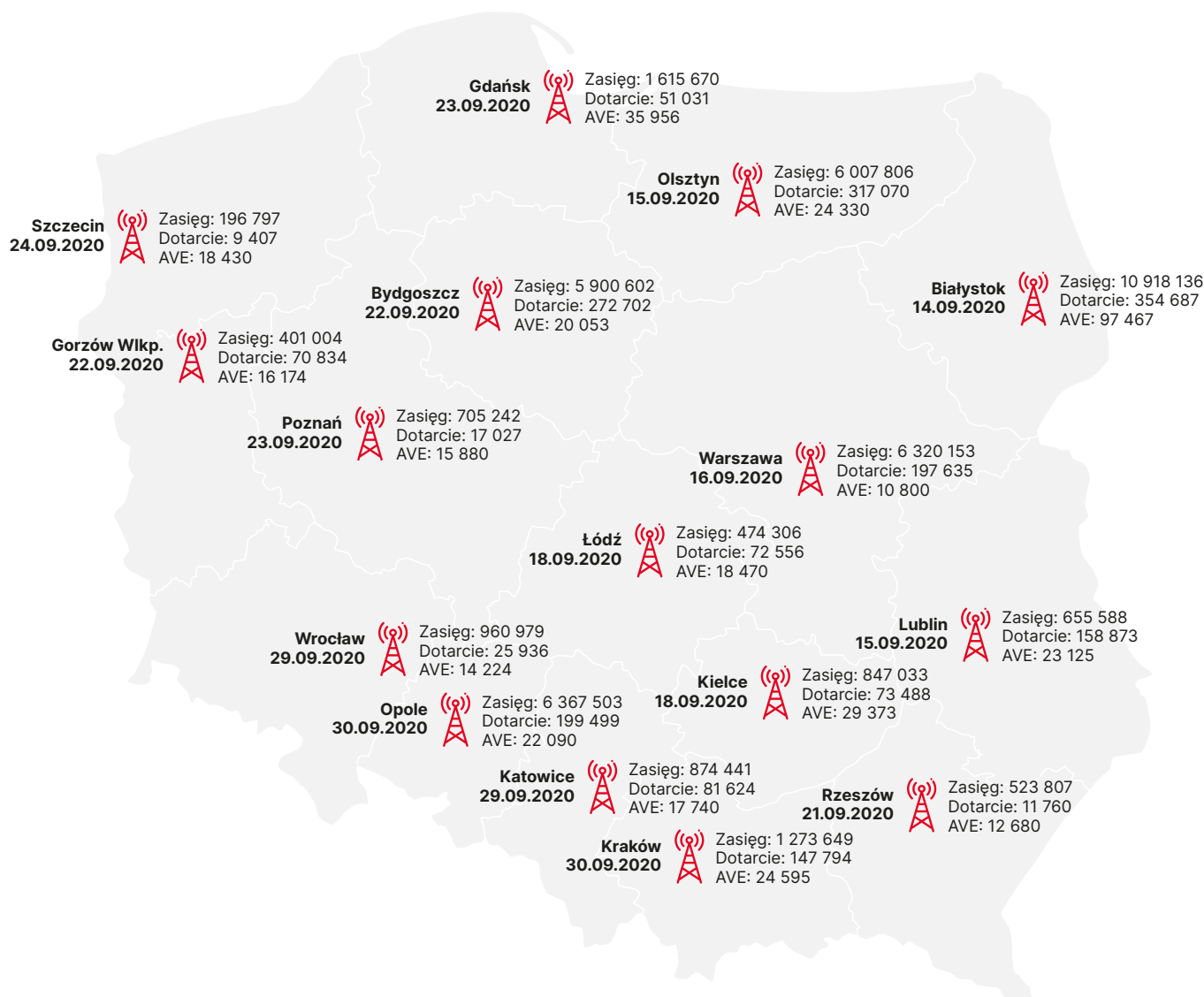
Od 16 kwietnia 2020 r. spółka rozpoczęła prowadzenie masowych bezpłatnych szkoleń on-line na temat tzw. rządowej Tarczy Antykryzysowej, a od 27 kwietnia 2020 r. – bezpłatnych szkoleń z zakresu Tarczy finansowej dla MŚP, wspierając przedsiębiorców zainteresowanych uzyskaniem pomocy w okresie przestoju gospodarczego. W sumie w 2020 r. zostało przeszkolonych 18 757 osób z 4,6 tys. firm. Pod koniec 2020 r. eksperci PFR Portal PPK przygotowali szkolenia on-line z Tarczy finansowej dla MŚP 2.0, dedykowanej mikro, małym i średnim firmom.

W zakresie promocji Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK), przedstawiciele PFR Portal PPK uczestniczyli w 31 wydarzeniach i zrealizowali 41 wystąpień, edukując 60 tys. odbiorców. Zachowując pełny reżim sanitarny, we wrześniu 2020 r. spółka zorganizowała cykl 16 konferencji wojewódzkich pod nazwą „PPK blisko Ciebie”.

Liczby konferencji „PPK blisko Ciebie”:

- 1 196 uczestników (przedstawicielei kadr i płac, HR, finansów z MŚP i jednostek sektora publicznego);
- udział 10 wojewodów, 5 wicewojewodów, 14 reprezentantów pracodawców, 15 instytucji finansowych promujących swoją ofertę;
- 17 400 odsłon landing page'a akcji oraz 130 artykułów prasowych.

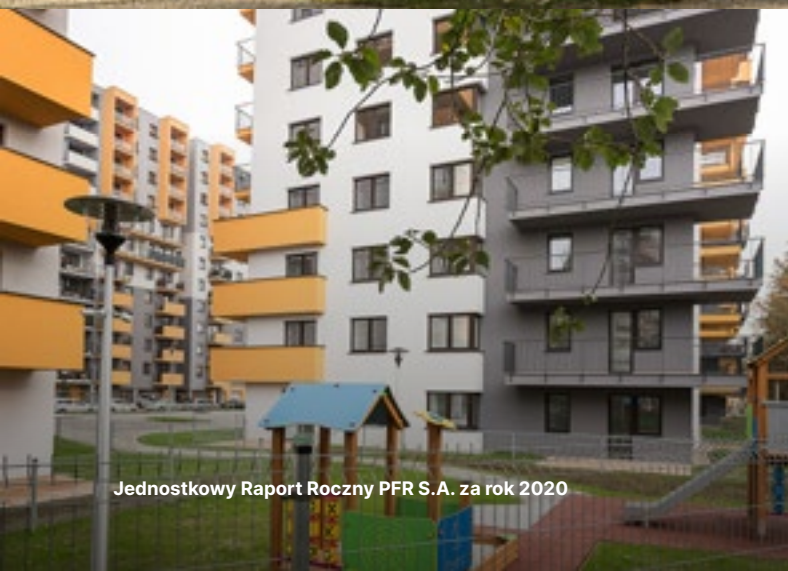
Konferencje „PPK blisko Ciebie” – raport mediowy

AVE (Advertising Value Equivalency) – ekwiwalent reklamowy

Wybrane realizacje PFR Nieruchomości

4. PFR NIERUCHOMOŚCI

Na koniec 2020 r. spółka PFR Nieruchomości zarządzała portfelem dwóch funduszy inwestycyjnych, w ramach których oferowała blisko 3 tys. mieszkań na wynajem w 13 polskich miastach. W budowie było kolejnych 2,5 tys. mieszkań. Był to również rok wdrażania nowoczesnych technologii – rozpoczęto pierwszą budowę z wykorzystaniem nowoczesnych prefabrykatów oraz uruchomiono projektowanie przy zastosowaniu technologii BIM.

2020 rok rozpoczął się zmianą na stanowisku Prezesa Zarządu. 27 stycznia funkcję tę objął Wojciech Caruk, w związku z czym trzyosobowy zarząd spółki stanowili: Wojciech Caruk – Prezes Zarządu, Krystyna Wąchała-Malik – Członek Zarządu oraz Krzysztof Pniewski – Członek Zarządu.

W pierwszych trzech kwartałach 2020 r. w ramach Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju przekazano najemcom mieszkania w Jarocinie, Gdyni oraz Kępicach, zaś w ramach Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem – kolejną realizację w Poznaniu. Na koniec roku poziom komercjalizacji tych inwestycji wyniósł niemal 100%.

W drugim półroczu zainaugurowano budowę blisko 900 mieszkań – w Toruniu, Nowym Targu oraz Oławie. Toruńskie osiedle było pierwszą inwestycją na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i pierwszą, która powstaje wykorzystując technologię nowoczesnej prefabrykacji. Oznacza to, że wytwarzane w fabrykach elementy konstrukcji budynku takie jak: ściany lub moduły łazienkowe przyjeżdżają gotowe na plac budowy i są tam montowane. Zastosowanie prefabrykatów obniża koszty siły roboczej oraz przyspiesza tempo realizacji. Pod koniec 2020 r., po niespełna 40 dniach od rozpoczęcia budowy, dwa z ośmiu powstających na toruńskim osiedlu budynków osiągnęły swoją docelową wysokość i rozpoczęły się prace wykończeniowe wewnątrz.

Kolejnym krokiem w technologiczną przyszłość było wdrożenie projektowania w modelu BIM. Building Information Modeling to technologia polegająca na planowaniu, projektowaniu, zarządzaniu oraz prowadzeniu budowy za pomocą narzędzi informatycznych pozwalających w jednym miejscu gromadzić wszystkie informacje o budynku na różnych etapach jego życia od budowy po wynajem i eksploatację. Pierwszą z dwóch inwestycji projektowanych w tym systemie jest osiedle przy ul. Ratuszowej w Warszawie, gdzie powstaje ponad 520 mieszkań. Pod koniec 2020 r. PFR Nieruchomości zawarł kolejną umowę na projektowanie w tej technologii dotyczącą inwestycji we Wrocławiu przy ul. Zatorskiej.

W III kwartale 2020 r. Polski Fundusz Rozwoju nabył certyfikaty inwestycyjne Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN oraz Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN. W grudniu Komitet Inwestycyjny PFR Nieruchomości przyjął aktualizację do Planu Operacyjnego Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN.

5. PFR OPERACJE

Spółka została zawiązana 6 października 2020 r. w celu świadczenia usług w zakresie technologii IT i cyberbezpieczeństwa oraz ich centralizacji w Grupie Kapitałowej PFR.

W grudniu 2020 r. podmiot rozpoczął świadczenie usług informatycznych, których odbiorcami były następujące podmioty:

- PFR,
- PFR Ventures,
- PFR Portal PPK,
- Fundacja PFR.

Ponadto PFRO rozpoczął współpracę z Operatorem Chmury Krajowej jako strategicznym partnerem. Wdraża z nim nowe rozwiązania oraz dokonuje migracji istniejących systemów oraz operacji do nowoczesnych rozwiązań opartych na tzw. technologiach „chmurowych”.

6. PPP VENTURE

W 2020 r. spółka kontynuowała działalność w zakresie realizacji umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym z dnia 14 października 2013 r., zmienionej aneksem nr 1 z dnia 29 października 2014 r., aneksem nr 2 z dnia 11 maja 2016 r. oraz aneksem nr 3 z dnia 1 lipca 2019 r. zawartej z Uniwersytetem Jagiellońskim – Collegium Medicum dotyczącej zaprojektowania, przebudowania, finansowania i utrzymania domów studenckich przy ulicy Badurskiego w Krakowie.

W projekcie zostały zakończone i odebrane wszystkie prace budowlane i zgodnie z umową trwa okres eksploatacji zaplanowany do 2039 r.

28 kwietnia 2020 r., zgodnie z postanowieniami umowy współników z 14 listopada 2014 r., PFR odkupił 10% udziałów w PPP od Linkcity Poland S.A. i tym samym zwiększył swoje udziały w kapitale zakładowym spółki do 90%. Pozostałe 10% udziałów w kapitale zakładowym spółki znajduje się w posiadaniu spółki Engie Services sp. z o.o., która na podstawie umowy o zarządzanie z PPP Venture jest operatorem akademików.

7. OPERATOR CHMURY KRAJOWEJ

Pandemia COVID-19 podniosła zainteresowanie przedsiębiorców, administracji rządowej i samorządowej świadczeniem usług drogą elektroniczną. Przyniosła również zapotrzebowanie na nowe narzędzia informatyczne wspierające walkę z pandemią COVID-19 i jej następstwami. W efekcie nastąpił skokowy wzrost zainteresowania produktami OChK.

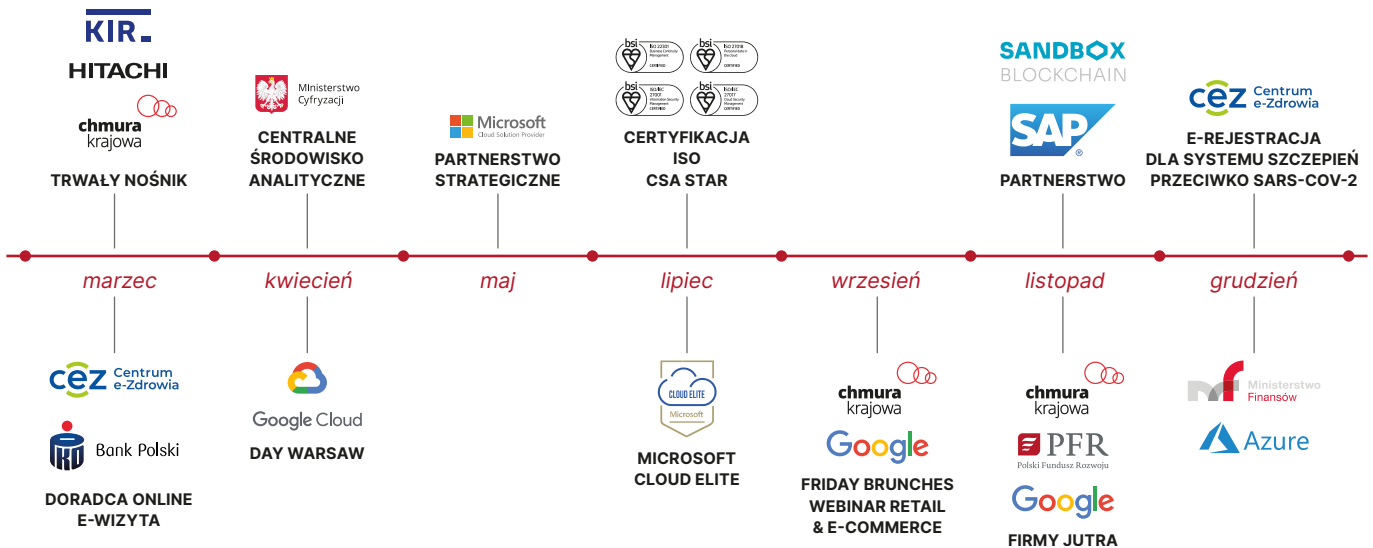
W marcu 2020 r. Operator Chmury Krajowej we współpracy z Krajową Izbą Rozliczeniową i firmą Hitachi wprowadził na rynek usługę trwałego nośnika w chmurze. Jest to rozwiązanie, umożliwiające przechowywanie i udostępnianie w chmurze dokumentów elektronicznych i tym samym usprawniające procesy biznesowe między przedsiębiorcą a klientem.

W tym samym okresie inżynierowie OChK we współpracy z działem IT PKO Banku Polskiego wdrożyli usługę „Doradca on-line”. Pozwala ona na zdalny kontakt z pracownikami banku bez wychodzenia z domu. Początkowo rozwiązanie było skierowane jedynie do MŚP, aktualnie mogą z niego korzystać również klienci indywidualni.

Kolejne wdrożenie również miało związek z sytuacją pandemiczną. W kwietniu 2020 r. OChK stworzył dla Ministerstwa Cyfryzacji Centralne Środowisko Analityczne, które pozwala m.in. analizować zanonimizowane dane źródłowe w celu przewidywania miejsc, w których mogą powstawać nowe ogniska choroby COVID-19.

Kluczowe znaczenie w działalności OChK mają najnowocześniejsze technologie, oferowane dzięki partnerstwom z międzynarodowymi liderami rynku IT. W ramach tych działań odbył się „Google Cloud Day Warsaw”, wydarzenie promocyjne dla zarządów, menedżerów i przedsiębiorców prezentujące usługi chmury Google oraz technologie Smart Analytics. OChK współorganizował wydarzenie jako strategiczny partner Google w Polsce. Podobne cele przyświecały cyklowi „Friday Brunches”. Był to cykl zamkniętych spotkań z kluczowymi klientami w formie webinarów zorganizowanych wspólnie z Google Cloud. Odbyło się pięć spotkań tematycznych, m.in. z zakresu: Anthos, Voiceboty/Chatboty, SAP, BigQuery i Modern Workplace.

Do jeszcze intensywniejszej współpracy doszło z firmą Microsoft, z którą 5 maja 2020 r. Operator Chmury Krajowej zawarł umowę o strategicznym partnerstwie. Na jej podstawie amerykański koncern planuje uruchomić w Polsce swój pierwszy region przetwarzania danych w Europie Środkowo-Wschodniej. Partnerstwo z Microsoft pozwala Chmurze Krajowej rozszerzyć ofertę o rozwiązania platformy chmurowej Azure, m.in. usługi infrastruktury sieciowej, baz danych, analityki, sztucznej inteligencji (AI) i Internetu rzeczy (IoT). W ofercie OChK znajdują się także rozwiązania Microsoft 365, zapewniające dostęp do aplikacji zwiększających produktywność, dostępnych jako usługa w chmurze i dostarczanych jako część otwartej platformy wspierającej procesy biznesowe. Ważnym elementem inwestycji Microsoft w Polsce jest także kompleksowy, wieloletni program podnoszenia kompetencji cyfrowych na polskim rynku pracy. Kolejnym etapem współpracy z koncernem było dołączenie Chmury Krajowej do programu „Cloud Elite”, którego celem jest rozwój kompetencji w chmurowych. Współpraca przyniosła korzyści już pod koniec 2020 r., kiedy Ministerstwo Finansów zakupiło od Chmury Krajowej platformę Microsoft Azure na potrzeby nowego systemu poboru opłat za przejazdy autostradami zarządzanego przez Krajową Administrację Skarbową.

W listopadzie 2020 r. OChK podpisał umowę o współpracy z firmą SAP, w ramach której klienci SAP mogą przenosić swoje zasoby i wykorzystywać oprogramowanie jednej z platform chmurowych oferowanych przez Chmurę Krajową. Analogicznie, klienci OChK zyskali możliwość poszerzenia wykorzystywanej dotąd palety rozwiązań chmurowych o narzędzia i platformy SAP.

Jednym z kluczowych projektów spółki było także opracowanie systemu „e-Rejestracja”, umożliwiającego w szybki i wygodny sposób zarejestrowanie się na szczepienie przeciwko SARS-CoV-2. Integruje on wiele systemów i aplikacji, w tym stronę pacjent.gov.pl i „Profil Zaufany”. Rozwiązanie powstało w ciągu zaledwie 6 tygodni i jest stale rozbudowywane.

Pozostałe inicjatywy OChK w 2020 r. przedstawiono szerzej w punkcie „Wsparcie procesu digitalizacji polskiej gospodarki”.

8. POLSKA AGENCJA RATINGOWA

Na początku 2020 r. podmiot skupiał się na planowaniu drugiego podejścia do procesu rejestracji agencji w European Securities and Markets Authority („ESMA”). Ze względu na wybuch pandemii COVID-19 plany te uległy przesunięciu w czasie.

Po analizie możliwych opcji, akcjonariusze spółki podjęli decyzję o dalszym prowadzeniu projektu, który został podzielony na 2 etapy. W pierwszym, PAR skupi się na usługach i produktach, których oferowanie nie wymaga rejestracji w ESMA. W drugim, po ustabilizowaniu się sytuacji po pandemii, powróci do prac związanych z przygotowaniem drugiego wniosku do ESMA.

Pod koniec III kwartału 2020 r. Polska Agencja Ratingowa podpisała list intencyjny z pierwszym klientem zainteresowanym usługami scoringowymi, a finalna umowa została podpisana w lutym 2021 r. W kwietniu 2021 r. PAR rozpoczęła realizację tego kontraktu.

9. SKB DRIVE TECH

Dominujący wpływ na działalność operacyjną i wyniki finansowe za rok 2020 spółki miała pandemia COVID-19.

W I kwartale 2020 r. spółka zrealizowała w pełni zaplanowany poziom obrotów oraz kontynuowała strategię optymalizacji procesów i podnoszenia rentowności poprzez wzrost efektywności. W II kwartale nastąpiło związane z zamrożeniem gospodarki załamanie się popytu na produkty spółki w krajach Europy Zachodniej spowodowane przerwaniem globalnych łańcuchów dostaw i zatrzymaniami produkcji u klientów. Pomimo sytuacji pandemicznej i wyraźnego spadku przychodów spółka uzyskała dodatni wynik finansowy – było to możliwe dzięki optymalizacji procesów produkcyjnych oraz zróżnicowaniu źródeł przychodów (branża odlewnicza, branża napędowa i branża remontów zespołów napędowych).

W 2020 r. kluczowym z punktu widzenia SKB Drive Tech wydarzeniem było zwycięstwo w przetargu na remont zespołów napędowych dla Tramwajów Warszawskich. Realizacja tego zamówienia otwiera drzwi do współpracy ze spółkami komunikacji publicznej w pozostałych miastach w Polsce.

Sprawozdanie Zarządu z działalności PFR S.A. i Grupy Kapitałowej PFR za rok 2020

Rozdział 4: Istotne zdarzenia mające wpływ na PFR i GK PFR w 2020 roku oraz po dniu bilansowym

Istotne zdarzenia w 2020 r.....	87
Istotne zdarzenia po dacie bilansowej.....	88

Istotne zdarzenia w 2020 r.

W 2020 r. kapitał zakładowy PFR został podwyższony z kwoty 2 453 326 553 zł do kwoty 4 953 252 553 zł. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PFR w dniu 24 marca 2020 r. podjęło uchwałę w sprawie jego podwyższenia poprzez emisję w trybie subskrypcji prywatnej nowych akcji zwykłych imiennych serii E z wyłączeniem w całości prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy PFR oraz zmiany Statutu PFR w związku z podwyższeniem kapitału zakładowego. W ramach dokapitalizowania nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego PFR o kwotę 2 499 926 000 zł, w drodze emisji 2 499 926 000 nowych akcji zwykłych imiennych serii E, o wartości nominalnej po 1 zł każda, o łącznej wartości nominalnej wynoszącej 2 499 926 000 zł („**Akcje Serii E**”). Oferta objęcia Akcji Serii E została skierowana wyłącznie do Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Prezesa Rady Ministrów. Wniosek o zmianę danych w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym został złożony przez PFR 7 kwietnia 2020 r., natomiast 19 maja 2020 r. nastąpiła rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego PFR.

30 października 2020 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym została zarejestrowana spółka pod firmą PFR Operacje, której jedynym wspólnikiem jest PFR. PFR objął 100% udziałów w kapitale zakładowym PFR Operacje, tj. 2 500 udziałów o wartości nominalnej 1 000,00 zł każdy, o łącznej wartości 2 500 000,00 zł. Kapitał zakładowy został w całości pokryty wkładem pieniężnym. Zawiązanie spółki PFR Operacje jest elementem realizacji Strategii Grupy Kapitałowej PFR oraz implementacji przyjętych przez Zarząd PFR dokumentów Strategii Bezpieczeństwa oraz Strategii IT. PFR Operacje będzie świadczyć na rzecz spółek Grupy Kapitałowej PFR usługi związane z bezpieczeństwem oraz IT.

Kapitał zakładowy spółki PFR Portal PPK został podwyższony poprzez utworzenie 10 000 nowych udziałów o wartości 1 000 zł każdy do łącznej kwoty 20 000 000,00 zł. Rejestracja podwyższenia kapitału w Krajowym Rejestrze Sądowym nastąpiła 30 kwietnia 2020 r. Udziały zostały objęte w całości przez PFR – jedynego wspólnika spółki.

Następnie, 26 października 2020 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników podjęło uchwałę o nałożeniu na jedynego wspólnika – PFR obowiązku uiszczenia dopłat do spółki w wysokości 0,5-krotności wartości nominalnej wszystkich objętych przez tego wspólnika udziałów w spółce, tj. w wysokości 10 000 000,00 zł. Kwota dopłat została wpłacona 28 października 2020 r.

Na podstawie zawartej pomiędzy PFR a spółką pod firmą Polska Agencja Ratingowa umowy objęcia akcji, PFR objął akcje PAR w ilości 1 100 000 akcji serii C (o numerach od C1100001 do C2200000) o wartości 0,53 zł każda, o łącznej wartości 583 000 zł. Akcje zostały pokryte w całości wkładem pieniężnym, a emisja akcji serii C została

zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym 6 sierpnia 2020 r. Płatność za objęcie akcji została dokonana 29 kwietnia 2020 r.

Ustawa z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw („**Ustawa zmieniająca**”), wprowadziła obowiązek rejestracji akcji spółek niebędących spółkami publicznymi w rejestrze akcjonariuszy. Obowiązek ten oznacza konieczność przeprowadzenia procesu dematerializacji akcji w spółce, w szczególności zaś zawarcia umowy o prowadzenie rejestru akcjonariuszy z podmiotem wybranym uchwałą walnego zgromadzenia spółki. Proces wyboru podmiotu prowadzącego rejestr akcjonariuszy wraz z zawarciem umowy z właściwym podmiotem zostały przeprowadzone zarówno w PFR, jak i w każdej ze spółek akcyjnych z Grupy Kapitałowej PFR, zobowiązanej zgodnie z przepisami Ustawy zmieniającej do realizacji wskazanych czynności. Wynikiem powyższego jest w szczególności zawarcie przez spółki akcyjne z Grupy Kapitałowej PFR, umów w przedmiocie prowadzenie rejestru akcjonariuszy przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski Spółkę Akcyjną Oddział – Biuro Maklerskie w Warszawie z siedzibą w Warszawie.

PFR realizuje program emisji obligacji o łącznej wartości do 100 miliardów złotych w związku z powierzeniem PFR na mocy umowy, wykonania rządowych programów: „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla małych i średnich firm”, przyjętego uchwałą Rady Ministrów nr 50/2020 z dnia 27 kwietnia 2020 r., „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla dużych firm” przyjętego uchwałą Rady Ministrów nr 51/2020 z dnia 27 kwietnia 2020 r., „Programu wsparcia Polskich Linii Lotniczych LOT S.A.” przyjętego uchwałą Rady Ministrów nr 189/2020 z dnia 21 grudnia 2020 r. oraz przyjętego po dniu bilansowym programu „Tarcza finansowa 2.0 Polskiego Funduszu Rozwoju dla mikro, małych i średnich firm” na mocy uchwały nr 2/2021 z dnia 5 stycznia 2021 r.

W celu sfinansowania Programów, PFR wyemitował w 2020 r. obligacje na łączną kwotę 65,4 mld zł. Dodatkowo, po dniu bilansowym Spółka wyemitowała obligacje na łączną kwotę 8,5 mld zł. Szczegóły dotyczące wyemitowanych serii obligacji zostały przedstawione szerzej w punkcie „Finansowanie programów pomocowych” niniejszego raportu. Szczegółowe warunki poszczególnych emisji zostały zawarte w publikowanych przez PFR listach emisyjnych dostępnych na stronie internetowej PFR.

28 maja 2020 roku na publicznym rynku obligacji ASO Catalyst zadebiutowały pierwsze obligacje wyemitowane przez PFR. Zgodnie ze stanem na koniec 2020 r. na rynku ASO Catalyst notowane były cztery serie obligacji PFR: PFR0324, PFR0325, PFR0925 oraz PFR0627.

Istotne zdarzenia po dacie bilansowej

W dniu 22 lutego 2021 roku Ministerstwo Finansów przekazało na rachunek powierniczy PFR obligacje oznaczone jako OF0423 (następnie zasymilowane z OK0423) o nominalnej wartości 6,6 mld zł. PFR zlecił wycenę otrzymanych papierów niezależnemu ekspertowi, tj. Deloitte Advisory sp. z o.o. sp. k, który na dzień 1 marca 2021 r. wycenił te obligacje do wartości rynkowej, która wynosi 6,58 mld zł. Wycena została następnie zweryfikowana przez niezależnego biegłego rewidenta wyznaczonego przez sąd rejestrowy. Biegły rewident wydał opinię, w której potwierdził prawidłowość sporządzonej wyceny, a formalnie Sprawozdania Zarządu z wyceny. Obecnie trwa w PFR finalizacja niezbędnych kroków do zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego przez sąd rejestrowy.

W dniu 5 stycznia 2021 r. została podjęta Uchwała Nr 2/2021 Rady Ministrów w sprawie programu rządowego „Tarcza finansowa 2.0 Polskiego Funduszu Rozwoju dla mikro, małych i średnich firm”. Realizację tego programu powierzono PFR. Łączna wartość finansowania programowego w ramach programu mogła osiągnąć 13 mld zł, z zastrzeżeniem możliwości pozyskania przez PFR finansowania zewnętrznego we wskazanej wyżej wysokości. Program przewiduje dwa rodzaje działań pomocowych:

- Tarczę finansową 2.0 dla mikrofirm o wartości nieprzekraczającej, według stanu na datę programu, kwoty 6,5 mld zł; oraz
- Tarczę finansową 2.0 dla MŚP o wartości nieprzekraczającej, według stanu na datę programu, kwoty 6,5 mld zł.

Program jest częścią wsparcia dla przedsiębiorców w ramach Tarczy finansowej PFR oraz w ramach dotychczas notyfikowanej pomocy publicznej, do kwoty łącznego budżetu 100 mld zł.

PFR otrzymał informację o możliwych sprawach sądowych, które mogą być wszczęte przeciwko niej, a dotyczą decyzji PFR w zakresie wypłat pożyczek i subwencji z programów rządowych Tarczy finansowej PFR. W razie negatywnego rozstrzygnięcia nie stanowią dla PFR ryzyka wpływu własnych środków finansowych.

PFR skorzystał z prawa przewidzianego w umowie pożyczki z dnia 30 maja 2017 r. zawartej z PKO Bankiem Polskim S.A. do przedłużenia okresu obowiązywania tej umowy na kolejny rok. W dniu 10 marca 2021 r. PFR otrzymała informację z PKO Banku Polskiego S.A. o wyrażeniu zgody przez Bank na wydłużenie okresu pożyczki. Stosowny aneks z PKO Bankiem Polskim S.A. został podpisany przez Zarząd PFR w dniu 11 maja 2021 r.

W dniu 30 marca 2021 r. została podjęta Uchwała nr 260/2021 przez Zarząd PFR w sprawie: (i) podjęcia decyzji inwestycyjnej dot. nabycia akcji w kapitale zakładowym spółki Międzynarodowe Targi Gdańskie S.A. z siedzibą w Gdańsku („MTG”) od FIS reprezentowanego przez PFR TFI S.A., (ii) wyrażenia zgody na podpisanie w imieniu PFR dokumentacji transakcyjnej obejmującej w szczególności: umowę sprzedaży oraz umowę przystąpienia do umowy inwestycyjnej z dnia 8 grudnia 2015 r., (iii) wyrażenia zgody na dokonanie wszelkich innych czynności faktycznych lub prawnych koniecznych lub wymaganych do nabycia akcji MTG.

W dniu 5 maja 2021 r. PFR został wpisany przez BM PKO BP do rejestru akcjonariuszy w miejsce FIS. W tym samym dniu została opłacona przez PFR cena sprzedaży w wysokości 56 238 954,29 zł (słownie: pięćdziesiąt sześć milionów dwieście trzydzieści osiem tysięcy złotych dziewięćset pięćdziesiąt cztery złotych dwadzieścia dziewięć groszy), tj. 281,194771 zł za akcję, ustalona w oparciu o wartość wynikającą z wyceny akcji na dzień 15 marca 2021 r.

PFR udzielił poręczenia za gwarancje dobrego wykonania oraz gwarancje zwrotu zaliczki wystawione na zlecenie spółki portfelowej funduszu zarządzanego przez PFR w związku kontraktami realizowanymi przez ten podmiot. Wartość poręczenia nie przekracza 200 mln zł. Poręczenie udzielone zostało częściowo 23 kwietnia, a częściowo 10 maja 2021 r.

W dniu 9 marca 2021 r. PFR dokonał zapisu na 181 818 akcji spółki Mabion S.A. po cenie 55 zł za jedną akcję. Łączna kwota inwestycji wyniosła 9 999 990 zł.

Zarząd PFR Ventures wynegocjował w 2020 r. z MFIPR przekazanie PFR Ventures dodatkowej opłaty za zarządzanie, uzupełniającej opłaty za zarządzanie otrzymywanej przez Spółkę ze środków POIR w związku z wdrażaniem instrumentów finansowych i zarządzaniem funduszami PFR STARTER FIZ, PFR BIZNEST FIZ, PFR OTWARTE INNOWACJE FIZ i PFR KOFFI FIZ na podstawie umów o finansowanie (zawartych między BGK a MFIPR) i umów o współpracy (zawartych między BGK, TFI i PFR Ventures). Dodatkowa opłata za zarządzanie miała być zostać przekazana za lata 2020-2023.

Zapewnienie dotyczące przekazania PFR Ventures dodatkowych opłat za zarządzanie zostało wyrażone przez MFIPR w piśmie z dnia 4 stycznia 2021 r. skierowanym przez MFIPR do BGK, bazując na założeniach dotyczących wypłaty dodatkowej opłaty za zarządzanie i wyciszczeniach prezentowanych przez PFR Ventures. Przekazanie dodatkowej opłaty za zarządzanie zostało przy tym uzależnione od podpisania stosownych aneksów do umów o finansowanie dla wszystkich czterech programów oraz od posiadania na rachunku bankowym przez MFIPR środków w odpowiedniej wysokości do dokonania zapłaty dodatkowej opłaty za zarządzanie za rok 2020 (płatna zgodnie z projektami aneksów do umów o finansowanie w terminie 30 dni od podpisania każdego aneksu). Treść aneksów do umów o finansowanie została ustalona i zaakceptowana zarówno przez MFIPR, jak i przez BGK (strony umów o finansowanie) i PFR Ventures w pierwszym kwartale 2021 r. Natomiast po podpisaniu aneksów do umów o finansowanie niezbędne będzie odpowiednie aneksowanie także umów o współpracy, zawartych pomiędzy PFRV, BGK a TFI, i w tym zakresie spółka PFR Ventures nie rozpoczęła jeszcze rozmów ani negocjacji z TFI.

Na datę sporządzenia i podpisania sprawozdania finansowego za rok 2020 nie jest znany termin podpisania ani aneksów do umów o finansowanie, ani aneksów do umów o współpracę. Nie jest także znana kwota dodatkowych opłat za zarządzanie za 2020 r. W związku z powyższym nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie kwoty przychodu, jaki PFR Ventures uzyska z tytułu dodatkowej opłaty za zarządzanie. Tym samym dodatkowa opłata za zarządzanie nie spełnia definicji aktywów i przychodów w świetle ustawy o rachunkowości.

Sprawozdanie Zarządu z działalności PFR S.A. i Grupy Kapitałowej PFR za rok 2020

Rozdział 5: Przewidywane kierunki rozwoju PFR i GK PFR

1. Status realizacji Strategii GK PFR na lata 2019-2021	90
2. Status realizacji Strategii Grupy PFR na lata 2020-2025	91
3. Perspektywy rozwoju Grupy Kapitałowej PFR	94

Kierunki rozwoju Spółki wyznaczają: zatwierdzona przez Radę Nadzorczą w kwietniu 2019 r. Strategia Grupy Kapitałowej PFR na lata 2019-2021 („Strategia GK”) oraz przyjęta przez Radę Grupy PFR w maju 2020 r. Strategia Grupy PFR na lata 2020-2025 („Strategia Grupy”).

1. STATUS REALIZACJI STRATEGII GK PFR NA LATA 2019-2021

W 2020 roku PFR kontynuował realizację Strategii GK. Zgodnie z treścią dokumentu priorytetami biznesowymi Spółki były:

- finansowanie inwestycyjne,
- działalność prorozwojowa,
- inicjatywy w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu,
- sprawna organizacja.

Na działalność PFR w 2020 r. silnie wpłynęły czynniki zewnętrzne, które przyniosły nowe wyzwania. Chodzi tu przede wszystkim o realizację programu Tarczy finansowej PFR. Nowe zadania, jakie zostały nałożone na PFR oraz pandemia COVID-19, wpłynęły na poziom realizacji poszczególnych celów wskazanych w Strategii GK.

FINANSOWANIE INWESTYCYJNE

Działalność inwestycyjna w GK PFR realizowana jest przez następujące spółki: PFR, PFR Ventures, PFR TFI oraz PFR Nieruchomości. Każda z nich skupia swą działalność na określonym w Strategii GK zakresie – łącznie oferując finansowanie kapitałowe dla projektów na każdym etapie rozwoju:

- młode innowacyjne firmy (tzw. start-upy),
- małe i średnie przedsiębiorstwa,
- duże firmy,
- samorządy,
- osoby indywidualne.

Wspólnym celem realizowanych inwestycji jest przyczynianie się do rozwoju i transformacji polskiej gospodarki poprzez wsparcie branż o najwyższym potencjale rozwojowym i strategicznym.

DZIAŁALNOŚĆ PROROZWOJOWA

PFR aktywnie wspiera rozwój innowacyjności i kapitału ludzkiego w kraju, przede wszystkim poprzez budowę kompetencji innowato-

Misja i wizja GK PFR

Wizja

GK PFR to grupa instytucji finansowych i doradczych dla przedsiębiorców, samorządów i klientów indywidualnych inwestująca na rzecz zrównoważonego rozwoju gospodarczego Polski.

Misja

GK PFR. Inwestycje dla Polski.
Razem tworzymy praktyczne rozwiązania dla wspólnego sukcesu i bezpiecznej przyszłości.

rów, przedstawicieli JST oraz programy tematyczne przyspieszające zmiany w branżach o szczególnym potencjale społeczno-gospodarczym. Ze względu na pandemię COVID-19, część wydarzeń zdecydowano się zorganizować w trybie zdalnym. Dodatkowo, położono większy nacisk na cyfrową formę przekazywania wiedzy – organizowane były webinaria oraz nagrywano podcasty i szkolenia na temat dostępnych programów inwestycyjnych i rozwojowych. Dodatkowym zadaniem, jakiego podjął się PFR w czasie pandemii było dzielenie się wiedzą z przedsiębiorcami na temat możliwości uzyskania wsparcia finansowego oraz transformacji cyfrowej firmy.

W ramach wsparcia cyfryzacji polskiej gospodarki, rozwijana jest działalność spółki Operator Chmury Krajowej, której głównym celem

Działalność inwestycyjna

- Inwestycje w aktywa niepubliczne
- Inwestycje w aktywa publiczne
- Inwestycje w formie funduszu funduszy
- Inwestycje mieszkaniowe

Działalność prorozwojowa

- Digitalizacja polskiej gospodarki
- Rozwój rynku kapitałowego
- Rozwój innowacyjności
- Analizy ekonomiczne
- Pracownicze Plany Kapitałowe

Społeczna Odpowiedzialność Biznesu

- Fundacja PFR
- Edukacja Ekonomiczna
- CDT

Polski Fundusz Rozwoju

Inwestycje dla Polski

- Zasoby ludzkie
- IT
- Prawo
- Obsługa klienta
- Bezpieczeństwo
- Komunikacja i marketing
- Finanse i księgowość
- Zgodność i audyt
- Strategia i zarządzanie projektami

Wsparcie korporacyjne

jest umożliwienie polskim podmiotom publicznym i prywatnym włączenia się w globalny trend migracji do usług chmurowych. Poza realizacją postanowień kontraktu z Google, w 2020 r. OCHK podpisał również umowę o partnerstwie strategicznym z amerykańską spółką Microsoft, która zdecydowała się na otwarcie w Polsce kilku centrów przetwarzania danych w chmurze.

Ważnym celem stawianym przed Grupą Kapitałową PFR jest obsługa programu Pracowniczych Planów Kapitałowych. W 2020 r. z przesunięciem czasowym spowodowanym sytuacją epidemiczną, przeprowadzone zostały II i III etap naboru do PPK, obejmujące przedsiębiorstwa zatrudniające co najmniej 20 pracowników. Zgodnie z zapisami Strategii GK, PFR TFI pełni rolę instytucji wyznaczonej, oferując usługi zarządzania środkami uczestników, PFR dba o rzetelną ewidencję programu, a PFR Portal PPK weryfikuje spełnianie wymogów regulacyjnych oraz buduje świadomość społeczeństwa na temat programu. Program pozostaje jednym z najważniejszych projektów Grupy i będzie realizowany zgodnie ze Strategią w następnych latach.

SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ BIZNESU

Obok działalności inwestycyjnej i prorozwojowej, PFR prowadził również akcje społeczne. Fundacja PFR, której flagowym projektem jest Centralny Dom Technologii, realizowała przede wszystkim projekty mające na celu rozwój edukacji. Ze względu na pandemię, zostały one zorganizowane on-line i przybrały formę zajęć zdalnych – zarówno dla dzieci, nauczycieli, jak i seniorów. Znacznie zwiększyło to zasięg organizowanych wydarzeń.

W 2020 r. Fundacja PFR zrealizowała liczne projekty autorskie i partnerskie oraz aktywnie angażowała pracowników Grupy Kapitałowej w wolontariat pracowniczy (więcej szczegółów w podrozdziale „Działalność Fundacji PFR” w rozdziale 3 niniejszego dokumentu).

Szczególnie ważne były akcje związane z walką z pandemią COVID-19. Kluczowym elementem wsparcia było przekazanie 6 mln zł do szpitali w całej Polsce na zakup sprzętu ochrony osobistej – w tym masek, przyłbic, fartuchów oraz płynu do dezynfekcji rąk – oraz specjalistycznego sprzętu medycznego niezbędnego do ratowania życia pacjentów, takiego jak łóżka do intensywnej terapii, respiratory czy kardiomonitoring.

SPRAWNA ORGANIZACJA

W związku z pandemią COVID-19, osiągnięcie celów zawartych w Strategii GK było utrudnione. Aby umożliwić ich realizację, jednym z priorytetów PFR było zapewnienie sprawnego funkcjonowania poszczególnych podmiotów Grupy Kapitałowej w warunkach pracy w zdalnej. Na bazie doświadczeń i potrzeb poszczególnych spółek należących do Grupy

Kapitałowej zgromadzonych w tych okolicznościach w listopadzie 2020 r. powołano do życia spółkę PFR Operacje. Jej zadaniem jest realizacja zleceń i zadań na rzecz poszczególnych spółek Grupy Kapitałowej PFR w zakresie IT i cyberbezpieczeństwa. Docelowo PFR Operacje będzie pełnił rolę centrum usług wspólnych dla podmiotów z Grupy.

Obecnie spółka pełni rolę back-office dla usług IT i bezpieczeństwa w Grupie Kapitałowej, jednak w przyszłości zakres świadczonych przez nią usług będzie znacznie szerszy, obejmując także usługi zarządzania zasobami ludzkimi oraz procesy zakupowe.

2. STATUS REALIZACJI STRATEGII GRUPY PFR NA LATA 2020-2025

W maju 2020 r. podmioty wchodzące w skład Grupy PFR ukończyły prace nad wspólną strategią. Obowiązek przyjęcia dokumentu wynikał z Ustawy o SIR z 4 lipca 2019 r. Strategia Grupy określa kierunki rozwoju spółek wchodzących w skład Systemu Instytucji Rozwoju oraz ustala zasady współpracy pomiędzy podmiotami realizującymi zadania wspólne. Przygotowanie dokumentu poprzedziła diagnoza społeczno-ekonomiczna wybranych obszarów gospodarczych w Polsce.

Grupa PFR to nowoczesny system polskich instytucji rozwoju o wspólnej wizji i misji oraz podstawowych zasadach działania, tj.:

- uzupełnianie sektora komercyjnego i pozarządowego oraz współpraca przy przygotowaniu i dystrybucji programów w obszarach, w których występują luki w rynku przejawiające się brakiem dostępu do usług finansowych,
- prowadzenie programów rozwojowych dostosowanych do potrzeb odbiorców: przedsiębiorstw, jednostek samorządu terytorialnego, sektora publicznego, sektora pozarządowego oraz osób fizycznych,
- dążenie do samofinansowania w działalności komercyjnej poprzez osiągnięcie pozytywnego wyniku finansowego na prowadzonej działalności oraz możliwość finansowania zewnętrznego.

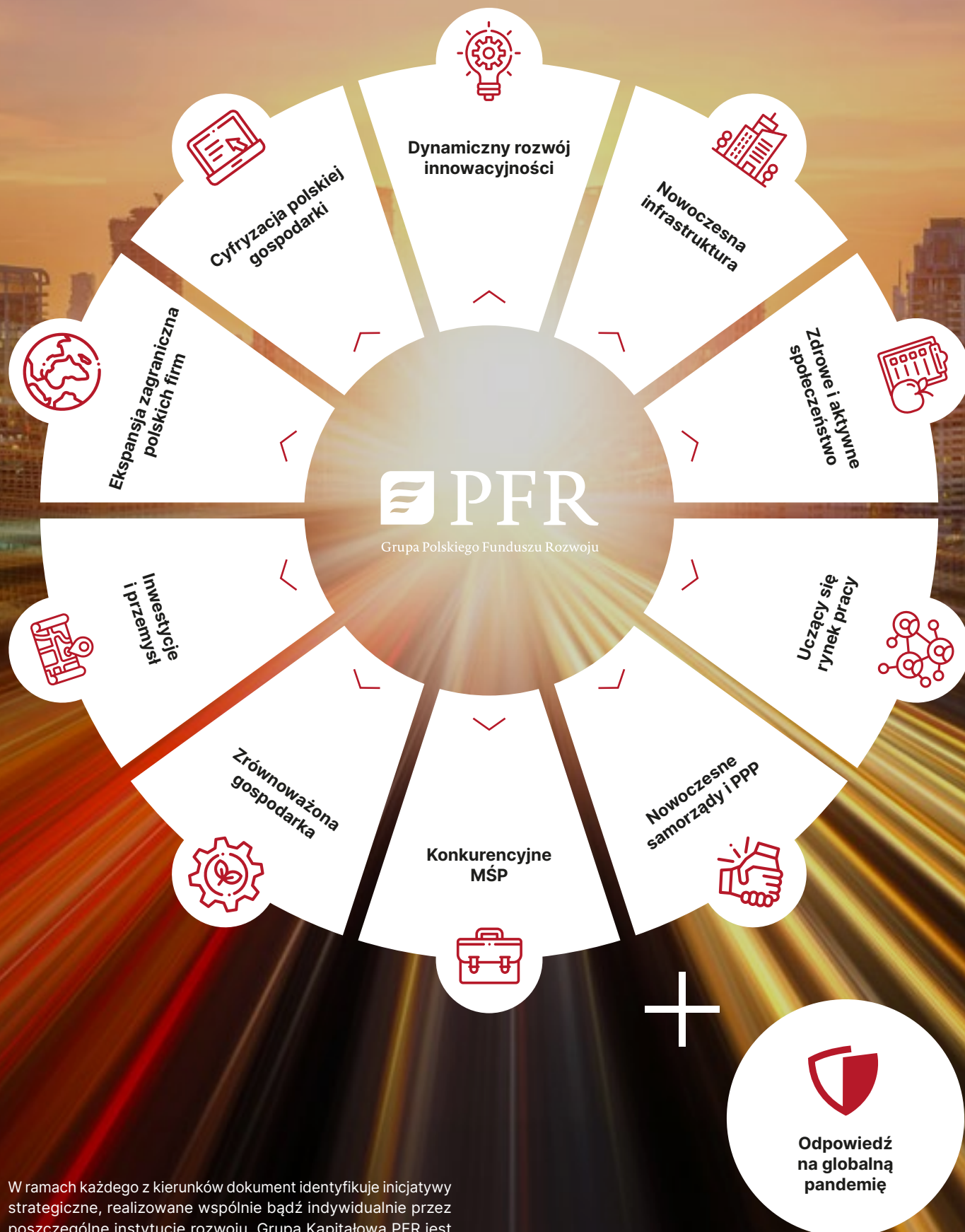
Nad koordynacją działań rozwojowych w jasno określonych centrach kompetencji czuwa Rada Grupy PFR składająca się z prezesów poszczególnych instytucji. Rolę przewodniczącego Rady pełni Prezes Zarządu PFR Paweł Borys.

Strategia Grupy PFR na lata 2020-2025 identyfikuje 10 podstawowych kierunków strategicznych działalności oraz jeden specjalny – będący odpowiedzią na kryzys gospodarczy spowodowany pandemią COVID-19.

Skład Grupy PFR

Kierunki strategiczne działalności Grupy PFR

W ramach każdego z kierunków dokument identyfikuje inicjatywy strategiczne, realizowane wspólnie bądź indywidualnie przez poszczególne instytucje rozwoju. Grupa Kapitałowa PFR jest zaangażowana w realizację 26 z 53 inicjatyw strategicznych.

Zaangażowanie GK PFR w inicjatywy strategiczne wskazane w Strategii Grupy PFR

Cyfryzacja polskiej gospodarki

Operator Chmury Krajowej
Polskie 5G
Smart City Hub
Instrumenty finansowe na rzecz rozwoju cyfryzacji

Dynamiczny rozwój innowacyjności

„Start in Poland”
Finansowanie innowacji
Sektor gier wideo
Transfer technologii

Nowoczesna infrastruktura

Infrastruktura transportowa
Infrastruktura energetyczna
Mieszkalnictwo
Centra biznesu

Ekspansja zagraniczna polskich firm

Obsługa rynków zagranicznych
International Desk
Product of Poland
Finansowanie ekspansji zagranicznej
Polskie MŚP na rynkach zagranicznych

Inwestycje i przemysł

Polska Strefa Inwestycji
Strategiczne parki przemysłowe
Pozyskiwanie wysokiej jakości inwestycji
Promocja polskiej gospodarki

Uczący się rynek pracy

Centralny Dom Technologii
Młodzi liderzy
Kadry dla przemysłu
Ekosystem uczenia się przez całe życie
Kredyty studenckie i wsparcie edukacji

Zdrowe i aktywne społeczeństwo

Finansowanie zdrowia w Polsce
Bezpieczeństwo emerytalne Polaków

Zrównoważona gospodarka

PFR Green Hub
Gospodarka obiegu zamkniętego

Nowoczesne samorzady i PPP

Rozwój formuły PPP
Programy dla JST
Edukacja dla samorządów

Konkurencyjne MŚP

Centrum Rozwoju MŚP
Innowacyjne MŚP
Finansowanie MŚP:
Gwarancje *de minimis*
Finansowanie MŚP:
Programy europejskie
Rozwój MŚP

Odpowiedź na globalną pandemię

Tarcza finansowa PFR dla MŚP
Tarcza finansowa PFR dla dużych firm
Pokrycie ubezpieczeniowe
Rozszerzenie ubezpieczenia obrotu handlowego
Finansowanie leasingu firm transportowych
Pożyczka obrotowa
Pożyczka na wypłatę wynagrodzeń

Rozszerzony system gwarancji dla MŚP
Fundusz Gwarancji Płynnościowych
Finansowe UE dla MŚP
Fundusz przeciwdziałania COVID-19
System dopłat do odsetek kredytów
Dotacje na kapitał obrotowy
Wsparcie biznesowe w dobie pandemii
Kampania informacyjno-edukacyjna dla przedsiębiorców

Czerwonym kolorem zaznaczono inicjatywy, w które angażuje się GK PFR.

Potencjał finansowy Grupy PFR określony w Strategii

	INWESTYCJE	BANKOWOŚĆ	ROZWÓJ PRZEMYSŁU
Institucja rozwoju	 Polski Fundusz Rozwoju	 Bank Gospodarstwa Krajowego	 Agencja Rozwoju Przemysłu
Obszary działalności	<ul style="list-style-type: none"> Aktywa niepubliczne Aktywa publiczne Formuła Funduszu Funduszy Inwestycje mieszkaniowe 	<ul style="list-style-type: none"> Finansowanie rozwoju przedsiębiorstw i JST Gwarancje i poręczenia Finanse publiczne / Przepływ środków europejskich Finansowanie infrastruktury transportowej 	<ul style="list-style-type: none"> Specjalne Strefy Ekonomiczne Polska Strefa Inwestycji Finansowanie dłużne i kapitałowe Restrukturyzacja rozwojowa i nadzór korporacyjny Innowacje
Potencjał	24 mld zł kapitału na inwestycje	69 mld zł potencjału produktów bankowych	15 mld zł kapitału na rozwój przemysłu
Działalność zlecona	80 mld zł Fundusz Rezerwy Demograficznej	121 mld zł działalność zlecona	
Działania na rzecz zmniejszenia skutków gospodarczych globalnej pandemii*	100 mld zł Tarcza Finansowa PFR dla Firm	240,6 mld zł dodatkowe finansowanie generowane w gospodarce poprzez działania realizowane przez BGK	1,7 mld zł Tarcza Antykrzysowa
	UBEZPIECZENIA EKSPORTOWE	EKSPORT, INWESTYCJE, PROMOCJA	ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
Institucja rozwoju	 Grupa PFR	 Grupa PFR	 Grupa PFR
Obszary działalności	<ul style="list-style-type: none"> Ubezpieczenie należności Ubezpieczenie inwestycji Gwarancje kontraktowe Zabezpieczenie kredytu bankowego 	<ul style="list-style-type: none"> Eksport Inwestycje Promocja Partnerstwo Polska Strefa Inwestycji 	<ul style="list-style-type: none"> Innowacje Startupy Internacjonalizacja Rozwój kompetencji Infrastruktura
Potencjał	15 mld zł potencjału gwarancji i ubezpieczeń eksportowych	8 mld zł obsługanych projektów inwestycyjnych	13,8 mld zł potencjału środków na projekty rozwojowe
Działania na rzecz zmniejszenia skutków gospodarczych globalnej pandemii*	160 mld zł ubezpieczenie obrotu w eksporcie	dedykowany program dla wzmocnienia pozycji polskich firm w łańcuchach dostaw po kryzysie	2,5 mld zł dotacje na kapitał obrotowy

*Część działań antykrzysowych może być finansowana dodatkowo z potencjału własnego instytucji rozwoju

Zgodnie z założeniami, Grupa PFR sfinansuje w latach 2020-2025 projekty o łącznej wartości ponad 120 mld zł, zabezpieczy obroty w wysokości 15 mld zł oraz doradzi przy inwestycjach wartych prawie 8 mld zł rocznie. Dodatkowo instytucje działające w ramach Grupy zlecą działalność o wartości przekraczającej 200 mld zł oraz zmobilizują ponad 300 mld zł na działania mające na celu zmniejszenie skutków gospodarczych pandemii w Polsce.

3. PERSPEKTYWY ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ PFR

Rok 2021 r. będzie dla Grupy Kapitałowej PFR pod wieloma względami kluczowy. Duża liczba i skala stawianych wyzwań będą wymagały utrzymania efektywności istniejących zasobów oraz rozwoju całkowicie nowych obszarów kompetencji w ramach organizacji. Jednym z największych wyzwań będzie dalsze dostosowanie Spółki do roli operatora programów w ramach Tarczy finansowej PFR oraz utrzy-

manie gotowości do realizacji dodatkowych zadań mających na celu łagodzenie skutków kryzysu gospodarczego w Polsce.

W zależności od rozwoju sytuacji epidemicznej, rok 2021 może być także okresem powrotu do podstawowej działalności – zarówno inwestycyjnej, jak i prorozwojowej. Polski Fundusz Rozwoju będzie miał również ważną rolę do odegrania w przygotowywanym przez rząd Krajowym Planie Odbudowy. Poprzez inwestycje w branże kluczowe dla rozwoju Polski, Grupa będzie nadal przyczyniać się do odbudowy i transformacji gospodarki kraju mierząc się przy tym z wyzwaniami, które stawia przed gospodarką postpandemiczna rzeczywistość.

Ponieważ okres obowiązywania Strategii GK kończy się w 2021 r., Spółka rozpocznie prace nad opracowaniem nowego dokumentu dla Grupy Kapitałowej PFR obejmującego horyzont czasowy kilku kolejnych lat. Będzie on stanowił naturalne rozwinięcie aktualnie realizowanych kierunków rozwoju.

Warszawa, dnia 25 maja 2021 r.

Paweł Borys
Prezes Zarządu

Bartłomiej Pawlak
Wiceprezes Zarządu

Bartosz Marczuk
Wiceprezes Zarządu

Tomasz Fill
Wiceprezes Zarządu